

Władysław Bujwid

DOSKONALENIE SYSTEMU SPOŁECZNO GOSPODARCZEGO

Wydanie 4

MOTTO

KAPITALIZM	→	WALKA KLAS NARODÓW WYZNAWCÓW	→	WOJNY
SPOŁECZNA GOSPODARKA RYNKOWA	→	WSPÓŁPRACA GRUP SPOŁECZNYCH KOMPROMIS	→	POKÓJ

Opracowanie niniejsze dedykuję zainteresowanym

demokratycznym rozwojem społeczno gospodarczym

Autor

Wrzesień 2021

Spis treści

	Strona
DOSKONALENIE SYSTEMU SPOŁECZNO GOSPODARCZEGO	1
Spis treści.....	2
Przedmowa do wydania 4	5
Przedmowa do 3 wydania	6
Przedmowa do 2 wydania	8
Przedmowa.....	9
Wstęp	11
1 System społeczno gospodarczy i lewica.....	14
1.1 Procesy społeczno gospodarcze.....	15
1.1.1 Podstawowe procesy społeczno gospodarcze	15
1.1.2 Wytwarzanie wyrobów.....	15
1.1.3 Przekazywanie pracy i wyrobów	16
1.2 W czym interesie powinna działać lewica?	17
1.3 Lewicowe zasady sprawiedliwości społecznej.....	19
1.4 Doskonalenie działania partii i społeczeństwa	20
1.4.1 Schemat doskonalenia działania partii i społeczeństwa	20
1.4.2 Forum internetowe lewicy	20
2 Losy lewicy w Polsce po II wojnie światowej	22
2.1 Druga strona polskiego medalu.....	23
2.1.1 Osiągnięcia PRL.....	26
2.1.2 Mankamenty III RP	27
3 Przyszłość lewicy w Polsce po 2018 roku	29
3.1 Program Polskiej Lewicy	31
4 Filozofia działania społeczno gospodarczego	32
4.1 Filozofia ogólna.....	32
4.2 Filozofia działania gospodarczego	33
4.2.1 Filozofia gospodarki kapitalistycznej.....	34
4.2.2 Filozofia gospodarki społecznej.....	35
4.3 Filozofia działania lewicy	36

5	Polityka lewicy.....	37
5.1	Plan sformułowania i realizacji polityki lewicy.....	37
5.1.1	Ośrodek kształtowania lewicowej myśli.....	38
5.1.2	Biblioteka cyfrowa wydawnictw lewicowych.....	39
5.1.3	Internetowe Muzeum osiągnięć Polski i Polaków w okresach rządów lewicy.....	39
5.2	Kongres Polskiej Lewicy.....	40
5.2.1	Projekty uchwał Kongresu Polskiej Lewicy.....	41
6	Metody skutecznego działania Polskiej Lewicy.....	45
6.1	Metody zarządzania	45
6.2	Wnioski.....	47
6.3	Uzasadnienie	47
6.4	Zarządzanie Rozwojem Społeczno Gospodarczym.....	48
6.4.1	Normy.....	49
6.4.2	Normy z rodziny ISO 9000	49
6.4.3	Norma ISO 9000 System zarządzania jakością – Podstawy i terminologia	50
6.4.4	Norma ISO 9001 System zarządzania jakością – Wymagania	56
6.5	Dokształcanie i rozwój	58
6.5.1	Dokształcanie	59
6.5.2	Planowanie przedsięwzięć.....	60
6.5.3	Dokształcanie skuteczności.....	62
6.5.4	Dokształcanie efektywności.....	63
6.5.5	Rozwój gospodarczy	67
7	Społeczna Gospodarka Rynkowa	68
7.1	Wstęp	68
7.2	Dlaczego społeczna ?.....	69
7.2.1	Gospodarka kapitalistyczna.....	71
7.2.2	Społeczne organizacje gospodarcze	72
7.3	Dlaczego rynkowa?.....	75
7.3.1	Społeczna gospodarka rynkowa	76
7.3.2	Planowa Społeczna Gospodarka Rynkowa	77
7.4	Dlaczego planowa?.....	77
7.4.1	Zespoły Planowania Społeczno Gospodarczego.....	78
7.4.2	Przedstawiciele gospodarki – pracowników i właścicieli	79

7.4.3	Planowanie	80
7.5	Dokształcanie prawa polskiego.....	81
7.5.1	Schemat dokształcania prawa.....	81
7.5.2	Instytut Prawa Polskiego	81
7.6	Podział dochodów na wspieranie rozwoju i świadczenia społeczne.....	82
7.7	Zachęcanie do rozwoju i jego ułatwianie	83
7.7.1	Wyróżnianie twórców udoskonaleń.....	83
7.7.2	Zwolnienia z podatku dochodowego.....	83
7.7.3	Społeczny Bank Rozwoju	83
7.8	Świadczenia społeczne	84
7.8.1	Ograniczenie wielkiej rozpiętości dochodów osób fizycznych.....	84
7.8.2	Świadczenia na rzecz konsumpcji zbiorowej.....	85
8	O strategii władzy lewicowej	85
8.1	Planowanie społeczno gospodarcze.....	86
8.2	Polskie drogi od nauki do gospodarki.....	86
8.3	Duże społeczne przedsiębiorstwa rynkowe	87
8.4	Lokalny rozwój społeczno gospodarczy.....	89
8.5	Lewicowa polityka zagraniczna	90
9	Bibliografia	91
Załącznik 1	Podatek od sumy dochodów osób fizycznych	92
Załącznik 2	Zestawienie proponowanych intencji oraz kierunków i celów działania lewicy...	93
Załącznik 3	Prezentacja autora - inż. Władysław Bujwid.....	94

Przedmowa do wydania 4

Wydanie 4 tego opracowania zawiera zaktualizowany projekt Uchwał 3 Kongresu Polskiej Lewicy.

Uchwała 1 zawiera syntetyczną preambułę z **wizją Polski** oraz w §1 zaktualizowaną wspólną **politykę¹ organizacji lewicowych**, uwzględniającą wizję Polski i określającą drogi do Niej.

Dalsza część projektu Uchwał zawiera zmiany związane ze zmianami §1, w tym, w Uchwale 2, dodatkowy §4, o pilotażowych społecznych organizacjach gospodarczych.

Wizję Polski zawartą w preambule do Uchwały 1 oraz **politykę Lewicy** prezentuję poniżej:

Wspólna Polska demokratyczna, bezpieczna, życzliwa i sprawiedliwa, dla wszystkich obywateli polskich, ciągle przez nich doskonalona i rozwijana, w obszarach ich działania, w celu zapewnienia wszystkim obywatelom polskim możliwości pozyskania środków i tworzenia warunków, potrzebnych im do bezpiecznego, godnego życia i rozwoju oraz do coraz lepszego zaspokajania ich potrzeb.

Proponowana **polityka Lewicy**, w skrócie, do zapamiętania przez każdego członka Lewicy:

1 Przekształcić **władzę** autorytarną na **demokratyczną**, postępującą zgodnie z Konstytucją i **ukierunkowaną** na zapewnienie:

- Bezpiecznego, **godnego życia i rozwoju wszystkich obywateli polskich**.

- **Wolności** od wszelkich dyskryminacji, wyzysku, bezrobocia, nędzy i bezdomności.

- **Powszechnego**, sprawiedliwego **dostępu** do: godnej i bezpiecznej pracy, mieszkania, nauki, opieki zdrowotnej, wymiaru sprawiedliwości, kultury i wypoczynku oraz świadczeń społecznych dla ludzi niezdolnych do pracy.

- **Niezależnych** od władzy Sądów i Prokuratury oraz mediów.

2 Zorganizować **planowanie²** rozwoju społeczno gospodarczego oraz działań organizacji państwowych i samorządowych, w celu **coraz lepszego zaspokajania potrzeb społecznych**.

3 Wprowadzić **społeczną gospodarkę rynkową**, zgodnie z Art. 20 Konstytucji, w celu zaspokajania różnorodnych, **indywidualnych potrzeb społecznych** oraz **demokratyzacji zarządzania** organizacjami gospodarczymi.

4 Zorganizować **system**, który zapewni, że w każdym obszarze i na każdym szczeblu **kierować działaniami** będą ludzie o możliwie **najwyższych kwalifikacjach i etyce**, zaangażowani w **coraz lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych**, na powierzonym obszarze działania, przez **ciągłe doskonalenie³** metod i wyników działania oraz **wykorzystywanie osiągnięć nauki**.

¹ **polityka** organizacji, według Normy ISO 9000, to zamierzenia i ukierunkowanie działań organizacji wyrażone przez najwyższe kierownictwo. Najwyższym kierownictwem Lewicy jest Kongres.

² **planowanie**, według Normy ISO 9000, to część zarządzania ukierunkowana na ustalenie **celów** i określająca **procesy** operacyjne i powiązane **zasoby** niezbędne do spełnienia celów

³ **doskonalenie**, według Normy ISO 9000, to część zarządzania ukierunkowana na zwiększenie zdolności spełnienia wymagań, wynikających z potrzeb i oczekiwań ludzi i organizacji.

Przedmowa do 3 wydania

Celem 3 wydania tego opracowania jest zachęcanie społeczeństwa polskiego, do:

Ciągłego dokształcania polskiego systemu społeczno gospodarczego, w celu coraz lepszego zaspokajania potrzeb społecznych.

Zachęcam organizacje partyjne, społeczne i naukowe, do działań zmierzających do przekształcenia Polski autorytarnej, podzielonej na wrogie obozy, na wspólną Polskę demokratyczną, bezpieczną, życzliwą i sprawiedliwą, dla wszystkich obywateli polskich.

Drogę do Wspólnej Polski demokratycznej może wytyczyć porozumienie zainteresowanych organizacji, na kongresie zorganizowanym w tym celu. Materiałem wprowadzającym do przygotowania projektów Uchwał Kongresu i debaty na Kongresie, może być niniejsze opracowanie.

Wizja wspólnej Polski i sposoby jej wprowadzania, a w tym, wizje społecznej gospodarki rynkowej i planowania społeczno gospodarczego oraz form współpracy zainteresowanych organizacji, opisane są w niniejszym opracowaniu, opartym o wiedzę i doświadczenie polskie i międzynarodowe, szeroko udostępnionym kierownictwom oraz działaczom Lewicy, Nauki i ZZ, od 2016 r. a 2 wydanie od 2018 roku, pocztą e-mail oraz na stronie internetowej Klubu Współczesnej Myśli Politycznej w Gdańsku w zakładce: Co piszą Inni. Adres internetowy: <http://klubwmpg.pomorskie.pl/dokumenty/bujwiidds.pdf>

Wizje wspólnej Polski i drogi do Niej, proponowane do zamieszczenia w Uchwałach Kongresu Porozumienia, przedstawiam poniżej.

Wizja **Wspólnej Polski**.

Wspólna Polska, bezpieczna, życzliwa i sprawiedliwa, dla wszystkich obywateli polskich, ciągle przez nich doskonalona i rozwijana, w obszarach ich działania, w celu zapewnienia wszystkim obywatelom polskim możliwości pozyskania środków i tworzenia warunków, potrzebnych im do godnego życia i rozwoju.

Wizja **wspólnej drogi** do Wspólnej Polski.

Wspólne zamierzenia i ukierunkowania działań, zwane w Normie międzynarodowej ISO 9000, „polityką organizacji”, którą Kongres Porozumienia może uchwalić, jako Wspólną Politykę:

Zamierzenie 1.

Zapewnić zgodne z Konstytucją postępowanie władzy i jej organów. W tym celu, przywrócić demokratyczną władzę oraz niezależne od władzy Sądy i Prokuraturę oraz media.

Ukierunkować działania demokratycznej władzy oraz organizacji państwowych i samorządowych na dążenie do zapewnienia:

- Bezpiecznego i **godnego życia wszystkich obywateli polskich i coraz lepszego zaspokajania ich powszechnych potrzeb, przez ciągłe doskonalenie działania i jego wyników.**
- Wolności od wszelkich dyskryminacji, wyzysku, bezrobocia, nędzy i bezdomności.
- Sprawiedliwego, powszechnego dostępu do: godnej i bezpiecznej pracy, mieszkania, nauki, opieki zdrowotnej, wymiaru sprawiedliwości, kultury i wypoczynku oraz świadczeń społecznych dla ludzi niezdolnych do pracy.

Zamierzenie 2

Zorganizować planowanie działań i rozwoju społeczno gospodarczego, w celu **coraz lepszego** zaspokajania potrzeb społecznych. W tym celu:

- Powołać krajowy i samorządowe Społeczne Zespoły Planowania Społeczno Gospodarczego, współpracujące z organizacjami naukowymi i społecznymi, złożone z przedstawicieli delegowanych przez te organizacje, np. PAN, PTE, NOT, OPZZ, ZNP itp., które będą inicjować i przygotowywać projekty Planów działania i Ustaw lub Uchwał władzy odpowiedniego szczebla, prowadzące do **coraz lepszego** zaspokajania potrzeb społecznych, przez ciągłe doskonalenie i rozwój systemu społeczno gospodarczego oraz wykorzystywanie osiągnięć nauki.
- Powołać w organizacjach państwowych i samorządowych jednostki planowania działań, potrzebnych dla coraz lepszego zaspokajania **powszechnych** potrzeb społecznych, w obszarach ich działania.

Zamierzenie 3

Wprowadzić społeczną gospodarkę rynkową, zgodnie z Art. 20 Konstytucji, w celu zaspokajania różnorodnych, **indywidualnych** potrzeb społecznych oraz **demokratyzacji** zarządzania organizacjami gospodarczymi.

Społeczna gospodarka rynkowa ukształtuje stosunki wzajemne pracowników, właścicieli, władzy i konsumentów w sposób zmierzający do ich twórczej współpracy i kompromisów dla dobra własnego i społeczeństwa oraz do unikania wyniszczających walk między sobą.

Zamierzenie 4

Zorganizować system, który zapewni, że w każdym obszarze i na każdym szczeblu kierować działaniami będą ludzie o możliwie najwyższych kwalifikacjach i etyce, zaangażowani w **coraz lepsze** zaspokajanie potrzeb społecznych, na powierzonym obszarze działania, przez ciągłe doskonalenie metod i wyników działania oraz wykorzystywanie osiągnięć nauki. W tym celu:

- Zachęcić Uniwersytety do uruchomienia nowego kierunku kształcenia w zakresie zarządzania rozwojem społeczno gospodarczym, na szczeblu kraju, samorządu i organizacji gospodarczej, w formie dostępnej dla zainteresowanych pracowników oraz kandydatów na pracowników, na terenie całego kraju. Kształcenie to powinno obejmować również naukę o etyce społecznej i przekonywująco uzasadniać jej stosowanie w praktyce. Etyka społeczna to: Dążenie do współpracy w celu zaspokojenia potrzeb własnych i społecznych.

Obecnie w Polsce autorytarna władza i kapitalizm stosują etykę walki. Przeciwnik jest niszczone a zwycięzca bierze wszystko, w kapitalizmie - właściciel, a w autorytaryzmie - władza.

- Tworzenie i udostępnianie przez Naukę, na zamówienie organizacji gospodarczych, lub z własnej inicjatywy Nauki, wiedzy potrzebnej kierownictwom i pracownikom, odpowiedniej do ich działania, w celu coraz lepszego zaspokajania potrzeb społecznych. Ukierunkuje to działania Nauki na coraz lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych i gospodarczych.

Przedmowa do 2 wydania

Opracowanie to jest jedynym, znanym mi, **kompleksowym projektem ustroju po kapitalizmie** oraz sposobu jego wprowadzenia, opartym o **współczesną wiedzę** i doświadczenie międzynarodowe i polskie.

2 wydanie tego opracowania, zaktualizowane i udoskonalone, jest **aktualną odpowiedzią** na nasilające się w Polsce i w innych krajach przejawy niezadowolenia społecznego w postaci organizowanych protestów oraz licznych wypowiedzi i publikacji krytykujących **obecny system** oraz stosowane rozwiązania problemów społecznych i gospodarczych.

Wielu wyborców pyta, **co lewica proponuje** w zamian za krytykowany kapitalizm?

PIS zadaje **opozycji** pytanie, **co proponuje** w zamian za krytykowany system.

Niestety, do tej pory ani lewica, ani opozycja nie sformułowały swoich propozycji zmian systemu.

Podstawą do sformułowania odpowiedzi na te pytania jest doświadczenie polskiego społeczeństwa, które w bardzo wielkim skrócie można przedstawić następująco:

W PRL

Po wojnie, do roku 1956 mieliśmy **ustrój totalitarny**.

Po 1956 roku mieliśmy **ustrój częściowo demokratyczny**. System społeczno **polityczny** był **autorytarny**, a system społeczno **gospodarczy** był **demokratyczny**.

W III RP

Po 1989 roku do roku 2015 mieliśmy również **ustrój częściowo demokratyczny**, ale przemieniony. System społeczno **polityczny** był **demokratyczny** a system społeczno **gospodarczy** był **autorytarny**.

Po 2015 roku mamy **ustrój autorytarny**. Oba systemy społeczne, **polityczny** i **gospodarczy** są **autorytarne**.

Projekt, przedstawiony w tym wydaniu opracowania, prezentuje **w pełni demokratyczny system społeczny**, który może **zastąpić obecny system** i może być **odpowiedzią** na pytania wyborców i PIS. W tym wydaniu prezentuję **system i działania lewicy**, w podziale na ich **elementy**: filozofię, politykę, metody, system i strategię.

Po 2018 roku **lewica** ma szansę wprowadzić w Polsce **ustrój w pełni demokratyczny**, jeżeli zechce i potrafi. **Droge** do niego przedstawiłem w tym opracowaniu. Potrzebuje jednak **szerszego poparcia społecznego**, a może je zapewnić **działanie w interesie** kilkunastu milionów **pracowników**. Brakuje obecnie partii, która reprezentuje we władzach interesy pracowników. Współczesna lewica może skorzystać z tej szansy, do czego zachęcam i uzasadniam w tym wydaniu.

Zachęcam lewicę i opozycję do skorzystania z tej szansy, a lewicę dodatkowo do zaproponowania innym organizacjom socjaldemokratycznym w Europie, skorzystanie z tego projektu.

Tego jak ognia boją się i przeciwdziałają kapitaliści, ich „salon” i prawica.

Przedmowa

Po przejściu na emeryturę, odczuwam wdzięczność dla społeczeństwa, które mi ją wypłaca. Czuję się zobowiązany rewanżować społeczeństwu, zgodnie z lewicową zasadą sprawiedliwości społecznej: *Każdy według swoich możliwości*. A ja jeszcze mogę podzielić się moją wiedzą i doświadczeniem z następnymi pokoleniami, z ludźmi zainteresowanymi demokratycznym rozwojem społeczno gospodarczym.

Z tego powodu, opracowałem podsumowanie mojej wiedzy i doświadczenia, które może służyć pomocą zarządzającym i planującym demokratyczny rozwój społeczno gospodarczy. Może również pomóc opracować program, proponowanego przeze mnie, nowego kierunku studiów: Zarządzanie rozwojem społeczno gospodarczym oraz jako podręcznik dla studiujących na takim kierunku.

Opracowanie jest oparte o moje obserwacje, wiedzę i doświadczenie, uzyskane w długim czasie. Miałem okazję żyć i obserwować życie w II RP, w czasie II wojny światowej, w PRL, III RP i obecnie. Wiedzę i doświadczenie uzyskałem z bardzo wielu źródeł (Patrz Załącznik 3 Prezentacja autora - inż. Władysław Bujwid), na które nie jestem w stanie powoływać się w tym opracowaniu. Bardzo przepraszam za to Autorów, z których wiedzy skorzystałem i bardzo Im za nią dziękuję. Tam gdzie mogłem, podaję źródło w tekście.

Wiedzę i doświadczenie w zakresie kierowania organizacjami społecznymi i gospodarczymi uzyskałem, jako:

- uczestnik i przewodniczący wielu organizacji społecznych,
- zarządzający przez 37 lat doskonaleniem i rozwojem społeczno gospodarczym fabryki, zatrudniającej ponad tysiąc pracowników,
- wykładowca, konsultant i auditor systemów zarządzania jakością, dla wielu różnych organizacji w Polsce oraz kierownik szkoleń w tym zakresie dla kierownictw organizacji, w okresie ponad 10 lat.

Niniejsze **opracowanie** powstało **w celu** zachęcenia Polaków do wspólnego **udoskonalenia** obecnego **systemu społeczno gospodarczego**, jako sposobu na poprawę ich warunków życia, przez coraz lepsze **zaspakajanie ich potrzeb**.

Ludzie prowadzą również **działania** i tworzą organizacje **kształtujące umysły ludzi i ich potrzeby**. Są to organizacje religijne, polityczne, naukowe i kulturalne, które **nie są przedmiotem tego opracowania**. Mają one jednak bardzo istotny wpływ na działania ludzi, a za tym, na działania gospodarcze. W takim zakresie **uwzględniam ich działania** w tym opracowaniu.

Opracowanie to zawiera propozycje stosowania rozwiązań sprawdzonych w praktyce, jak i nowych, które mogą spotkać się z zarzutem, że tego albo tak nikt do tej pory nie robił. Jest to zarzut słuszny, ale czy zarzut? Dotyczy wszystkich innowacji zmierzających do udoskonalenia stosowanych rozwiązań.

Wykorzystuję w nim treść wcześniejszych moich opracowań i listów, zawierających propozycje związane z intencjami i działaniami lewicy, wysyłanych do organizacji, redakcji i działaczy lewicowych, a także do katedr i instytutów politologii, zarządzania i socjologii w wyższych uczelniach. Mam przekonanie, że propozycje zawarte w moich opracowaniach są najbliższe programom organizacji lewicowych.

Lewica socjalistyczna budująca w PRL socjalizm, oparty o państwowo społeczną gospodarkę planowo nakazową, preferującą rozwój przed wzrostem konsumpcji, poniosła porażkę. Oddała władzę opozycji przeciwnej nakazom i niskiej konsumpcji, pomimo poważnych osiągnięć tej gospodarki, takich jak:

- Odbudowa zniszczeń wojennych, uprzemysłowienie i urbanizacja Polski, w celu zapewnienia pracy i mieszkań oraz intensywnego rozwoju: oświaty, nauki, ochrony zdrowia, kultury i wypoczynku, dla ludności, której ilość w PRL przyrosła o 14 milionów.
- Eliminacja plag społecznych: wyzysku, bezrobocia, analfabetyzmu i bezdomności.
- Demokratyczny system społeczno gospodarczy. Od 1957 r. kierownictwa organizacji gospodarczych były powoływane przez władze, za zgodą samorządu pracowników organizacji, o dużych uprawnieniach w zakresie kontroli działania kierownictwa. Pracownicy uzyskali prawo do udziału w zysku organizacji.

Lewica socjaldemokratyczna w III RP, akceptująca kapitalizm, oparty o gospodarkę rynkową, również poniosła porażkę, pomimo zalet gospodarki rynkowej. Nie weszła do parlamentu, ponieważ zaakceptowała kapitalizm, dyskryminację Wyzwolicielei i Budowniczych Polski Ludowej oraz plagi społeczne: wyzysk, bezrobocie, nędzę i bezdomność. Nie przedstawiła ani zamiaru ani wizji zmiany kapitalizmu, czego oczekiwała duża część społeczeństwa.

Szansą współczesnej **lewicy** jest wykorzystanie walorów gospodarki planowej i rynkowej, w celu sformułowania wspólnej polityki organizacji lewicowych, zmierzającej do udoskonalenia systemu społeczno gospodarczego, na system demokratyczny, który zapewni spełnianie powszechnych oczekiwań społecznych. Są nimi bezpieczne oraz godne warunki życia i pracy wszystkich obywateli polskich, a w tym:

- Wolność od wszelkich dyskryminacji, wyzysku, bezrobocia, nędzy i bezdomności.
- Sprawiedliwy, powszechny dostęp do: godnej i bezpiecznej pracy, mieszkania, nauki, opieki zdrowotnej, wymiaru sprawiedliwości, kultury i wypoczynku oraz świadczeń społecznych dla ludzi niezdolnych do pracy.
- Kierowanie działaniami w każdym obszarze i na każdym szczeblu zarządzania przez ludzi o możliwie najwyższych kwalifikacjach, etyce i zaangażowaniu, zobowiązanych do doskonalenia i rozwoju kierowanego obszaru, zgodnie z potrzebami społecznymi oraz do zarządzania nim według zaleceń i wymagań zawartych w Normach międzynarodowych rodziny ISO 9000, zapewniających skuteczność działania.

Lewicę realizującą taką politykę możemy nazwać lewicą społeczną i taka ma szanse uzyskania w przyszłości poparcia społecznego, potrzebnego do wprowadzenia udoskonalonego systemu społeczno gospodarczego.

Mam nadzieję, że to opracowanie pomoże, ludziom zaangażowanym w prospołeczny rozwój społeczno gospodarczy i lewicy, w prowadzeniu Polaków z Polski dla elit do Polski dla wszystkich obywateli polskich i że będzie to:

Wspólna Polska, życzliwa, bezpieczna i sprawiedliwa, dla wszystkich obywateli polskich

Ciągle przez nich doskonalona i rozwijana, w obszarach ich działania,
w celu zapewnienia wszystkim obywatelom polskim

możliwości pozyskania środków i tworzenia warunków, potrzebnych im do godnego życia i rozwoju.

Tą drogą składam podziękowanie mojej Żonie dr Hannie Bujwid za przegląd tego opracowania i wskazówki, które wykorzystałem dla jego udoskonalenia.

Szczególne podziękowanie składam Stachowi Głębińskiemu, za udostępnienie nieodpłatne wszystkim zainteresowanym tego opracowania, od 2016 roku, przez opublikowanie go na stronie internetowej Pomorskiego Klubu Współczesnej Myśli Politycznej.

Adres internetowy tego opracowania: <http://klubwmpg.pomorskie.pl/dokumenty/bujwidds.pdf>.

Wstęp

Nasilają się w Polsce i w innych krajach przejawy niezadowolenia społecznego w postaci organizowanych protestów oraz licznych wypowiedzi i publikacji krytykujących obecny system oraz stosowane rozwiązania problemów społecznych i gospodarczych. Wielu wyborców pyta, co lewica proponuje w zamian za krytykowany kapitalizm? Niestety, do tej pory lewica nie sformułowała swoich propozycji zmian systemu.

Wychodząc naprzeciw tej ważnej, społecznej potrzebie, opracowałem propozycje, które mogą być **alternatywą dla gospodarki kapitalistycznej**.

W tym opracowaniu prezentuję projekty

1 systemu społeczno gospodarczego, który może nastąpić po kapitalizmie;

2 elementów programu działań lewicy, zmierzającej do udoskonalenia systemu społeczno gospodarczego, takich jak:

- **Filozofia**, na której lewica może oprzeć swoją politykę i działania. Proponowaną filozofię oparłem na powszechnej obserwacji, że potrzeby ciała i umysłu, odczuwane przez ludzi, powodują ich działania zmierzające do zaspokojenia tych potrzeb. Potrzeby są odczuwane indywidualnie. Potrzeby odczuwane podobnie przez wielu ludzi nazywam dalej potrzebami społecznymi. Filozofia lewicy ma prowadzić do zaspokajania powszechnych potrzeb i oczekiwań społecznych

- **Polityka** określająca wspólne zamierzenia i kierunki działań współpracujących organizacji lewicowych, która będzie podstawą do określania celów i planów działania w każdej z współpracujących organizacji, przy zachowaniu ich samodzielności.

- **Metody** skutecznego działania organizacji lewicowych oparte o wiedzę i doświadczenia międzynarodowe, określone w Normach międzynarodowych rodziny ISO 9000.

- **System** społeczno gospodarczy - Społeczna Gospodarka Rynkowa - zgodna z Art. 20 Konstytucji, która stworzy warunki do realizacji polityki i celów lewicy.

- **Strategia** działania lewicy prowadząca do realizacji polityki i celów lewicy.

Wprowadzenie w Polsce społecznej gospodarki rynkowej, opartej na społecznych organizacjach gospodarczych, zapewni coraz lepszą realizację zaspokajania potrzeb i oczekiwań społecznych oraz może być alternatywą dla gospodarki kapitalistycznej. Według art. 20 Konstytucji RP z 1997 r.

„Społeczna Gospodarka Rynkowa stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej”. Postanowienie to może ułatwić jej wprowadzenie i zakwestionowanie gospodarki kapitalistycznej, jako niezgodnej z Konstytucją.

W tym opracowaniu uwzględniłem pogląd Herberta Alexandra Simona, który w 1978 roku otrzymał Nagrodę Nobla, chyba pierwszą w dziedzinie ekonomii, za przełomowe badania nad procesem podejmowania decyzji wewnątrz organizacji gospodarczych oraz nad teorią ich podejmowania. Określił on **przedsiębiorstwo, jako miejsce gdzie poszukuje się kompromisu między sprzecznymi interesami różnych grup społecznych**. Podziela ten pogląd.

Grupy społeczne zainteresowane działaniami przedsiębiorstwa i ich wynikami to: **konsumenci** wytworzonych wyrobów i usług, **właściciele** wyposażenia, **pracownicy** i okoliczni **mieszkańcy**.

Kompromis między sprzecznymi interesami tych grup społecznych może znaleźć tylko kierownictwo przedsiębiorstwa o wysokich kwalifikacjach, etyce i zaangażowaniu, posiadające odpowiednie uprawnienia i motywację. Kierownictwa takie może zapewnić odpowiedni system społeczno gospodarczy.

Propozycje, zawarte w tym opracowaniu, powstały na podstawie posiadanej wiedzy i wieloletnich doświadczeń.

Opis działania, doskonalenia⁴ i rozwoju **przedsiębiorstwa państwowo społecznego**, zarządzanego według filozofii proponowanej w tym opracowaniu, można znaleźć w Internecie pod adresem: <http://bcpw.bg.pw.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=2542>

Społeczne organizacje gospodarcze będą głównymi elementami Społecznej Gospodarki Rynkowej, Tworzone będą przez zapewnienie:

- **Udziału** wszystkich **pracowników**, w tym kierownictwa, **w zysku** organizacji rynkowych.
- **Uprawnień Rady Pracowniczej** do kontroli i doradzania kierownictwu organizacji.
- **Powoływania** w nich **kierownictw** o możliwie najwyższych kwalifikacjach i etyce, **akceptowanych** przez przedstawicielstwa wszystkich stron zainteresowanych działaniem organizacji, to znaczy przez:
 - **Rady pracownicze**, jako przedstawicielstwo pracowników;
 - **Właścicieli** lub **Rady nadzorcze**, jako przedstawicielstwo właścicieli wyposażenia organizacji;
 - **Władze** samorządowe lub państwowe, jako przedstawicielstwo społeczeństwa, w tym **konsumentów** i okolicznych **mieszkańców**.

Celem tak powołanego kierownictwa będzie coraz lepsze **zaspokajanie potrzeb społecznych**, w tym: klientów, pracowników, właścicieli i okolicznych mieszkańców, gdyż będzie ono od nich zależne. Dążąc do realizacji tego celu, kierownictwa będą musiały zapewnić ciągłe doskonalenie działania i wyników kierowanej organizacji.

Społeczna gospodarka rynkowa, oparta na **społecznych organizacjach gospodarczych**, ukształtuje stosunki wzajemne pracowników, właścicieli, władzy i konsumentów w sposób zmierzający do ich

⁴ **doskonalenie** - działanie mające na celu zwiększenie zdolności do spełnienia wymagań, wynikających z potrzeb lub oczekiwań (Patrz Normy międzynarodowe rodziny ISO 9000).

twórczej współpracy dla dobra własnego i społeczeństwa oraz do unikania wyniszczających walk między sobą.

Duże społeczne przedsiębiorstwa rynkowe, tworzone w oparciu o wyżej opisane zasady podziału zysku i powoływania kierownictw organizacji, będą zdolne i skłonne do twórczej współpracy z placówkami naukowymi oraz do skutecznego działania na rynkach międzynarodowych. W obecnym okresie globalizacji, takie przedsiębiorstwa mają największe szanse rozwoju, eksportu i zwiększania zatrudnienia oraz tworzenia należycie opłacanych miejsc pracy.

Władza powinna rozwijać walory oraz eliminować mankamenty systemu społeczno gospodarczego. **Narzędziami**, jakimi władza może kształtować i doskonalić warunki społeczno gospodarcze, są: **prawo, organizacje** państwowe i samorządowe oraz ich **plany** działania. Stąd konieczność planowania w Społecznej Gospodarcy Rynkowej.

Ważnym organem Społecznej Gospodarki Rynkowej będzie **Społeczny Zespół Planowania Społeczno Gospodarczego**, złożony z kompetentnych przedstawicieli, delegowanych w tym celu przez organizacje społeczne i naukowe, zdolny do planowania, koordynacji i nadzoru odpowiednich, spójnych przedsięwzięć, niezbędnych do kierowania rozwojem społeczno gospodarczym w Polsce.

Gospodarkę taką można będzie nazwać **Planową Społeczną Gospodarką Rynkową**.

W społecznej gospodarce:

- **Kierownictwa organizacji** będą kształtować w organizacjach warunki społeczno gospodarcze według potrzeb zainteresowanych grup społecznych. Będą sojusznikami lewicy a nie kapitalistów.
- **Pracownicy** staną się podmiotami działań gospodarczych i społecznych, a przestaną być przedmiotami tych działań.
- **Społeczeństwo** przekształci się w obywatelskie i przestanie być eksploatowane przez niektóre grupy społeczne.
- **Duże społeczne przedsiębiorstwa**, zdolne do współpracy z placówkami naukowymi i działania na rynkach międzynarodowych, będą wiodącymi w innowacyjnym rozwoju społeczno gospodarczym.

Wprowadzenie społecznej gospodarki rynkowej wymaga podjęcia następujących działań:

1. Określenie potrzebnych zmian w prawie polskim i Unii Europejskiej.
2. Ustanowienie określonych zmian.
3. Zorganizowanie nowego kierunku studiów: **Zarządzanie Rozwojem Społeczno Gospodarczym**, dostępnych w całej Polsce, który będzie kuźnią kadr, kierujących rozwojem społeczno gospodarczym Polski oraz kandydatów do takiej kadry.
4. Wybór władz samorządowych, umiejących i chcących inicjować, organizować i rozwijać społeczne organizacje gospodarcze, a w tym, duże społeczne przedsiębiorstwa rynkowe, zdolne do współpracy z placówkami naukowymi i do działania na rynkach międzynarodowych, w celu ich doskonalenia i tworzenia nowych miejsc pracy, szczególnie w terenach o dużym bezrobociu.
5. Rozpoczęcie organizowania i rozwijania opisanych wyżej **pilotażowych społecznych organizacji** gospodarczych, w celu zdobycia i rozpowszechnienia potrzebnego doświadczenia w tym zakresie.
6. Wybór władz państwowych, umiejących i chcących planować i zarządzać
 - a. rozwojem społeczno gospodarczym, alternatywnym do kapitalistycznego;

- b. wprowadzaniem społecznej gospodarki rynkowej, opartej na społecznych organizacjach gospodarczych;
 - c. opracowaniem i realizacją planu rozwoju społeczno gospodarczego Polski.
7. Realizacja rozwoju, który zapewni: coraz lepsze zaspokajanie powszechnych potrzeb społecznych, w tym: bezpieczne i godne życie dla wszystkich obywateli polskich, miejsca pracy dla bezrobotnych, absolwentów i emigrantów pragnących wrócić do Polski, samodzielne mieszkania dla każdej rodziny i osób samotnych, świadczenia dla ludzi nie zdolnych do pracy oraz eliminację dyskryminacji, wyzysku, bezrobocia, nędzy i bezdomności.

Opracowanie niniejsze rozwija i uzasadnia **wizje**: - działania polskiej lewicy oraz - społecznej gospodarki rynkowej.

Mam nadzieję na wywołanie **szerokiej debaty** o lewicowej alternatywie dla gospodarki kapitalistycznej.

Propozycje zawarte w tym opracowaniu kieruję do organizacji, które uważają się za lewicowe oraz do sympatyzujących z lewicą, ponieważ uważam, że są one przekonane o potrzebie zmiany kapitalizmu na system umożliwiający coraz lepsze zaspokajanie powszechnych potrzeb społecznych i mogą to zrealizować.

Lewica potrzebuje jednak szerszego poparcia społecznego, a może je zapewnić działanie w interesie kilkunastu milionów pracowników. Brakuje obecnie partii, która reprezentuje we władzach interesy pracowników. Współczesna lewica może skorzystać z tej szansy.

Moje propozycje kieruję również do wiadomości i pod rozwagę środowisk naukowych. Wsparcie intelektualne debaty może przyczynić się do udoskonalenia i wzbogacenia tych propozycji oraz do uruchomienia, proponowanego w tym opracowaniu, nowego kierunku studiów o zarządzaniu rozwojem społeczno gospodarczym, na szczeblu państwa, samorządu i organizacji gospodarczej.

1 System społeczno gospodarczy i lewica

Przyszłość lewicy zależy od tego, w jakim stopniu potrafi ona rozpoznawać potrzeby i oczekiwania większości społeczeństwa oraz inicjować i organizować skuteczne, coraz lepsze ich zaspokajanie.

Tylko w ten sposób lewica może uzyskać większość w parlamencie lub w samorządach oraz wpływ na stanowione prawo i bieg wydarzeń w obszarze swojego działania, np. w kraju, województwie, powiecie, mieście, gminie lub w organizacji.

Możliwości osiągnięcia wzrostu stopy życiowej społeczeństwa, przez coraz lepsze zaspokajanie powszechnych potrzeb i oczekiwań społecznych, będą zależały od:

- jakości prawa,
- jakości i zaangażowania kadr kierowniczych,
- kwalifikacji i zaangażowania pracowników,
- jakości infrastruktury i wyposażenia organizacji wytwarzających wyroby lub usługi.

Lewica powinna dążyć do:

1. Ciągłego rozwijania oraz doskonalenia gospodarki, w celu coraz lepszego zaspokojenia potrzeb społecznych.
2. Sprawiedliwego podziału wyrobów. To znaczy, stosowania niżej opisanych sposobów przekazywania wyrobów lub pracy, w takich zakresach, które większość społeczeństwa uzna za sprawiedliwe.

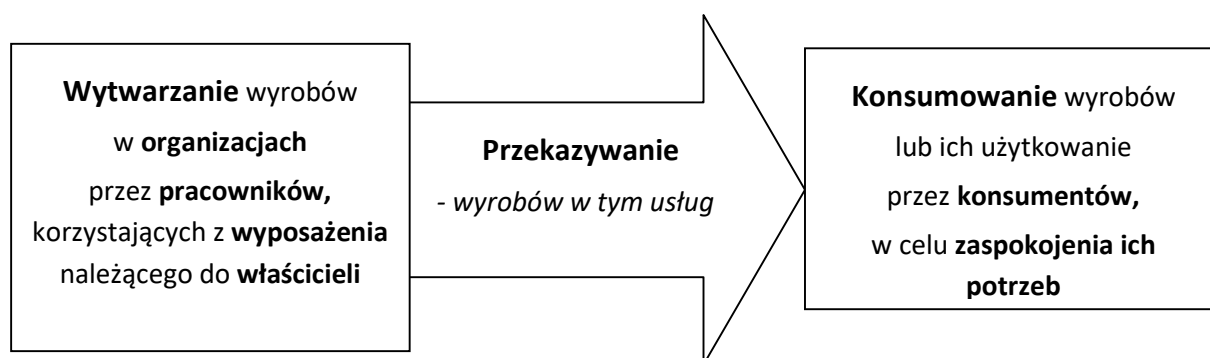
1.1 Procesy społeczno gospodarcze.

Polityka i działania lewicy powinny uwzględniać podstawowe procesy społeczno – gospodarcze.

W krajach o rozwiniętej gospodarce głównym źródłem zaspokojenia potrzeb ludzi - konsumentów są wyroby, w tym usługi, wytworzone w organizacjach, przez innych ludzi – pracowników.

Pracownicy wytwarzają wyroby, które zaspokajają potrzeby społeczne. W procesie pracy wykorzystują wyposażenie organizacji należące do właścicieli, a także infrastrukturę zewnętrzną, które kształtują zdolność organizacji do wytwarzania wyrobów.

Procesy te można przedstawić schematycznie:

Przebieg procesów przedstawionych wyżej można w skrócie przedstawić następująco:

organizacje → wyroby → konsumenci

1.1.2 Wytwarzanie wyrobów

Twórcami wyników działania organizacji, a w tym, wytwarzanych **wyrobów** i osiąganego przez nią **zysku**, są **pracownicy**, w tym **kierownictwo**. Właściciele wyposażenia i państwo lub samorząd wspomagają uzyskiwanie wyników, udostępniając wyposażenie organizacji i infrastrukturę.

Najwyższe kierownictwa organizacji mają bardzo duży wpływ na osiąganе wyniki oraz na doskonalenie i rozwój organizacji.

Od **kwalifikacji, etyki i zaangażowania kierownictwa** zależą **efekty** gospodarcze i społeczne osiąganе przez organizacje, a zatem, warunki w regionach i w kraju.

Tempo doskonalenia i rozwoju krajowych organizacji powinno być szybsze niż w krajach wysoko rozwiniętych, żebyśmy mogli zbliżyć się do poziomu ich stopy życiowej. W tym celu **lewica** powinna dążyć do powoływania najwyższych kierownictw w organizacjach na podstawie otwartych konkursów, których regulaminy powinny zapewnić wybór najlepszych kandydatów.

Wymagania do najwyższego kierownictwa organizacji są określone w Normie międzynarodowej ISO 9001, natomiast wytyczne do jego działania, w Normach międzynarodowych rodziny ISO 9000.

1.1.3 Przekazywanie pracy i wyrobów

Pracownicy wytwarzają wyroby dla innych ludzi, przekazując swoją pracę w organizacji, a jednocześnie są konsumentami wyrobów wytwarzanych przez innych pracowników. **Konsumentami** wyrobów jesteśmy wszyscy.

Stosowane **sposoby przekazywania wyrobów lub pracy** konsumentom lub organizacjom, to:

- **Rynek**, na którym wartość wyrobów i pracy oraz ich przekazywanie, są określane w drodze dobrowolnych umów (kompromisu) między sprzedającym i kupującym - klientem.
- **Dystrybucja** – przekazanie wyrobów lub pracy regulowane prawem i wymuszone sankcjami.
- **Darowizna** – przekazanie wyrobów lub pracy nieodpłatne, dobrowolne.
- **Przestępczość** - działania niezgodne z prawem – zabór wyrobów lub wymuszanie pracy.

Szeroką charakterystykę stosowanych sposobów przekazywania wyrobów lub pracy oraz ich skutków społecznych, można znaleźć w publikacjach.

Sposoby przekazywania wyrobów lub pracy można scharakteryzować krótko:

Rynek wolny i konkurencyjny wyzwala inicjatywę indywidualną, zmusza pracowników do bardzo intensywnej pracy w organizacjach. W gospodarce kapitalistycznej ukierunkowanej na zaspokojenie potrzeb klientów i właścicieli, a w gospodarce społecznej ukierunkowanej na zaspokojenie potrzeb społecznych, to znaczy: klientów, pracowników, właścicieli i okolicznych mieszkańców oraz społeczeństwa.

Wolnemu rynkowi, w **gospodarce kapitalistycznej**, towarzyszy bardzo duża rozpiętość dochodów pracowników i właścicieli oraz powstawanie dużych grup ludzi pozbawionych legalnych dochodów, dla których jedynym sposobem na przeżycie pozostaje żebranie lub przestępczość.

Dystrybucja: Władza, stanowiąca prawo, reguluje przekazywanie wyrobów, a przez to rozpiętość dochodów. Może ograniczyć lub wyeliminować istnienie grup społecznych pozbawionych legalnych dochodów.

Jednocześnie powoduje ograniczenie inicjatywy indywidualnej oraz zachęca organizacje wytwarzające wyroby do zaspokojenia potrzeb władzy, a nie tylko potrzeb społecznych.

Darowizna dobrowolna: poprawia sytuację osób obdarowanych.

Jednocześnie osłabia bodźce do ich aktywności.

Przestępczość: zabór wyrobów lub wymuszanie pracy: zaspokaja potrzeby przestępców, kosztem pokrzywdzonych.

Społeczeństwa dążą do minimalizacji tego zjawiska.

Najszerzej stosowanymi **sposobami przekazywania** wyrobów lub pracy, wymienionymi wyżej, są **rynek** i **dystrybucja**. Można je zilustrować jak niżej.

Gospodarka, rynek i dystrybucja

Konsument może korzystać z rynku i stać się **klientem**, jeżeli posiada środki na dokonanie zapłaty.

Świadczenia pieniężne na rzecz konsumentów, określone przepisami prawa, są **formą dystrybucji** pozwalającej konsumentowi skorzystać z rynku, w celu wyboru wyrobów odpowiednich do jego potrzeb.

Z lektury publikacji, jak i z wielu obserwacji oraz opinii, wynika, że stosowanie każdego z wyżej wymienionych sposobów przekazywania wyrobów, z pominięciem pozostałych, prowadzi do wielu negatywnych skutków społecznych.

Wybierając sposoby przekazywania wyrobów, należy się liczyć z faktem, że każdy sposób ma swoje walory i nie odłączne mankamenty. Wybieramy je łącznie wraz z ich konsekwencjami. Wydaje się, że najkorzystniejsze efekty społeczne można uzyskać stosując wymienione sposoby przekazywania wyrobów jednocześnie, w odpowiednich proporcjach i zakresach, akceptowanych przez społeczeństwo, minimalizując przestępczość. Przykładem mogą być kraje skandynawskie, uzyskujące efekty gospodarcze i społeczne cieszące się dużym uznaniem.

1.2 W czym interesie powinna działać lewica?

Każdy człowiek w swoim życiu przechodzi różne okresy. W **dzieciństwie** i w **młodości**, w okresie nauki, uznajemy go za jeszcze **niezdolnego do pracy**. Później staje się **dorostłym**, zdolnym do pracy,

pracownikiem lub **bezrobotnym**. Czasem celowo nie podejmuje pracy i staje się popularnie zwanym pasożytem lub przestępcą. W wyniku **utruty zdrowia** lub **podeszłego wieku** człowiek staje się znów **niezdolnym do pracy**. Może także stać się **bezdolnym** np. przez utratę możliwości uzyskania dochodów.

W każdym z wymienionych okresów życia, **człowiek ma potrzeby**. Niektóre z nich są podobne, np. **warunkujące przeżycie**, zwane **minimum biologicznym**. Potrzeby warunkujące poczucie samodzielności i przynależności do społeczeństwa, nazywamy **minimum socjalnym**. Możemy je uznać za **minimum godnego życia**.

Pracownicy, bezrobotni i osoby jeszcze lub już **niezdolne do pracy**, a obecnie również **bezdolni**, to **grupy społeczne**, która łączy wspólnota interesów, ze względu na ciągłą wymianę ludzi między tymi grupami oraz często łączące ich więzy rodzinne.

Pracownicy, w tym **kierownictwo**, to grupa społeczna, która **wytwarza wyroby**, w tym usługi, **umożliwiające ludziom** zaspokojenie ich potrzeb i dzięki temu ich **życie**.

Kierownicy organizacji to grupa pracowników, którzy organizują działalność grup ludzi, tworzących społeczeństwo, a w tym, pracę pracowników. To oni mają największy wpływ na kształtowanie warunków społeczno gospodarczych i efekty działania organizacji.

Organizacjami reprezentującymi pracowników są **związki zawodowe**. Jednak reprezentują one głównie pracowników w procesie pracy. Zazwyczaj nie zajmują się innymi etapami życia pracowników.

Dojrzałe społeczeństwo, które chce istnieć w przyszłości, powinno stworzyć **odpowiednie warunki dla pracowników** na wszystkich etapach ich życia. Biorąc pod uwagę tradycje i osiągnięcia lewicy, sądzę, że to **lewica** powinna być organizacją, która działając w **interesie całego społeczeństwa**, powinna reprezentować i **działać w interesie pracowników** i ich rodzin oraz osób pozbawionych możliwości zarabiania na utrzymanie, z powodów niezależnych od nich, to znaczy, działać w interesie:

- **Pracowników** aktualnych, byłych i przyszłych oraz ich rodzin;
- Bezrobotnych;
- Niezdolnych do pracy.
- Bezdolnych

Niezależnie od ich: płci, wieku, wyznania, rasy, narodowości, pochodzenia, przeszłości, poglądów czy przekonań.

Te grupy społeczne to **większość społeczeństwa**, która **podczas wyborów ma decydujący wpływ** na ich **wynik**. Decyduje o tym, kto wejdzie do parlamentu lub samorządu i będzie stanowił prawo oraz wpływał na działanie organów państwowych i samorządowych. Efektywne **reprezentowanie tych grup przez lewicę** daje szansę jej uczestnictwa we władzach i wpływu na zaspokajanie potrzeb tych grup.

Właściciele są na ogół zorganizowani w innych organizacjach niż pracownicy. Mają oni, jak wspomniałem wyżej, również bardzo duży wpływ na zaspokajanie potrzeb społecznych. **Lewica** powinna również, sprawiedliwie uwzględniać ich potrzeby.

Stosunki wzajemne pracowników, właścicieli i konsumentów kształtują warunki społeczne i gospodarcze społeczeństwa. Mogą oni prowadzić wyniszczającą walkę o przechwycenie jak największej części efektów wspólnego działania, tak jak to dzieje się obecnie, lub **dążyć do twórczej współpracy** dla dobra całego społeczeństwa, co powinno być **celem lewicy**.

Współczesna lewica powinna wykorzystywać zdobyte doświadczenia i współczesną wiedzę oraz określić **lewicowe zasady sprawiedliwości społecznej**, zmodyfikowane i dostosowane do warunków aktualnych.

1.3 Lewicowe zasady sprawiedliwości społecznej

Chcąc określić współczesne, możliwe do zrealizowania, lewicowe zasady sprawiedliwości społecznej, trzeba odpowiedzieć na podstawowe pytanie:

Czy każdy obywatel ma prawo do życia?

Jeżeli uznajemy, że **każdy obywatel ma prawo do życia**, to społeczeństwo musi **zapewnić warunki do życia** od urodzenia do śmierci, **każdemu obywatelowi polskiemu**, a w tym, nie mającemu dochodów pozwalających na przeżycie, z przyczyn niezależnych od niego.

Osoby **bez możliwości uzyskania legalnych dochodów**, stoją przed wyborem: bezdomność, **głód i śmierć** z braku środków do życia **albo żebranie lub przestępstwa**, żeby przeżyć. Np.: oszustwo, wyłudzenie, kradzież, przemyt, paserstwo, rozbój, wymuszenie lub - w najlepszym przypadku - praca „na czarno”.

Kara pozbawienia wolności zapewnia przestępcy środki do życia i w takich przypadkach nie zawsze zapobiega przestępczości.

Aby **zapobiegać przestępczości**, która gnębi ludzi uczciwych, trzeba **umożliwić** każdej rodzinie lub osobie samotnej **legalny dochód** wystarczający na zaspokojenie potrzeb, co najmniej umożliwiających przeżycie.

Uwzględniając dotychczasowe doświadczenia, **lewicowe zasady sprawiedliwości społecznej** można sformułować następująco:

1. Każdemu według jego potrzeb,

- w zakresie co najmniej umożliwiającym przeżycie, minimum biologiczne, a w miarę wzrostu możliwości społeczeństwa, minimum socjalne,
- z uwzględnieniem ekwiwalentu za jego świadczenia dla społeczeństwa,
- w ramach możliwości społeczeństwa.

2. Każdy według swoich możliwości, odpowiednich do potrzeb społecznych.

Im więcej obywatele będą świadczyć na rzecz zaspokojenia potrzeb społeczeństwa, tym wyższa będzie stopa życiowa.

3. Każdemu pracownikowi według efektów jego pracy.

W celu zachęcenia, obywateli zdolnych do pracy, do wykorzystania posiadanych możliwości dla wytwarzania wyrobów, które zaspokajają potrzeby konsumentów - czyli nas.

4. Ocena efektów pracy pracowników przez konsumentów wytworzonych wyrobów.

Żeby zachęcić pracowników do jak najlepszego zaspokajania potrzeb konsumentów - to znaczy nas. Wykorzystując mechanizmy rynkowe, można będzie znajdować kompromisowe rozwiązania sprzecznych interesów pracowników i konsumentów.

5. **Ekwiwalenty dla właścicieli wyposażenia oraz twórców infrastruktury i wyposażenia organizacji, wykorzystywanych do wytwarzania, przechowywania i transportu wyrobów.**

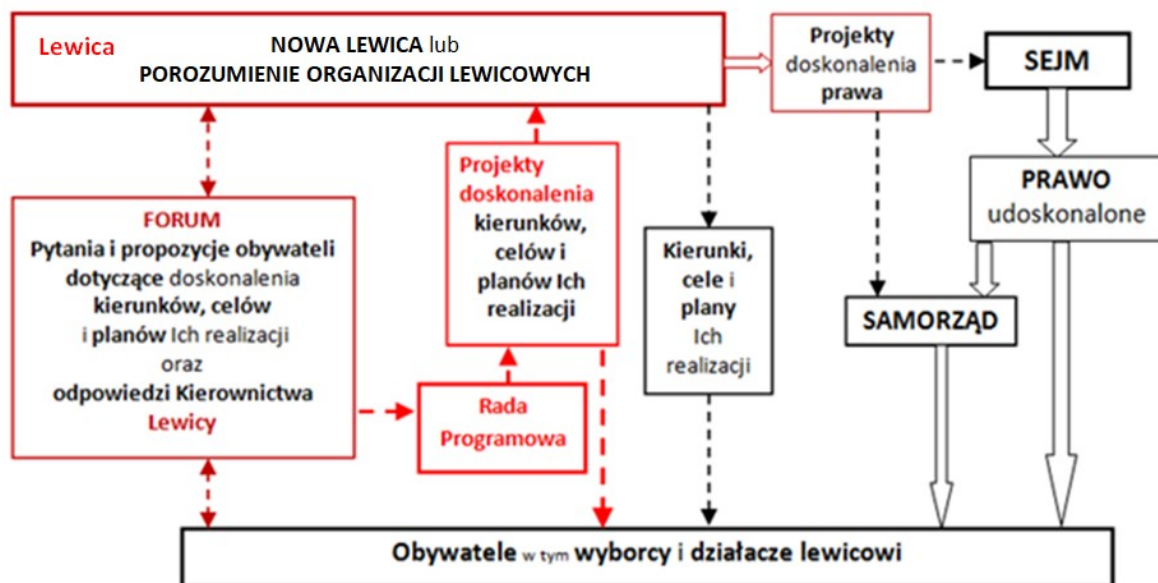
W celu zachęcenia:

- właścicieli wyposażenia do udostępnienia go organizacjom, dla umożliwienia efektywnej pracy pracowników i dostarczenia wyrobów do konsumentów,
- obywateli do inwestowania,
- pracowników do rozwoju i doskonalenia infrastruktury i wyposażenia, co wpłynie na wzrost wydajności pracy i jakości wytwarzanych wyrobów, a za tym, na wzrost stopy życiowej społeczeństwa.

Takimi zasadami powinna kierować się lewica w swojej działalności.

1.4 Doskonalenie działania partii i społeczeństwa

1.4.1 Schemat doskonalenia działania partii i społeczeństwa

LEWICA i FORUM zapewnią wpływ obywateli na bieg wydarzeń w kraju !
Jeżeli **Lewica** będzie miała większość w sejmie i samorządach.

1.4.2 Forum internetowe lewicy

Już Grecy i Rzymianie przeznaczali w budowanych miastach miejsce na **forum**, gdzie mogły odbywać się **debaty publiczne**.

Powszechnie spotykanym we współczesnych publikacjach poglądem jest przeświadczenie, że **wyborcy nie mają wpływu na bieg wydarzeń w kraju** i dlatego frekwencja wyborcza jest niska. Ogłaszane przed wyborami programy partii, często nie są realizowane po wyborach, a **kierownictwa**

partii zazwyczaj **nie odpowiadają** na uwagi i propozycje **wyborców**. Takie partie uznawane są przez wielu wyborców za niewiarygodne i nie warte poparcia.

Partie, które chcą zasłużyć na opinię **wiarygodnych** i być **popierane przez wyborców**, powinny, zarówno na szczeblu krajowym jak i lokalnych:

- Formułować swoje **kierunki i cele** działania oraz **plany** ich realizacji, **odpowiednie do potrzeb i oczekiwań** wyborców. W tym celu potrzebna jest **wymiana poglądów i informacji** między **kierownictwami partii a indywidualnym wyborcą**.
- **Odpowiadać** na zadawane pytania lub propozycje wyborców, jak będą załatwione, a jeżeli nie, to dlaczego. **Wyborcy** oczekują **poważnego traktowania** swoich propozycji, ponieważ cenią je jak klejnoty, które mają ozdabiać nasze życie i nie chcą ich wrzucać do studni bez dna. Ci, którzy **nie otrzymują** od kierownictw partii **odpowiedzi** na zadawane pytania lub propozycje, uznają, że **partia ich lekceważy**. Niestety, jest to obecnie **powszechne zjawisko**.
- Konsekwentnie **realizować** swoje opublikowane **programy wyborcze**. Zobowiązywać się tylko do tego co może zrealizować. Wiem, że to jest nie popularne, ale tylko w ten sposób można **pozyskać zaufanie**.
- Zachęcać i **umożliwiać wyborcom uczestniczenie w doskonaleniu** kierunków i celów działania oraz planów ich realizacji. W ten sposób ukształtuje się przeświadczenie, że **wyborcy mają wpływ** na działanie partii i **na bieg wydarzeń w kraju**.

Wymiana poglądów i informacji między kierownictwami partii a indywidualnym wyborcą, nie tylko przed wyborami, jest słuszną i celową, ale trudną do zorganizowania oraz absorbuje dożo czasu i uwagi. **Zapewnia** jednak **wieź ze społeczeństwem**, pozwalającą poznać i ocenić efekty społeczne prowadzonych działań. Zachęca obywateli i organizacje do monitorowania działania prawa oraz organów państwowych i samorządowych. W razie potrzeby, **umożliwia** przekazywanie właściwym władzom informacji o potrzebie dokonania odpowiednich zmian. Zachęca i umożliwia partii inicjowanie **doskonalenia prawa** oraz **działania organów** państwowych i samorządowych, a przez to, **coraz lepsze zaspokajanie potrzeb** i oczekiwań obywateli, ograniczanie przestępczości oraz zwiększanie bezpieczeństwa obywateli i państwa.

Kierownictwa partii, zarówno krajowe jak i lokalne, mogą wykorzystywać **Internet**, który jest coraz szerzej stosowanym środkiem komunikacji bezpośredniej i zwiększa możliwości utrzymywania **ciągłej więzi ze społeczeństwem** i **swoimi działaczami** oraz z **kandydatami** na listach lewicy w czasie wyborów. **Działacze i kandydaci**, nie mający bezpośredniej więzi z kierownictwem, też czują się **bezzradni i zniechęceni**, ponieważ **nie mogą wpływać** na realizację postulatów przekazywanych przez społeczeństwo lub wyborców, a także swoich propozycji lub wyjaśniać swoje wątpliwości.

Internet jest publikatorem powszechnie i ciągle dostępnym dla działaczy lewicowych i wyborców, nie zablokowanym przez prawicę. **Umożliwia bezpośrednią komunikację** wyborców z kierownictwem partii, która ich reprezentuje, jeżeli to kierownictwo zechce i potrafi taką komunikację zorganizować. Ma on też te zalety, że jest szeroko wykorzystywany przez młode pokolenia oraz dostępny również poza granicami Polski. **Lewica powinna z tego korzystać**.

Kierownictwo partii, które postanowi redagować i doskonalić, z udziałem obywateli, swoje kierunki, cele i plany ich realizacji, żeby umożliwić obywatelom rzeczywisty wpływ na bieg wydarzeń w kraju, **może uruchomić**:

internetowe forum swojej partii, na którym kierownictwo będzie:

- **Informować** wyborców o swojej polityce i planach,
- **Zapoznawać się** z poglądami wyborców na działalność partii,
- **Odpowiadać** na pytania i propozycje internautów i swoich działaczy, którzy są łącznikami z obywatelami nie korzystającymi z Internetu, a takich jeszcze jest bardzo dużo. (Patrz Schemat doskonalenia partii)

Takie **kierownictwo** ma szansę pełnić rolę **przywództwa** nie tylko swojej partii, ale również **społeczności**, która ją popiera.

Internetowe forum ma jednak ten **mankament**, że są na nim publikowane liczne wypowiedzi, mówiąc delikatnie, nie merytoryczne. Można temu **zaradzić**, **dzieląc** forum na trzy publicznie udostępnione **części**:

1. **Ogólna**, na której **każdy** internauta może **zaprezentować** swoje opinie, pytania i propozycje, dotyczące **kierunków, celów i planów** partii.
2. **Merytoryczna**, na którą organizatorzy debaty na forum przenoszą tylko **wypowiedzi merytoryczne** internautów i **odpowiedzi** kierownictwa, partii organizującej forum, **na zadawane pytania lub propozycje**, jak będą załatwione, a jeżeli nie, to dlaczego.
3. **Rady Programowej**, na której Rada **formułuje projekty** zmian i udoskonalień **kierunków i celów działania** oraz **planów** ich realizacji, opracowane na podstawie propozycji obywateli, zgłoszonych przez internautów lub działaczy oraz odpowiedzi kierownictwa partii, zamieszczonych w części merytorycznej forum. **Projekty Rady Programowej** będą **podstawą** prac gremiów **uchwalających kierunki i cele działania** oraz **plany** ich realizacji.

W ten sposób lewicowe **kierownictwo** może **zapewnić ciągłe doskonalenie swoich kierunków, celów i planów**, zgodnie z aktualnymi poglądami wyborców na ich potrzeby i oczekiwania. Na tej podstawie lewicowe kluby parlamentarne i samorządowe mogą **inicjować** odpowiednie **doskonalenie prawa** oraz **działania organów** państwowych i samorządowych.

Rozpowszechni się przeświadczenie, że **wszyscy obywatele mogą mieć wpływ** na działanie lewicowej partii i **na bieg wydarzeń w kraju**. Tego oczekują wyborcy od partii, na którą zgłoszą, a działacze od swego kierownictwa. **Zachęci** to ich do zainteresowania działaniem partii, aktywnego **uczestnictwa** w doskonaleniu tego działania i **głosowania na taką partię**.

2 Losy lewicy w Polsce po II wojnie światowej

W **Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej**, rządzonej przez **lewicę**, wprowadzano socjalizm (nie komunizm). **Wyeliminowano plagi społeczne: wyzysk, bezrobocie, analfabetyzm i bezdomność**. Zapewniono **warunki do życia i rozwoju wszystkich Polaków** i ich potomstwa, pomimo, że **ludność** Polski po wojnie **wzrosła o 14 milionów** obywateli do roku 1989.

Nie wszystkie działania lewicowych władz uzyskały pozytywną ocenę. Szczególnie dotkliwy był stosunek do opozycji oraz przywileje dla ludzi władzy. Obywatele zorganizowani w masowy ruch **Solidarność** walczyli z władzą, która, ich zdaniem, wypaczyła socjalizm. Hasłem było: **Socjalizm tak, wypaczenia nie!** Przykładami wypaczeń mogą być: strzelanie do tłumu, ostra cenzura, więźniowie

polityczni i %-owe podwyżki płac, zamiast kwotowych, po podwyżce cen mięsa, a później „ścieżki zdrowia” dla protestujących.

W 1989 roku **lewica** oddała **władzę Solidarności**. Powrócił **kapitalizm** oraz **plagi społeczne**: wyzysk, bezrobocie, nędza i bezdomność oraz **dyktatura właścicieli** w organizacjach gospodarczych. Wielu Polaków określiło przemiany, jako odwrotność dążeń Solidarności: Wypaczenia tak, socjalizm nie. **Polska kapitalistyczna** po przemianach nie zapewniła warunków do życia dla wszystkich Polaków i ich potomstwa, pomimo, że ludność Polski po przemianach nie wzrosła. Spowodowała **wielką emigrację** i **malejący** do ujemnego **przyrost naturalny**.

Po przeżyciu skutków przemian, **40% wyborców** zawiedzionych oddało swoje **głosy na SLD**, w nadziei, że wprowadzi socjalizm bez wypaczeń. Niestety, **lewica** nie przedstawiła zamiaru i wizji jak tego dokonać. **Zaakceptowała powrót kapitalizmu** i związanych z nim plag społecznych. Ograniczyła się do działań pro socjalnych i obyczajowych.

Kapitałiści dążą intensywnie do utrzymania obecnego systemu społeczno gospodarczego, ponieważ zmusza on kierownictwa organizacji gospodarczych i pracowników do posłuszeństwa, wydajności i przysparzania zysku, który zawłaszczają. W tym celu rozwijają indoktrynację społeczeństwa - politykę historyczną - eksponując wyłącznie mankamenty, błędy i wypaczenia w działaniach lewicy, przedstawiając je perfidnie, jako cele lewicy. Pomijają fakt, że były one skutkiem ubocznym w dążeniu do eliminacji wyzysku oraz bezrobocia i bezdomności, które wyeliminowano w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. **Lewica** słabo przeciwdziałała tej indoktrynacji i słabo eksponowała osiągnięcia w okresie swoich rządów, co mocno pogarszało jej wizerunek.

Przeszłość i jej interpretacja ma bardzo wielki wpływ na teraźniejszość i przyszłość, o czym przekonał się obserwując skutki prawicowej polityki historycznej. Niestety. **Lewica** nie zorganizowała ośrodka prowadzącego i popularyzującego politykę historyczną, odkłamującą prawicową i stanowiącą przeciwwagę dla Instytutu Pamięci Narodowej.

W ostatnich latach **postulaty socjalne przejął PIS**. Wyróżnikiem **lewicy** pozostały działania obyczajowe i antykościelne. W efekcie lewica **straciła zaufanie i poparcie**.

Lewica socjaldemokratyczna w III RP, **akceptująca kapitalizm** oparty o gospodarkę **rynkową**, poniosła porażkę, pomimo **zalet gospodarki rynkowej**. Nie weszła do parlamentu, ponieważ **akceptowała kapitalizm, dyskryminację Wyzwolicieli i Budowniczych Polski Ludowej oraz plagi społeczne**: wyzysk, bezrobocie, nędzę i bezdomność. **Nie przedstawiła ani zamiaru ani wizji zmiany kapitalizmu**, czego oczekiwała duża część społeczeństwa i **poniosła klęskę**.

2.1 *Drua strona polskiego medalu*

Prawicowa polityka historyczna **zakłamała naszą historię** i dokonała wielkiego spustoszenia w świadomości Polaków oraz ich dumie z własnych sukcesów i osiągnięć.

Pamiętając, że każde **rozwiązanie** przynoszące **efekty** ma również swoje **mankamenty**, a każdy **okres historyczny**, każdego państwa, obfituje w **sukcesy i zasługi** oraz **klęski i podłości**, historia powinna uwzględniać wszystkie te elementy i uwarunkowania przedstawianych okresów. Elementy takie występowały zarówno w PRL jak i w III RP oraz występują obecnie.

Obecna władza i publikatory głównego nurtu **eksponują zasługi AK**, żołnierzy wyklętych i opozycji w okresie PRL oraz sukcesy i osiągnięcia aktualnej władzy. Natomiast mówiąc lub pisząc o okresie **PRL**

lub o **lewicy, eksponują** wyłącznie **mankamenty, klęski i podłości**. W bardzo wielu publicznych wypowiedziach słyszy się coś złego o Polsce okresu PRL. Nie spotkałem w wypowiedziach przedstawicieli innych krajów tak negatywnych opinii o swojej ojczyźnie i jej historii oraz deprecjonowania jej osiągnięć.

Prawica eksponuje mankamenty, klęski i podłości okresów rządów i działań **lewicy**, szczególnie powojennego okresu stalinowskiego do 1956 roku, przedstawiając je perfidnie, jako cele działań lewicy. **Pomija** milczeniem rzeczywiste cele i dążenia lewicy oraz **osiągnięcia** tych okresów. W ten sposób **tworzy** w świadomości Polaków **karykaturalny obraz PRL i lewicy**. Takie prezentowanie historii i PRL szczególnie intensywnie popularyzuje IPN, opierający się w dużym zakresie na dokumentach i działaniu Urzędu Bezpieczeństwa.

Służby bezpieczeństwa w PRL zwalczały przeciwników władzy i ustroju, metodami szczególnie restrykcyjnymi i brutalnymi w okresie stalinowskim, a jednocześnie, **chroniły społeczeństwo** przed zbrodniami i rabunkiem dokonywanym przez walczącą opozycję, zwaną dzisiaj żołnierzami wyklętymi. Po 1956 roku służby bezpieczeństwa działały metodami bardzo znacznie złagodzonymi. Jak w każdym państwie, prowadziły działania **ochraniające władzę** i jej dążenia do realizacji celów państwowych. W PRL były to **cele lewicowe**. **Zapobiegały działaniom** opozycji, **rujnującym gospodarkę** strajkami i wymuszaniem podwyżek płac, przy zmniejszonej produkcji artykułów konsumpcyjnych oraz prowadzącym do zmiany władzy i ustroju. W ten sposób **chroniły społeczeństwo** przed szkodliwymi działaniami bieżącymi oraz tymi, które wystąpiły po zdobyciu władzy przez opozycję, w III RP, o których piszę dalej.

Ja żyłem w okresie II RP, wojny, PRL i III RP. **Widziałem obie strony medalu** tych okresów i spróbuję przedstawić w dużym skrócie **drugie strony medalu PRL i III RP, przemilczane** przez prawicę.

- **Porozumienie generała Sikorskiego ze Stalinem**, w czasie wojny, spowodowało zwolnienie z obozów Polaków, wywiezionych w czasie wojny do Związku Radzieckiego i uformowanie z nich Ludowego Wojska Polskiego, a w tym Armii Andersa. Po opuszczeniu Związku Radzieckiego przez Armię Andersa, Polacy pozostający w ZSRR byli traktowani gorzej.

- **AK w czasie okupacji ofiarnie walczyła z Niemcami**. Po wyzwoleniu z okupacji niemieckiej terenów wschodniej Polski przez armię radziecką i polską, odmówiła wstąpienia do armii polskiej lub radzieckiej i dalszej walki z Niemcami o wyzwolenie Polski z okupacji niemieckiej. Zgodnie z decyzją Polskiego Rządu w Londynie, AK miała pozostać na terenie wschodniej Polski. W efekcie, władze radzieckie potraktowały AK jako wrogów, rozbroiły i wystąpiły do obozów przymusowej pracy, wykorzystując, jako siłę roboczą na zapleczu frontu. Stosowały również brutalne represje, bezpośrednio po wojnie.

- AK wywołała powstanie warszawskie, w którym zginęło ok. 200 tys. Polaków i została zniszczona Warszawa a ludność wysłana do obozów.

- **Polskę wyzwoliły z okupacji niemieckiej** Armia Radziecka i Ludowe Wojsko Polskie. W Berlinie, na Bramie Brandenburskiej załopotaty dwa sztandary: radziecki i polski.

- **Po wojnie**, Polska została odbudowana, uprzemysłowiona i zurbanizowana. Zapewniono warunki do życia dla wszystkich obywateli, których ilość wzrosła do 1989 roku o 14 milionów. W tym czasie ludność w miastach wzrosła o 15 milionów, a ludność wiejska zmalała o 1 milion. Szerzej osiągnięcia tego okresu przedstawiam niżej.

- **Żołnierze wyklęci**, walcząc o cele nie możliwe do osiągnięcia w tamtych warunkach geopolitycznych, mordowali Polaków, którzy organizowali i budowali Polskę powojenną, a czasem i ich rodziny oraz rabowali wsie w obszarach swojego działania. Dzisiaj takie działania określone są terroryzmem. W efekcie, służby bezpieczeństwa, w okresie stalinowskim, stosowały wobec nich represje, niestety, często bardzo brutalne.
- **PRL** była pełnoprawnym członkiem Organizacji Narodów Zjednoczonych, a władze polskie w Londynie zostały uznane przez aliantów (Anglia, Francja, USA i Związek Radziecki) za nie legalne.
- **Sojusz ze Związkiem Radzieckim**, Układ Warszawski, powstanie NRD oraz obecność wojsk ZSRR na terenie NRD i Polski, **gwarantowały nienaruszalność zachodniej granicy Polski**, nie uznawanej przez Republikę Federalną Niemiec, dążącą do przywrócenia przedwojennej granicy z Niemcami.
- Sojusz ze Związkiem Radzieckim i członkostwo PRL w Radzie Wzajemnej Pomocy Gospodarczej zapewniały Polsce **zaopatrzenie gospodarki w podstawowe surowce**, takie jak: ropa naftowa, rudy żelaza i bawełna. Umożliwiały uzyskanie, na potrzeby rozwoju przemysłu, dokumentacji technicznej i organizacyjnej oraz maszyn i urządzeń, a także, wymianę doświadczeń w zakresie nauki, techniki i organizacji. **Polska** za dostawy **płaciła węglem i wyrobami polskiego przemysłu**. Rozliczenia ułatwiała stosowanie wspólnej waluty – rubla transferowego. Ceny surowców ustalano na podstawie cen na rynkach światowych, średnich z okresu ostatnich 5 lat. Dzięki takim rozwiązaniom, **Polska odbudowała się i rozwijała do lat 1970 własnymi siłami**, bez zaciągania kredytów zagranicznych. Po 1970 roku, skorzystała z tanich kredytów, głównie na przyspieszenie rozwoju, a nie na konsumpcję.
- **Władze PRL** bardzo **ograniczyły wpływ władz ZSRR** na wewnętrzne działania w Polsce, po zmianie polityki w 1956 roku. **System społeczno gospodarczy** od 1957 r. był **demokratyczny**. W Polskiej Demokracji Ludowej **kierownictwa** organizacji gospodarczych **powoływały władze**, reprezentujące **użytkowników** wyrobów organizacji i okolicznych **mieszkańców**, za **zgoda samorządu pracowników**, o dużych uprawnieniach w zakresie kontroli działania kierownictwa. **Pracownicy** uzyskali prawo do **udziału w zysku** organizacji.
- **Rozwój zdolności wytwórczych**, zaspokajających przyszłe potrzeby społeczne, odbywał się głównie **kosztem ograniczania** wzrostu **konsumpcji**, unikając zadłużania kraju, co budziło protesty społeczne. Powstała **Solidarność** walcząca z władzą o wzrost bieżącej konsumpcji, nie licząc się z konsekwencjami.
- **Opozycja niszczyła** gospodarkę polską, organizację państwa i stosunki z sąsiadami, masowymi strajkami, blokadami i manifestacjami. Władza początkowo próbowała zwalczać opozycję siłą, co spowodowało zmianę kierownictwa. Po zmianie, **władza dążyła** do ostatniej chwili **do porozumienia**. **Propozycje porozumienia**, uzgodnione w Listopadzie 1981 roku, na spotkaniu Generała Jaruzelskiego, Prymasa Polski i Lecha Wałęsy, zostały jednak **odrzucone przez władze Solidarności**. To **zmusiło władze do wprowadzenia stanu wojennego**, w celu **ratowania społeczeństwa** przed tragicznymi skutkami destrukcyjnych działań Solidarności, szeroko przedstawionymi w publikacjach Generała Wojciecha Jaruzelskiego. Działania te spowodowały spadek produkcji i eksportu, uniemożliwiający spłatę kredytów, wykorzystanych na rozwój i modernizację gospodarki.
- Celem lewicowej władzy** w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej było **wyeliminowanie plag społecznych i rozwój społeczno gospodarczy**. W PRL **zapewniono warunki do życia i rozwoju** dla wszystkich obywateli i ich potomstwa. **Wyeliminowano plagi społeczne: wyzysk, bezrobocie i bezdomność**.

Na najwyższy **szacunek i uznanie** zasługują Polacy, którzy **wyzwolili Polskę** z okupacji niemieckiej, a później ją **odbudowali i rozwinęli**.

W III RP **nie zapewniono warunków do życia** dla wszystkich obywateli i ich potomstwa, których ilość nie wzrosła. Przyrost naturalny zmalał do ujemnego, a ponad 2 miliony Polaków wyemigrowało, żeby znaleźć warunki do życia w innych krajach. Powróciły **plagi społeczne: wyzysk, bezrobocie, nędza, żebractwo i bezdomność** oraz **dyktatura** właścicieli w organizacjach gospodarczych.

Po 2015 roku „**dobra zmiana**” spowodowała **eliminację demokracji** i wprowadza **ustrój autorytarny**. W systemie społeczno gospodarczym pozostała **dyktatura właścicieli** w organizacjach gospodarczych, a w systemie społeczno politycznym zapanowała **autorytarna władza** jednej **partii** pod **autorytarną** wodzą jej **prezesa**.

2.1.1 Osiągnięcia PRL

pomijane przez obecne władze i publikatory głównego nurtu:

- **Uspołecznilo kapitał** przez jego nacjonalizację, a za tym **i zysk**, przeznaczając go na rozwój i inne cele społeczno gospodarcze.

- **Odbudowano zniszczenia** wojenne, osiedlono ok. 1,8 miliona Polaków przesiedlonych z terenów wschodnich, zajętych przez ZSSR, zagospodarowano ziemie zachodnie, ponemieckie, przejęte, jako rekompensata za zniszczenia wojenne i utracone tereny wschodnie, zelektryfikowano wsie oraz rozwinęło budownictwo mieszkaniowe, standardowe, do 240 tys. mieszkań/rok.

- **Ograniczono bezrobocie** przez uprzemysłowienie i reformę rolną. Wybudowano ponad 1,5 tys. dużych przedsiębiorstw. Np. budowlane, huty, stocznie, kopalnie, energetykę, transport lądowy i morski. oraz przemysły: chemiczny, maszynowy, precyzyjny, lekki, spożywczy i inne oraz wiele przedsiębiorstw rozbudowano i zmodernizowano.

- **Rozwijano nieodpłatne szkolnictwo**, w tym zawodowe, zlikwidowano analfabetyzm, wybudowano ponad tysiąc szkół na tysiąclecie Polski oraz wiele szkół średnich i wyższych. Tworzono i rozwijano placówki naukowo badawcze oraz działania rozwojowe w przedsiębiorstwach. Duże zakłady pracy organizowały szkolenia zawodowe i podnoszenie kwalifikacji dla swoich pracowników. Koszty społeczne kształcenia absolwenci zwracali pracując w kraju, najczęściej w wyuczonym zawodzie.

- Objęto obywateli **nieodpłatną opieką medyczną** oraz budowano szpitale i ośrodki zdrowia. Zakłady pracy i szkoły wyposażano w placówki służby zdrowia, zapewniając w ten sposób bezpośrednią opiekę medyczną pracownikom i uczniom.

- **Rozwijano i upowszechniano kulturę**: teatry, kina, świetlice, kluby-kawiarnie i biblioteki, szczególnie wiejskie. Zakłady pracy organizowały wycieczki pracowników na imprezy kulturalne i krajoznawcze oraz występy artystów w zakładach pracy. W zakładach pracy działały społeczne organizacje kulturalne i sportowe zrzeszające pracowników.

- **Upowszechniono związki zawodowe**, a w 1957 roku **powołano samorządy pracownicze** o dużych uprawnieniach. W każdym zakładzie pracy były organizacje reprezentujące pracowników wobec kierownictwa, do których pracownik mógł się odwołać, jeżeli czuł się potraktowany nie sprawiedliwie. Mógł także uzyskać ich pomoc w różnych sytuacjach życiowych. Związek zawodowy kontrolował i wspomagał działalność socjalną zakładu dla pracowników i ich rodzin.

- Władze **powoływały kierownictwa przedsiębiorstw, za zgodą samorządów pracowniczych i partyjnych władz lokalnych**. Tak powołane kierownictwa **dążyły do zaspokojenia potrzeb społecznych**: użytkowników produkowanych wyrobów, pracowników i okolicznych mieszkańców oraz zapewniały **efektywność** ekonomiczną, przestrzegały prawa pacy i zasad współżycia społecznego.
- Zapewniono **udział pracowników w zysku**, w formie funduszu nagród zwanego trzynastą pensją oraz funduszy socjalnego i mieszkaniowego, zachęcając w ten sposób pracowników do dbałości o efektywność ekonomiczną. Państwowy Fundusz Inwestycji Socjalnych finansował 50% nakładów na inwestycje socjalne zakładu pracy.
- **Ograniczono rozpiętość dochodów** ustalając taryfikatory płac, jednakowe dla wszystkich pracowników. Najwyższe płace dyrektorów największych przedsiębiorstw, zatrudniających kilkanaście tysięcy pracowników, nie przekraczały 4,5 średniej płacy.
- Wynagrodzenia zawsze były wypłacane w terminie.
- **Czas pracy wynosił 8 godzin**, łącznie z przerwą na posiłek. Ograniczano i wysoko opłacano godziny nadliczbowe: + 50% stawki za pierwsze 2 godziny i +100% za następne oraz za świąteczne. W ten sposób zapewniono pracownikom czas potrzebny na sprawy osobiste i rodzinne.
- **Zapewniono opiekę nad dziećmi** w szkołach, przedszkolach i żłobkach, w czasie pracy rodziców.

Niestety, osiągnięciom towarzyszyły **mankamenty, błędy i wypaczenia władz**, które spowodowały protesty społeczne przeciwko postępowaniu władz. Powstała **Solidarność**, której hasłem było: Socjalizm tak, wypaczenia nie.

Praktyczna działalność Niezależnego, Samodzielnego Związku Zawodowego **Solidarność** była **roszczeniowa, nie licząca się ze skutkami gospodarczymi**. Podwyżki płac wymuszone strajkami doprowadziły do zwiększenia zdolności nabywczej towarów konsumpcyjnych ponad zdolność do ich produkcji ograniczoną strajkami. W efekcie wykupu zapasów pozostały **puste półki w sklepach** i powstała konieczność podwyżek cen, dla przywrócenia równowagi rynkowej, lub wprowadzenia **kartek** na podstawowe artykuły spożywcze, w celu zapewnienia możliwości ich zakupu w jednakowych ilościach przez każdego obywatela. Pod wpływem sugestii związku zawodowego, władza wybrała kartki.

Władze PRL zdecydowały się podzielić władzę z opozycją w nadziei na zwiększenie jej poczucia odpowiedzialności za swoją działalność. **Warunki wspólnej władzy** i jej wyboru **uzgodniono** przy Okrągłym Stole.

W wyniku wyborów **władzę uzyskała opozycja**. Nowa władza nie dotrzymała uzgodnionych warunków. Oszukała społeczeństwo. Zamiast działać zgodnie z intencją Solidarności - socjalizm tak, wypaczenia nie - **przywróciła kapitalizm**.

Solidarność nigdy nie postulowała powrotu kapitalizmu.

2.1.2 Mankamenty III RP

pomijane przez władze i publikatory głównego nurtu:

- **Wyprzedaż za bezcen majątku narodowego** zwana prywatyzacją i wielkie zadłużenie Polski, obciążające następne pokolenia. Obecne zadłużenie Polski, przeznaczone głównie na konsumpcję, jest wielokrotnie większe niż w końcu PRL, które wówczas było przeznaczone głównie na rozwój.

- **W prywatnych przedsiębiorstwach** właściciele sami, lub powołane przez nich kierownictwa, całkowicie od nich zależne, działają zgodnie z potrzebami wzrostu zysku i zachciankami właścicieli. Traktują **zaspokajanie potrzeb społecznych**, jako koszty zmniejszające zyski, które **należy minimalizować**.
- Powrót **kapitalizmu**, a za tym **likwidacja demokracji** w organizacjach gospodarczych i **powrót plag społecznych**: wyzysku, bezrobocia, nędzy i bezdomności.
- **Pozbawienie pracowników prawa do zysku**, a jednocześnie wyprowadzanie z Polski wielkich zysków organizacji zagranicznych.
- Eliminacja dużej części związków zawodowych.
- **Zmiany prawa pracy na niekorzyść pracowników**.
- Ograniczenie umów o pracę na rzecz umów cywilno prawnych, nie zapewniających ubezpieczenia pracownika i urlopu oraz dodatków za godziny nadliczbowe.
- W wielu organizacjach **wydłużono czas pracy** do 9 godzin z przerwą na posiłek, a często dłuższy bez dodatkowego wynagrodzenia.
- **Opóźnione wypłaty** wynagrodzeń, a czasem ich brak.
- **Nieograniczona rozpiętość dochodów** osób fizycznych, w tym luksusy i nędza.
- **Eliminacja planowania** społeczno gospodarczego pozbawiła państwo możliwości świadomego kształtowania rozwoju społeczno gospodarczego. Rozwój ten kształtowany jest przez doraźne decyzje zmieniających się parlamentów, rządów i ministrów, kierujących się subiektywnymi motywami.
- **Nie przywiązywanie wagi do kwalifikacji i etyki** osób powoływanych do władzy i na kierownicze stanowiska.
- **Likwidacja dużej części przemysłu i placówek naukowo badawczych**, a szczególnie dużych przedsiębiorstw, zdolnych do innowacji, spowodowało zanik w Polsce potencjału rozwojowego, ograniczenie innowacyjności i zapotrzebowania na pracowników o wysokich kwalifikacjach. Zlikwidowano 1675 zakładów przemysłowych [Patrz Przegląd Nr 21 (855), wywiad z prof. Andrzejem Karpińskim].
- Rozwijanie **wyłącznie** małych i średnich przedsiębiorstw, zatrudniających tylko pracowników wykonawczych i ich nadzorców, niezdolnych do innowacji oraz samodzielnego działania na rynkach międzynarodowych, uzależniło Polskę, w tym zakresie, od łaski i niełaski dużych przedsiębiorstw zagranicznych.
- **Duże ograniczenie szkolnictwa zawodowego**.
- **Pozostawienie rynkowi kształtowania struktury kwalifikacji absolwentów**, spowodowało niedostosowanie jej do potrzeb gospodarki i bardzo częsty brak pracy dla absolwentów, w wyuczonym zawodzie oraz brak w gospodarce ludzi o potrzebnych kwalifikacjach.
- **Ograniczenie zatrudnienia**, np. w przemyśle zlikwidowano ok. 2,4 miliona miejsc pracy, wysokie bezrobocie i emigracja zarobkowa.
- **Ograniczenie standardowego budownictwa mieszkaniowego** oraz bezdomność i eksmisje na bruk.

- **Likwidacja placówek medycznych** w szkołach i w zakładach pracy oraz likwidacja wielu innych placówek służby zdrowia, żłobków i licznych przedszkoli. Wielomiesięczne, a czasem wieloletnie, oczekiwania na wizytę u lekarzy specjalistów i na zabiegi lecznicze.

- **Wieloletnie oczekiwania na wyroki sądów.**

- **Likwidacja** dużej części **placówek oświatowych i kulturalnych.**

- Po wyborach w 2015 roku wprowadzanie **autorytarnej władzy** prezesa jednej partii, którą w wyborach poparło 19% uprawnionych do głosowania wyborców.

W efekcie mamy w Polsce **ustrój nie demokratyczny** lecz **autorytarny**. Oba **systemy społeczne** polityczny i gospodarczy są **autorytarne**.

Czy ci, którzy to spowodowali zasługują na uznanie i preferencje?

Podsumowując dotychczasowe rozważania:

W PRL

Po wojnie, do roku 1956 mieliśmy **ustrój totalitarny**.

Po 1956 roku mieliśmy **ustrój częściowo demokratyczny**. System społeczno polityczny był **autorytarny**, a system społeczno gospodarczy był **demokratyczny**.

W III RP

Po 1989 roku do roku 2015 mieliśmy również **ustrój częściowo demokratyczny**, ale przemieniony. System społeczno polityczny był **demokratyczny** a system społeczno gospodarczy był **autorytarny**.

Po 2015 roku mamy **ustrój autorytarny**. Oba systemy społeczne, **polityczny** i **gospodarczy** są **autorytarne**.

3 Przyszłość lewicy w Polsce po 2018 roku

Po 2018 roku **lewica** ma szansę wprowadzić w Polsce **ustrój** w pełni **demokratyczny**, jeżeli zechce i potrafi. **Droge** do niego przedstawiłem w tym opracowaniu. Tego jak ognia boją się i przeciwdziałają kapitaliści, ich „salon” i prawica.

Po klęsce wyborczej lewicy rozwinęła się debata na temat jej dalszych losów. Były wypowiedzi, że czas powoli żegnać się z SLD. Uważam, że to byłby wielki błąd lewicy. SLD jest obecnie największą i najlepiej rozwiniętą partią lewicową, która ma, oprócz popełnianych błędów, największy wśród partii lewicowych dorobek, po przemianach ustroju w Polsce.

W ostatnich latach **narracja lewicy**, działacze SLD i PPS oraz prasy lewicowej, Dziennika Trybuna i Tygodnika Przegląd, a także portali lewicowych, odkłamuje politykę historyczną i narrację prawicową. Sprzyja to poprawie wizerunku lewicy.

W tym **opracowaniu** opisałem projekt - **wizję** - i uzasadnienie polskiej **Społecznej Gospodarki Rynkowej**, zgodnej z Art. 20 Konstytucji, która ukształtuje stosunki wzajemne pracowników, właścicieli, władzy i konsumentów w sposób zmierzający do ich **twórczej współpracy dla dobra własnego i społeczeństwa** oraz do unikania wyniszczających walk między sobą. **Ten udoskonalony**

system społeczno gospodarczy powinien zapewnić społeczeństwu zaspokojenie ich ważnych potrzeb i wprowadzić w Polsce **ustrój demokratyczny**, nie autorytarny. Oba **systemy społeczne** polityczny i gospodarczy będą **demokratyczne**.

Próba budowania **jednej partii lewicowej** w Polsce, podjęta przez SLD, nie powiodła się. SLD miało największe sukcesy gdy było **sojuszem**, a nie jedną partią. Stąd wniosek, że najkorzystniejszą formą działania lewicy jest **porozumienie organizacji lewicowych** i sprzyjających lewicy, które będzie działać w kierunku zaspokojenia wspólnych potrzeb ludzi, zrzeszonych w organizacjach lewicowych i większości wyborców. **Współpraca** wielu różnych organizacji, w zakresie **wspólnej polityki**, wydaje się możliwa, przy **zachowaniu** specyfiki i **samodzielności** każdej organizacji.

SLD podążyło w tym kierunku. Zawarło **porozumienie** wielu **organizacji lewicowych**, które utworzyły wspólny **komitet wyborczy SLD Lewica Razem** i przyjęły wspólną **Deklarację**, która określa wspólne: system wartości, przekonania i kierunki działań.

Treść Deklaracji określa zamierzenia zgodne z działaniami podejmowanymi obecnie przez Lewicę. Działania te zapewniły Lewicy **poparcie** wyborców w sondażach **do 10%**. Jest to zbyt mało, żeby uzyskać znaczący wpływ na decyzje władz, a przez to na losy obywateli.

Deklaracja nie precyzuje stosunku porozumienia lewicy do pozycji społecznej **pracowników, największej grupy społecznej** i tradycyjnych wyborców lewicy, utraconych po akceptacji kapitalizmu przez polską lewicę.

Pracownicy, wytwarzający dobra zapewniające byt społeczeństwa, **zasługują** na wielkie **uznanie i szacunek**. Niestety, **utracili** oni **prawa** nabyte w Polskiej Demokracji Ludowej. Z pozycji **podmiotów** zarządzania organizacjami gospodarczymi zostali zepchnięci do roli **przedmiotów** zarządzania. Zostali poddani **dyktaturze właścicieli** organizacji gospodarczych i **utracili prawo do udziału w zysku**.

W Polsce jest **kilkanaście milionów pracowników** i **nie ma partii**, która reprezentuje ich potrzeby we władzach. Związki Zawodowe, z którymi współpracuje lewica, reprezentują tylko nie wielką część pracowników. Lewica nie wykorzystuje faktu, że wszystkie organizacje gospodarcze, zatrudniające powyżej 50 pracowników, mają obowiązek powołać **Rady Pracowników**, które reprezentują wszystkich pracowników tych organizacji i **nie mają** swoich **reprezentacji** w samorządach oraz w parlamencie.

Współpraca ze Związkami Zawodowymi i nawiązanie współpracy z Radami Pracowników oraz zadeklarowanie **reprezentowania potrzeb pracowników** i ich rodzin we władzach może **zapewnić lewicy** zwiększone **poparcie społeczne**. Pracownicy wraz z ich rodzinami, to **większość wyborców**.

Realizacja zamierzeń lewicy w warunkach kapitalizmu jest mało prawdopodobna. Wyborcy o tym wiedzą i dlatego nie wielu głosuje na lewicę.

Wszyscy ludzie są zainteresowani zapewnieniem im i ich potomstwu **godnych i bezpiecznych warunków, w okresie całego życia**, które pozwolą im zaspokoić co najmniej podstawowe potrzeby. Wielu wyborców, oczekuje na organizację, która poprowadzi Polaków z Polski dla elit **do Polski dla wszystkich Polaków**. Tą organizacją może być lewica.

Lewica powinna sformułować **wizję Polski**, do jakiej będzie dążyć, uwzględniając dotychczasowe doświadczenia. Szansą **lewicy** jest wykorzystanie **walorów gospodarki planowej i rynkowej**, w celu **udoskonalenia systemu społeczno gospodarczego**, na taki, który zapewni **coraz lepsze spełnianie** powszechnych **potrzeb** i oczekiwań **społecznych**.

Lewica potrzebuje zorganizowania szerokiej **debaty**, w gronie działaczy i sympatyków lewicy na wszystkich szczeblach, otwartej dla zainteresowanych obywateli, na temat **wspólnych społecznych i gospodarczych zamierzeń** lewicy oraz **form jej współdziałania** zaproponowanych w tym opracowaniu. A następnie, jako ukoronowanie debaty, **Kongresu Polskiej Lewicy**, który uchwali **politykę** lewicy oraz **kto i jak** ma ją realizować.

3.1 Program Polskiej Lewicy

Program ten jest owocem wielu lat gromadzenia przez autora wiedzy, doświadczenia oraz obserwacji, w okresie II Rzeczypospolitej, II Wojny Światowej, Polski Ludowej i III Rzeczypospolitej, a w ostatnich latach, pracy autora poświęconej projektom **elementów programu** oraz ich rozpowszechnianiu w Polsce, w kręgach lewicy i nauki, związanej z polityką.

W skład **programu** weszły **projekty**:

- **Filozofii**, jako podstawy do określenia **polityki lewicy**, zgodnej z potrzebami społecznymi.
- **Polityki lewicy**, określającej **zamierzenia** i **kierunki działań lewicy**, jako podstawy do określenia **celów** i **planów** działania, współpracujących organizacji lewicowych i „ludzi lewicy”, zmierzających do coraz lepszego i sprawiedliwego **zaspakajanie potrzeb społecznych**.
- **Metod** skutecznego działania, spełniającego potrzeby i oczekiwania społeczne.
- **Społecznej Gospodarki Rynkowej – demokratycznego systemu** społeczno gospodarczego umożliwiającego i sprzyjającego realizacji **polityki lewicy**
- **Strategii** kierującej realizacją **polityki lewicy**.

Projekty te są przedstawione w tym opracowaniu.

- **Filozofia** przedstawiona w rozdziale **Filozofia działania społeczno gospodarczego**, który zawiera informacje o filozofii ogólnej, gospodarczej, kapitalistycznej, społecznej i lewicowej.
- **Polityka lewicy** oraz droga do niej została przedstawiona w rozdziale **Polityka lewicy**. Określona jest w projekcie **Uchwał Kongresu Polskiej Lewicy**, formułujących **politykę** oraz **formy** współpracy polskiej lewicy.
- **Metody** skutecznego działania polskiej lewicy określające **sposoby zarządzania** realizacją jej **polityki**, oparte są na współczesnej **międzynarodowej wiedzy** i **doświadczeniu** w zakresie **zarządzania spełnianiem potrzeb i oczekiwań społecznych**. Projekt przedstawiłem w rozdziale **Metody działania polskiej lewicy**.
- **Społeczna Gospodarka Rynkowa** zgodna z Art. 20 Konstytucji RP., której wizję przedstawiłem w rozdziale **Społeczna Gospodarka Rynkowa**, jest to demokratyczny system społeczno gospodarczy, który tworzy **warunki** do realizacji **polityki polskiej lewicy**.
- **Strategia społeczno gospodarcza Polski**, inicjowana **polityką lewicy**, będzie mogła być realizowana po uzyskaniu przez lewicę wystarczającego wpływu na decyzje władz. Będzie projektowana przez **Społeczny Zespół Planowania Społeczno Gospodarczego**, w formie projektów **Planów** i **Ustaw**, szeroko konsultowanych ze społeczeństwem i uchwalanych przez Parlament. Informacje o strategii przedstawiłem w rozdziale **O strategii**.

Program polskiej lewicy przedstawiony w tym opracowaniu, może być **nowym otwarciem lewicy**, które było zapowiadane, ale dotychczas nie pokazane. Jest on obecnie **jedyną szansą lewicy** odróżnienia się od partii prawicowych, które przejęły wiele dotychczasowych postulatów lewicy. Jego wykorzystanie w przygotowaniu najbliższych wyborów do parlamentu, może wpłynąć na uzyskanie wyniku, pozwalającego tworzyć **prawo i system**, które umożliwią **realizację programu**.

Polskie społeczeństwo jest bardzo zróżnicowane pod względem materialnym i intelektualnym. Jednak wiele obywateli i obywateli polskich – **wyborców**, zrzeszonych w różnych partiach i organizacjach, jak również nie zrzeszonych, ma podobne **potrzeby**. Oczekują oni **organizacji**, która podejmie się **działań** zmierzających do **zaspokojenia ich potrzeb**.

Taką organizacją może być **Porozumienie Polskich Organizacji Lewicowych**, które będą realizować wspólną **politykę polskiej lewicy**, określającą wspólne **zamierzenia i kierunki działań**, zmierzające do coraz lepszego **zaspakajania potrzeb społecznych**.

Wyborcy z różnych grup społecznych i środowisk, nawet należący do partii prawicowych, będą skłonni **głosować na kandydatów z list wyborczych** takiego **Porozumienia**, które będzie zmierzać do coraz lepszego **zaspakajania ich potrzeb**.

Program ten jest propozycją dla wielu **partii i organizacji**, reprezentujących różne grupy społeczne i środowiska, które zechcą **współdziałać** w jego realizacji i w **działaniu** w podobnych **kierunkach**, oczekiwanych przez dużą część **społeczeństwa**, zachowując specyfikę swoich organizacji.

4 Filozofia działania społeczno gospodarczego

Nie spotkałem publicznego przedstawienia, jaką filozofią kieruje się współczesna lewica. Proponuję podjęcie próby określenia **filozofii**, na której **lewica** oprze swoją **politykę**, to znaczy określenie zamierzeń, kierunków i celów działania lewicy oraz **metody działania**.

W celu zainicjowania debaty na powyższe tematy, przedstawiam propozycję takiej filozofii.

4.1 Filozofia ogólna

Świat jest złożony z różnorodnych **elementów** i ich **systemów**, które określamy nazwami lub symbolami.

System jest zbiorem wzajemnie powiązanych lub wzajemnie oddziaływujących elementów. (Patrz Norma PN-EN ISO 9000:2006 punkt 3.2.1)

Elementy świata i ich systemy działają na siebie w różny sposób. Rozróżniamy **rodzaje i wielkości** tych działań. Rodzaje działań nazywamy **właściwościami**, a wielkości działań **stanem** właściwości.

Stan elementu lub systemu możemy określić zbiorem ich właściwości i stanów tych właściwości występujących jednocześnie.

Zmiany stanów elementów i systemów następują zgodnie z **prawami natury**, które funkcjonują w świecie.

Procesem nazywamy zbiór kolejnych, następujących po sobie stanów.

Człowiek jest elementem świata, a jednocześnie systemem bardzo złożonym. Funkcjonuje w świecie zewnętrznym względem niego, posiada ciało, a w nim mózg, który pełni funkcje umysłu ludzkiego.

Umysł ludzki posiada zdolność:

- Świadomości **potrzeb swojego ciała i umysłu** oraz stopnia ich spełnienia, przejawiającej się np. stanami sytości albo głodu, zadowolenia albo niezadowolenia lub radości albo rozpacz.
- Samoświadomości istnienia i stanów swojego ciała i umysłu.
- Pozyskiwania informacji o świecie zewnętrznym i o własnym ciele, za pośrednictwem zmysłów ciała.
- Wyróżniania elementów informacji.
- Zapamiętywania informacji, w tym gromadzenia wiedzy o sobie, świecie i prawach natury.
- Przetwarzania informacji, w tym:
 - Wyszukiwania i kojarzenia
 - Wartościowania, np. dobre albo złe, ładne albo brzydkie, duże albo małe, ciepłe albo zimne
 - Porównywania np. lepsze, gorsze, ładniejsze, brzydsze, większe, równe, mniejsze
 - Porządkowania i liczenia
 - Tworzenia **wizji** realnych lub fikcyjnych
- Świadomego oddziaływania na świat zewnętrzny przez **realizację wizji realnych**, wybranych, jako **cele** działania, za pośrednictwem ciała, jego narządów ruchu, spożywania, wydalania, wydzielania i rozmnażania.
- Wymiany informacji z innymi ludźmi, za pośrednictwem ciała, w tym korzystania z ich wiedzy.

Wizje realne, przedstawiają informacje o elementach, systemach lub procesach, które są zgodne z prawami natury i mogą istnieć w rzeczywistym świecie.

Wizje fikcyjne, niezgodne z prawami natury, nie mogą istnieć w rzeczywistym świecie. Jednak, informacje o nich mogą być przekazywane innym ludziom i uznawane błędnie za realne. Wizje takie mogą wpływać na funkcjonowanie umysłów i działania ludzi.

4.2 Filozofia działania gospodarczego

Celem działania ludzi jest zaspokojenie ich **potrzeb** ciała i umysłu.

Bardzo ważne dla działalności ludzkiej są wizje **celów** i **planów** ukierunkowanych na spełnienie potrzeb ciała i umysłu. Można je określić, z pomocą Normy PN-EN ISO 9000 następująco:

planowanie – myślenie i działania ukierunkowane na ustalenie **celów** oraz określające **procesy** i związane z nimi **zasoby** niezbędne do spełnienia **celów**.

cel - przedmiot starań lub zmierzeń. Uściśleniem celu może być **projekt**, który jest wizją tego, co chcemy osiągnąć.

zasoby – wytwory natury i działalności ludzi.

Osiąganie celów umysłu jest możliwe przez **działanie** za pomocą ciała, **według planu i projektu**, wykorzystując **dostępne zasoby**. Dokształcanie i rozwijanie wiedzy i zasobów pozwala ludziom coraz lepiej zaspokajać ich potrzeby.

Ludzie prowadzą **działania**, zmierzające do zaspokojenia ich potrzeb, samodzielnie lub w grupach tworzących **organizacje gospodarcze**, kierowane przez jedną osobę lub grupę osób zwanych **kierownictwem**. Działania te nazywają **pracą**.

Ludzie tworzą **organizacje gospodarcze** w celu wytwarzania wyrobów, w tym usług, które służą do zaspokajania ich potrzeb, nazywane dalej **potrzebami społecznymi**.

Organizacje gospodarcze wyposażają się, lub są wyposażane, w sprzęt i materiały, potrzebne do wykonywania pracy oraz stosują **procesy**, wytwarzające wyroby, w tym usługi. W Polsce, działają w otoczeniu organizowanym przez samorządy i państwo.

Wyniki działania organizacji, w tym wytwarzane **wyroby** i osiągany przez nią **zysk**, tworzą:

- **Praca żywa** wykonywana przez **pracowników** organizacji, w tym **kierownictwo**.
- **Praca uprzedmiotowiona** w **wyposażeniu** organizacji, które należy do jego **właścicieli** i jest wykorzystywane w organizacji.
- **Praca uprzedmiotowiona** w **infrastrukturze** otaczającej organizację, wykorzystywanej przez organizację, którą zapewnia **państwo** lub **samorząd**.

Stąd wniosek, że **twórcami wyników działania organizacji**, a w tym, wytwarzanych **wyrobów** i osiąganego przez nią **zysku**, są: **pracownicy**, w tym **kierownictwo**, a **właściciele** wyposażenia i **państwo** lub **samorząd** zapewniają warunki umożliwiające działanie. **Zysk** finansują **klienci**.

Działanie organizacji gospodarczych może **zaspokajać potrzeby** lub **czynić szkody konsumentom** wytworzonych wyrobów, **właścicielom** wyposażenia, **pracownikom** lub okolicznym **mieszkańcom**. Może także sprzyjać lub czynić szkody **środowisku**. Zależy to w dużej mierze od **celów**, do jakich będzie dążyć kierownictwo organizacji.

Najwyższe kierownictwa organizacji są to **pracownicy**, zarządzający organizacją na mocy prawa i umów, którzy podejmują wiążące decyzje w organizacji i w imieniu organizacji. Mają bardzo duży wpływ na osiąganą wyniki oraz na **dokształcanie**⁵ i **rozwój** organizacji. Powinny korzystać z wiedzy zawartej w **Normach** międzynarodowych **rodziny ISO 9000**.

Współczesne społeczeństwo ludzkie zgromadziło w tych normach swoją podstawową wiedzę, dotyczącą systemów zarządzania działaniami, na rzecz zaspokajania potrzeb ludzi i utworzonych przez nich organizacji. Piszę o tym w rozdziale **Normy**.

4.2.1 Filozofia gospodarki kapitalistycznej

Kapitalizm utrwalił w świadomości społecznej **dogmat** (*Ze społecznego punktu widzenia - nieuzasadniony*), że zarówno infrastruktura organizacji jak i **wyroby** wytworzone przez organizację oraz **zysk** na ich sprzedaży, są własnością **właścicieli** organizacji.

⁵ **dokształcanie** - działanie mające na celu zwiększenie zdolności do spełnienia wymagań, wynikających z potrzeb lub oczekiwań (Patrz Normy międzynarodowe rodziny ISO 9000).

System kapitalistyczny działa w interesie właścicieli.

(Ze społecznego punktu widzenia : *Są oni tylko **właścicielami** wyposażenia organizacji, a **wyroby** są wytworzone w organizacji, przez **pracowników** wykorzystujących ich wyposażenie. Zatem, **prawo do wyrobów i zysku** jest kwestią, którą może rozstrzygnąć **umowa społeczna**, jaką jest **prawo** danego kraju.)*

W **kapitalizmie** organizacje gospodarcze mają przede wszystkim **maksymalizować zysk dla właścicieli** lub realizować ich zachcianki, a tylko z konieczności, zgodnie z prawem, lub w swoim interesie, rozwiązywać problemy społeczne. Świadczenia społeczne są traktowane, jako niepożądane koszty zmniejszające zysk właścicieli.

Wykonawcami tej polityki są **kierownictwa organizacji**, powoływane przez **właścicieli** i **całkowicie zależne od nich**. To one tworzą warunki pracy i społeczne w miejscach pracy, w których pracownicy spędzają wielką część swojego życia. One decydują o wynagrodzeniach i zwolnieniach z pracy, kształtujące warunki życia pracowników i ich rodzin.

(Ze społecznego punktu widzenia:- *Dopóki losy kierownictw organizacji będą zależne wyłącznie od właścicieli, polityka społeczna i gospodarcza nie ulegnie istotnej zmianie.*)

4.2.2 Filozofia gospodarki społecznej

Ludzie tworzą **organizacje gospodarcze** w celu wytwarzania wyrobów, w tym usług, które służą do zaspokajania **potrzeb społecznych**, w tym: **klientów, pracowników, właścicieli i okolicznych mieszkańców**. Ludy pierwotne działają w podobny sposób, Działanie organizacji powinno także sprzyjać a nie szkodzić środowisku, z którego korzystają ludzie.

Biorąc pod uwagę, że **twórcami** wyników działania organizacji, a w tym osiąganego przez nią **zysku**, są: **pracownicy**, a uczestniczą w tym **właściciele** wyposażenia oraz **państwo** lub **samorząd**, sposobem zgodnym z poczuciem sprawiedliwości społecznej, powinien być **podział zysku** na trzy podmioty:

1. **pracowników** organizacji, w tym **kierownictwo**,
2. **właścicieli** wyposażenia w organizacji,
3. **państwo** lub **samorząd** lokalny.

Taki **podział zysku** organizacji ukształtuje stosunki wzajemne **pracowników, właścicieli, konsumentów i władzy** w sposób zmierzający do **twórczej współpracy** dla dobra własnego i społeczeństwa. Będzie także sprzyjać wzrostowi poczucia odpowiedzialności pracowników za efekty działania organizacji.

Najwyższe kierownictwa organizacji powinny być **akceptowane** przez przedstawicielstwa stron zainteresowanych działaniem organizacji:

- **Rady pracownicze**, jako przedstawicielstwo **pracowników**,
- **Właścicieli** lub **Rady nadzorcze**, jako przedstawicielstwo **właścicieli** wyposażenia
- **Władze** samorządowe lub państwowe, jako przedstawicielstwo **społeczeństwa**, w tym **konsumentów** i okolicznych **mieszkańców**.

Celem tak powołanego kierownictwa będzie coraz lepsze **zaspokajanie potrzeb społecznych**, w tym: **klientów, pracowników i okolicznych mieszkańców**, ponieważ będzie ono **od nich zależne**. Dążąc do

realizacji tego celu, kierownictwa będą musiały zapewnić ciągłe **doskonalenie działania i wyników** kierowanej organizacji, oraz zachęcać do tego pracowników.

W celu zapewnienia gospodarności i przestrzegania prawa oraz wykorzystania **inicjatywy pracowników** i zapewnienia **społecznej kontroli kierownictwa, Rady Pracownicze** w organizacjach społecznych powinny zostać upoważnione do **kontroli i doradzania** kierownictwu, w zakresie działań i wyników organizacji. Będzie to również sprzyjać wzrostowi poczucia odpowiedzialności pracowników za efekty działania organizacji.

4.3 *Filozofia działania lewicy*

Lewica powstała w proteście **przeciwko wyzyskowi** człowieka przez człowieka, w formie:

- Zawłaszczania zysku przez właścicieli kapitału, z pominięciem pracowników, którzy go wytwarzają.
- Olbrzymiej rozpiętość dochodów osób fizycznych, w tym luksusy i nędza.
- Nadmiernego czasu pracy pracowników (godz./dobę).

Głównym **kierunkiem** działań lewicy powinno być dążenie do coraz **lepszego i sprawiedliwego zaspokajania potrzeb ludzi**.

W tym celu, lewica powinna:

1. Dążyć do wprowadzenia gospodarki opartej na filozofii **gospodarki społecznej**.
2. Dążyć do stworzenia systemu, który zapewni, że w każdym obszarze i na każdym szczeblu zarządzania kierować działaniami będą ludzie o możliwie **najwyższych kwalifikacjach, etyce i zaangażowaniu, zobowiązani do doskonalenia i rozwoju** kierowanego obszaru, zgodnie z **potrzebami społecznymi** oraz do **zarządzania** nim według zaleceń i wymagań zawartych w Normach międzynarodowych rodziny **ISO 9000**, zapewniających skuteczność działania.
3. Nie zastępować kierownictw, lecz **pomagać** im w realizacji **doskonalenia i rozwoju**.
4. Zorganizować i utrzymywać **współpracę organizacji lewicowych** i ich **wieź ze społeczeństwem**, pozwalającą poznać efekty i oceny społeczne prowadzonych działań. Wykorzystywać **Internet**, który jest coraz szerzej stosowanym środkiem komunikacji bezpośredniej i zwiększa możliwości utrzymywania więzi ze społeczeństwem i rozpoznania powszechnych potrzeb i ocen społeczeństwa.
5. Określić **politykę lewicy** zgodną z powszechnymi potrzebami społeczeństwa.
6. Uzyskać **władzę** w celu realizacji **polityki lewicy**.
7. Zachęcać obywateli, a szczególnie **kierownictwa**, do uwzględniania **polityki lewicy**.

Etyka kierownictw

Autorytarna władza i kapitalizm kształtują etykę walki. Przeciwnik jest niszczone a zwycięzca bierze wszystko, w kapitalizmie - właściciel, a w autorytaryzmie - władza.

Władza demokratyczna i gospodarka społeczna ukształtują etykę społeczną, korzystną dla całego społeczeństwa: Dążenie do współpracy w celu zaspokojenia potrzeb własnych i społecznych.

5 Polityka lewicy

Politykę lewicy można nazwać, według Normy międzynarodowej ISO 9000, **ogół** wspólnych **zamierzeń** i **ukierunkowanie** organizacji lewicowych, formalnie wyrażone przez najwyższe kierownictwo, jakim w przypadku lewicy jest **Kongres**. Polityka jest podstawą do określania **celów**.

Polityka lewicy powinna być komunikatywna, przekonywująca i krótka, **możliwa do zapamiętania przez każdego** członka organizacji lewicowych i każdego wyborcę.

Każdy działacz lewicowy wypowiadający się publicznie, powinien umieć przedstawić **politykę lewicy**, w sposób komunikatywny, przekonywujący, tak, żeby **utrwalić ją w świadomości społecznej** i uzasadnić jej zgodność z powszechnymi oczekiwaniami społecznymi.

Polityka lewicy będzie **busolą** każdego działacza lewicowego i każdej organizacji lewicowej, która wskaże im kierunek na oceanie różnorodności ich działań społecznych i planów. Brak wspólnej polityki nie daje szans zorganizowania współpracy różnorodnych organizacji. Tylko akceptowana przez nich **wspólna polityka**, powszechnie znana, daje szansę ich skutecznego współdziałania. Każda **organizacja lewicowa** może określać **własne cele i plany** działania, oparte o wspólną politykę.

Podsumowując powyższe rozważenia, **wspólnym zamierzeniem** zrzeszonych organizacji lewicowych i SLD, jeżeli chcą uzyskać znaczące poparcie społeczne, powinna być **zmiana kapitalizmu** na humanitarny, demokratyczny, sprawiedliwy i efektywny **system społeczno gospodarczy**, którego **celem** będzie **zapewnienie godnego życia** wszystkich obywateli polskich i **zaspokajanie podstawowych potrzeb** wszystkich grup społecznych, a w tym:

- **Wolność** od wszelkich dyskryminacji, wyzysku, bezrobocia, nędzy i bezdomności.
- **Sprawiedliwy, powszechny dostęp** do: godnej i bezpiecznej pracy, mieszkania, nauki, opieki zdrowotnej, wymiaru sprawiedliwości, kultury i wypoczynku oraz świadczeń społecznych dla ludzi niezdolnych do pracy.

Drogą do realizacji polityki lewicy są **prawo i plany** społeczno gospodarcze, ustanowione przez **władze** oraz plany i działania organizacji państwowych i samorządowych, o których decydują **kierownictwa** tych organizacji. Potrzebne do tego są **władze i kierownictwa o wysokich kwalifikacjach i etyce**.

Pomocne w realizacji polityki lewicy mogą być **grupy społeczne**, których kierunki działania są zbieżne z polityką lewicy.

Np. **Kierunki działania** wskazane przez chrześcijańskie **przykazania boże, od 4 do 10**, są zbieżne z dążeniem lewicy do wysokiej etyki władzy i kierownictwa. **Współpraca z organizacjami i ludźmi**, postępującymi według tych przykazań, może być bardzo **pomocna w realizacji polityki lewicy**.

Realizacja polityki lewicy będzie możliwa, po **uzyskaniu przez lewicę władzy**, lub wystarczającego **wpływu** na nią. **Narzędziem** do realizacji polityki będzie system, który zapewni, że w każdym obszarze i na każdym szczeblu **kierować** działaniami będą ludzie o możliwie **najwyższych kwalifikacjach i etyce** oraz zaangażowaniu.

5.1 Plan sformułowania i realizacji polityki lewicy.

W celu świadomego kształtowania przyszłych losów i efektów działania lewicy, potrzebny jest **plan przedsięwzięć** doskonalących jej działania. **Plany lewicy** powinny być oparte o **szerokie konsultacje z**

organizacjami i działaczami lewicowymi oraz naukowymi i z wyborcami. Inicjatywę opracowania i realizacji takiego planu powinien podjąć SLD, ponieważ dysponuje najbardziej rozwiniętą strukturą, umożliwiającą zorganizowanie konsultacji na terenie całej Polski i dotacjami powyborczymi.

Plan przedsięwzięć doskonalących działania lewicy powinien obejmować **zorganizowanie** najpotrzebniejszych jednostek i działań, takich jak:

1. **Ośrodek** kształtowania lewicowej myśli.
2. **Forum** internetowe lewicy.
3. Szerokie **debaty**, w gronie działaczy i sympatyków lewicy, na wszystkich szczeblach organizacji lewicowych, zamierzających uczestniczyć w Kongresie Polskiej Lewicy, wykorzystując również forum internetowe lewicy, na tematy:
 - a. Społecznych i gospodarczych zamierzeń lewicy oraz form jej współdziałania.
 - b. Projektów Uchwał Kongresu Polskiej Lewicy.
 - c. Projektów doskonalenia systemu społeczno gospodarczego - alternatywy kapitalizmu.
4. **Kongres Polskiej Lewicy**, który powinien określić **politykę lewicy** oraz kto i jak ma ją realizować.
5. **Porozumienie** polskich **organizacji lewicowych** organizujące ich współdziałanie.
6. **Internetowe forum** projektów **społecznej gospodarki rynkowej**, na którym publikowane będą projekty lub ich elementy oraz uwagi i propozycje zmian lub uzupełnień do nich, jak również inne publikacje na ten temat. Zapewni to wszystkim obywatelom polskim możliwość uczestniczenia w projektowaniu społecznej gospodarki rynkowej.
7. **Kampanię wyborczą** umożliwiającą uzyskanie władzy lub wpływu na władze, pozwalającego na realizację **polityki lewicy**.
8. Wprowadzenie **planowej społecznej gospodarki rynkowej**, wykorzystującej **walory** gospodarki **planowej i rynkowej**, szeroko skonsultowanej w społeczeństwie polskim, **zdolnej do realizacji polityki lewicy**.
9. **Realizacja polityki lewicy**.

Propozycje takich działań przesyłałem do wielu organizacji lewicowych.

5.1.1 Ośrodek kształtowania lewicowej myśli

Np. **Centrum im. I. Daszyńskiego** ma szansę rozwinięcia się w **Ośrodek kształtowania lewicowej myśli**, który lewicy jest bardzo potrzebny. W ten sposób może skutecznie wspierać rozwój działań lewicy.

Media kształtujące świadomość społeczną są zdominowane przez prawicę. Szansą lewicy, dysponującej skromnymi środkami, jest **Internet**.

Internet umożliwia bezpośrednią komunikację wyborców z kierownictwami partii, która zamierza ich reprezentować na różnych szczeblach i obszarach oraz wymianę poglądów i kształtowanie projektów rozwiązywania problemów.

Centrum im. I. Daszyńskiego może wpływać na **ułatwianie kształtowania** świadomości społecznej oraz **udziału** działaczy lewicowych i wyborców w kształtowaniu **polityki lewicy i systemu społeczno gospodarczego** w Polsce.

Centrum im. I. Daszyńskiego może zorganizować i uruchomić:

- **Bibliotekę cyfrową wydawnictw lewicowych;**

- **Internetowe muzeum osiągnięć** Polski i Polaków w okresach rządów lewicy;
- **Internetowe forum** projektów **Uchwał Kongresu Polskiej Lewicy**;
- **Debaty**, których **celami** powinno być poszukiwanie odpowiedzi na pytania:
 - Czy przedstawiony projekt **Uchwał** jest właściwy?
 - Jak można udoskonalić **Uchwały**?
- **Internetowe forum** projektów **udoskonalenia systemu społeczno gospodarczego**;
- **Debaty**, których **celami** powinno być poszukiwanie odpowiedzi na pytania:
 - Czy przedstawiony projekt udoskonalenia systemu wart jest popierania go przez lewicę?
 - Jak można udoskonalić projektowany system?

5.1.2 Biblioteka cyfrowa wydawnictw lewicowych

Biblioteka cyfrowa wydawnictw lewicowych ułatwi i upowszechni dostęp do wydawnictw lewicowych oraz do uporządkowanej informacji o nich, a także ułatwi autorom ich wydawanie.

Można stopniowo zwiększać zakres działania w tym zakresie.

Bardzo istotnym problemem w działalności na rzecz rozpowszechniania polskiej i zagranicznej myśli lewicowej jest dostęp czytelników do informacji, jakie są oraz jak są dostępne wydawnictwa lewicowe lub linki do nich.

Można rozpocząć od gromadzenia a następnie opublikowania, np. na stronie internetowej, informacji o dostępnych wydawnictwach lewicowych. Informując, na początek, o tytule i autorach publikacji oraz o sposobach dostępu do nich. Warto zachęcać internautów do współdziałania z biblioteką w zbieraniu takich informacji.

Następnie, można uzupełniać informację o krótkie charakterystyki treści publikacji.

W miarę zdobywania doświadczenia i poprawy warunków, można rozwijać cyfrowe wydawanie i udostępnianie nowych wydawnictw lewicowych, ułatwiające autorom ich publikowanie a czytelnikom dostęp do nich, np. do tego opracowania.

5.1.3 Internetowe Muzeum osiągnięć Polski i Polaków w okresach rządów lewicy.

Muzeum powinno:

1. Umożliwić inicjatorom i współtwórcom osiągnięć publiczne ich zaprezentowanie, jako wyrażenie przez lewicę uznania i szacunku dla nich.
2. Zachęcić do współtworzenia Muzeum wszystkie zainteresowane osoby, które posiadają informacje, dokumenty lub inne dane i dowody, dotyczące prezentowanych osiągnięć oraz mogą autoryzować informacje o prezentowanych osiągnięciach.
3. W przyszłości można będzie rozszerzyć działanie Muzeum na inne okresy.

Proponuję opracowanie **informacji o osiągnięciach** w dwóch zakresach:

- 1) **Informacja syntetyczna**, przeznaczona do umieszczenia w **Katalogu Muzeum**. Powinna ona zawierać:
 - 1.a) **Opis syntetyczny** osiągnięcia i jego twórców oraz informacje ułatwiające wyszukiwanie przez zainteresowanych, takie jak:

- 1.b) **Dziedzina** osiągnięcia. Np. naukowe, gospodarcze, społeczne, polityczne, kulturalne i inne.
- 1.c) **Okres**. Lata, w których zastało zrealizowane.
- 1.d) **Miejsce**, w którym zastało zrealizowane.
- 1.e) **Obszar**, w którym przyniosło efekty.
- 1.f) **Adres** internetowy lub inny, pod którym można będzie znaleźć **informację rozszerzoną** o osiągnięciu, jeżeli taka informacja istnieje lub zostanie opracowana.
- 2) **Informacja rozszerzona**, o konkretnym osiągnięciu, umieszczona na stronie internetowej np.:
 - 2.a) Organu lewicy, obejmującego zakresem swojego działania **miejsce**, w którym zastało zrealizowane osiągnięcie;
 - 2.b) Poświęconej **osiągnięciom danego obszaru**, np. miasta, gminy, powiatu, województwa, kraju lub międzynarodowym, prowadzonej przez odpowiedni obszarowo organ lewicy;
 - 2.c) Inicjatorów lub współtwórców osiągnięć.

Muzeum będzie przeciwwagą Instytutu Pamięci Narodowej eksponującego wyłącznie mankamenty działalności lewicy, oraz przyczyni się do:

- 1 Przywracania Polakom wiary w siebie, że są zdolni do sukcesów i osiągnięć, a nie tylko do donosów, kolaboracji i przestępstw jak to lansuje PiS.
- 2 Promowania **pamięci o sukcesach i osiągnięciach Polski i Polaków**, żeby Polacy mogli być dumni z tego, że są Polakami.
- 3 Zmieniania w Polsce i poza Polską, fałszywego, medialnego wizerunku „Polaków – nieudaczników”.
- 4 Promowania pamięci o sukcesach i osiągnięciach Polski i Polaków w okresach rządów lewicy, w tym, w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz po przemianach.
- 5 Przywracania Polakom wiary w zdolność lewicy do rządzenia Polską.
- 6 Dostarczenia ludziom lewicy argumentów potrzebnych w kontaktach ze społeczeństwem.
- 7 Wykazania, że lewica ma **uznanie i szacunek dla wszystkich polskich organizacji i Polaków**, którzy wnieśli swój realny wkład w sukcesy i osiągnięcia państwa i narodu polskiego, niezależnie od ich wyznania, rasy, narodowości, pochodzenia, przeszłości, poglądów czy przekonań.
- 8 Zachęcania wszystkich Polaków i polskie organizacje do **doskonalenia Polski**, w obszarach w których działają.

5.2 Kongres Polskiej Lewicy

Organizacje lewicowe, które zadeklarują wolę uczestniczenia we wspólnych działaniach lewicy, mogą i powinny zorganizować skuteczną współpracę. Formą organizacyjną takiej współpracy może być **Porozumienie Polskich Organizacji Lewicowych**, które zaakceptowały wspólną **politykę lewicy**, zgodną z podstawowym **dążeniem lewicy do eliminacji wyzysku** człowieka przez człowieka i do **sprawiedliwości i solidarności** społecznej. Organizację taką można uznać za **prawdziwą lewicę**.

Polityka lewicy - wspólne **zamierzenia i kierunki działań** - oraz **formy współpracy** w ich realizacji, powinny być zaakceptowane na **Kongresie Polskiej Lewicy**, który nie powinien powtórzyć błędów popełnionych przez wcześniejsze Kongresy.

Wcześniejsze **Kongresy Polskiej Lewicy** podjęły **Uchwały**, nie konsultowane wcześniej z organizacjami uczestniczącymi w Kongresie i z wyborcami oraz nie odpowiadały na pytania:

- **Co będzie robić lewica, żeby realizować te Uchwały?**

- **Jak uzyskać większość** w parlamencie i samorządach, **potrzebną** do wprowadzenia zmian w prawie oraz w organizacjach państwowych, samorządowych i gospodarczych, koniecznych **do realizacji Uchwał?**

W efekcie, Uchwały Kongresów do tej pory nie są realizowane, a poparcie dla lewicy jest bardzo małe.

Następny Kongres Polskiej Lewicy może podjąć decyzję, na które z takich pytań odpowie sam, a na które odpowiedź powierzy Kierownictwu wybranemu na Kongresie. (Patrz punkt **Projekty uchwał Kongresu Polskiej Lewicy**)

W **celu** uniknięcia popełnionych wcześniej błędów potrzebne są następujące **działania** Kierownictw organizacji lewicowych:

1. Zorganizowanie **Zespołów współpracy organizacji lewicowych**, w każdym województwie, powiecie, mieście i gminie, złożonych z upoważnionych przedstawicieli, delegowanych przez organizacje lewicowe, działające na danym obszarze. Działanie takich Zespołów umożliwi rozpoczęcie **skutecznej współpracy** organizacji lewicowych, która zadecyduje o wynikach wyborów i o szansach lewicy na kształtowanie warunków społeczno gospodarczych w Polsce.
2. Zorganizowanie **Zespołu do przygotowania Kongresu Polskiej Lewicy**, złożonego z przedstawicieli, delegowanych przez organizacje zamierzające uczestniczyć w Kongresie. Głównym zadaniem Zespołu powinno być opracowanie projektów **uchwał** Kongresu i skonsultowanie ich z zainteresowanymi organizacjami. Zespół mógłby również przygotować projekty **haseł** związanych z uchwałami Kongresu, na pochody 1 Majowe.
3. Zorganizowanie **konsultacji** projektów **uchwał Kongresu Polskiej Lewicy** w organizacjach i z innymi organizacjami lewicowymi, na wszystkich szczeblach oraz z wyborcami.
4. Przygotowanie i zorganizowanie **Kongresu Polskiej Lewicy**, który uchwali **Politykę lewicy i formy współdziałania** organizacji lewicowych.
5. Zorganizowanie **Porozumienia Organizacji Lewicowych**, które zaakceptują uchwały **Kongresu Polskiej Lewicy** i wyrażą wolę współdziałania w ich realizacji.
6. Organizowanie **pochodów 1 Majowych** pod hasłami lewicy.
7. Organizowanie **Forum internetowych lewicy** w celu **ciągłej wymiany** poglądów i informacji kierownictw lewicy z indywidualnym wyborcą, na wszystkich szczeblach i we wszystkich obszarach.
8. **Rzetelna realizacja uchwał Kongresów Polskiej Lewicy** oraz deklarowanych **zobowiązań i informowanie** o tym zainteresowanych.

5.2.1 Projekty uchwał Kongresu Polskiej Lewicy.

Uchwała 1

Przyroda i praca pracowników wytwarzają wyroby i usługi, które zaspakajają potrzeby wszystkich ludzi. To one zasługują na najwyższą **troskę, uznanie, szacunek i preferencje**, w interesie wszystkich ludzi.

Obecnie w Polsce preferowane są dwie grupy społeczne, właściciele i władza. Grupy te stosują etykę walki. Przeciwnik jest niszczone a zwycięzca bierze wszystko, w kapitalistycznym systemie gospodarczym - właściciele, a w autorytarnym systemie władzy - władza.

Kongres uznaje za **najważniejszą potrzebę społeczeństwa** polskiego **przekształcenie** Polski autorytarnej, podzielonej na wrogie obozy, na **wspólną Polskę** demokratyczną, bezpieczną, życzliwą i sprawiedliwą, dla wszystkich obywateli polskich, ciągle przez nich doskonaloną i rozwijaną, w obszarach ich działania, w celu zapewnienia wszystkim obywatelom polskim możliwości pozyskania środków i tworzenia warunków, potrzebnych im do bezpiecznego, godnego życia i rozwoju oraz do coraz lepszego zaspakajania ich potrzeb.

Kongres **powierza organizacjom lewicowym realizację** tego **przekształcenia** i **zobowiązuje** organizacje i działaczy lewicowych do realizacji **działań** oraz **programów zgodnych** ze **wspólną polityką Lewicy** uchwaloną przez Kongres.

§1

Kongres uchwala następującą **politykę Lewicy**:

Zamierzenie 1.

Przekształcić **władzę** autorytarną na **demokratyczną**. W tym celu:

1. 1 Zapewnić zgodne z Konstytucją postępowanie władzy i jej organów oraz przywrócić niezależne od władzy Sądy i Prokuraturę oraz media.

1.2 **Ukierunkować** działania demokratycznej władzy **oraz** organizacji państwowych i samorządowych na dążenie do zapewnienia:

a) Bezpiecznego, **godnego życia i rozwoju wszystkich obywateli polskich i coraz lepszego zaspakajania ich potrzeb, przez ciągle doskonalenie⁶ działania i jego wyników.**

b) **Wolności** od wszelkich dyskryminacji, wyzysku, bezrobocia, nędzy i bezdomności.

c) **Powszechnego, sprawiedliwego dostępu** do: godnej i bezpiecznej pracy, mieszkania, nauki, opieki zdrowotnej, wymiaru sprawiedliwości, kultury i wypoczynku oraz świadczeń społecznych dla ludzi niezdolnych do pracy.

Zamierzenie 2

Zorganizować **planowanie⁷** działań i rozwoju społeczno gospodarczego, w celu **coraz lepszego zaspakajania potrzeb społecznych**. W tym celu:

2.1 Powołać krajowy i samorządowe Społeczne Zespoły Planowania Społeczno Gospodarczego, współpracujące z organizacjami naukowymi i społecznymi, złożone z przedstawicieli delegowanych przez te organizacje, np. PAN, PTE, NOT, OPZZ, ZNP itp., które będą inicjować i przygotowywać projekty Planów działania i Ustaw lub Uchwał władzy odpowiedniego szczebla, prowadzące do **coraz**

⁶ **doskonalenie**, według Normy ISO 9000, to część zarządzania ukierunkowana na zwiększenie zdolności spełnienia wymagań, wynikających z potrzeb i oczekiwań ludzi i organizacji.

⁷ **planowanie**, według Normy ISO 9000, to część zarządzania ukierunkowana na ustalenie **celów** i określająca **procesy** operacyjne i powiązane **zasoby** niezbędne do spełnienia celów.

lepszego zaspokajania potrzeb społecznych, przez ciągłe dokształcanie i rozwój systemu społeczno gospodarczego oraz wykorzystywanie osiągnięć nauki.

2.2 Powołać w organizacjach państwowych i samorządowych jednostki planowania działań, potrzebnych dla coraz lepszego zaspokajania **powszechnych potrzeb społecznych**, w obszarach ich działania.

Zamierzenie 3

Wprowadzić **społeczną gospodarkę rynkową**, zgodnie z Art. 20 Konstytucji, w celu zaspokajania różnorodnych, **indywidualnych potrzeb społecznych** oraz **demokratyzacji zarządzania** organizacjami gospodarczymi. W tym celu zapewnić:

3.1 Powoływanie kierownictwa organizacji gospodarczych za zgodą Rady Pracowniczej.

3.2 Udział pracowników w zysku organizacji rynkowych.

3.3 Powołanie w organizacjach Społecznych Inspektorów Pracy.

Społeczna gospodarka rynkowa ukształtuje stosunki wzajemne pracowników, właścicieli, władzy i konsumentów w sposób zmierzający do ich twórczej współpracy i kompromisów dla dobra własnego i społeczeństwa oraz do unikania wyniszczających walk między sobą.

Zamierzenie 4

Zorganizować **system**, który zapewni, że w każdym obszarze i na każdym szczeblu **kierować działaniami** będą ludzie o możliwie **najwyższych kwalifikacjach i etyce**, zaangażowani w **coraz lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych**, na powierzonym obszarze działania, przez **ciągłe dokształcanie** metod i wyników działania oraz **wykorzystywanie osiągnięć nauki**. W tym celu:

4.1 **Kierownictwa** organizacji gospodarczych **wybierać demokratycznie** przez przedstawicieli zainteresowanych grup społecznych: pracowników, właścicieli i demokratycznej władzy, reprezentującej klientów i okolicznych mieszkańców.

4.2 Zachęcić Uniwersytety do uruchomienia nowego kierunku **kształcenia** w zakresie **zarządzania rozwojem społeczno gospodarczym**, na szczeblu kraju, samorządu i organizacji gospodarczej, w formie dostępnej dla zainteresowanych pracowników oraz kandydatów na pracowników, na terenie całego kraju. Kształcenie to powinno obejmować również **naukę o etyce społecznej** i przekonywująco uzasadniać jej stosowanie w praktyce. **Etyka społeczna** to: Dążenie do twórczej współpracy w celu zaspokojenia potrzeb własnych i społecznych.

§2

Kongres powierza **Kierownictwom** organizacji lewicowych rozpowszechnienie informacji o **wizji Polski** po wyborach i **polityce Lewicy**, określającej **drogę do Niej**. Powinni ją **znać wszyscy członkowie** organizacji lewicowych i kierować się nią, w swoich działaniach oraz szeroko **informować** o niej **wyborców i młodzież**.

§3

Kongres zachęca **organizacje** oraz **działaczy lewicowych i naukowych** do wspólnego ukształtowania **wizji** humanitarnej, sprawiedliwej i efektywnej **społecznej gospodarki rynkowej**, opartej na **wiedzy** i **społecznych organizacjach gospodarczych**, działających w interesie klientów, pracowników,

właścicieli i okolicznych mieszkańców, na zasadach **współpracy i kompromisów** oraz unikania walk między sobą.

Społeczna gospodarka rynkowa powinna **zapewnić** warunki do realizacji potrzeb i oczekiwań społecznych. Powinna **zastąpić** niesprawiedliwą gospodarkę kapitalistyczną, opartą na strachu przed wykluczeniem oraz na wyzysku pracowników, klientów i okolicznych mieszkańców.

Uchwała 2

W celu **skutecznej realizacji** uchwał Kongresów Polskiej Lewicy

§1

Kongres **powołuje**:

1 **Porozumienie Polskich Organizacji Lewicowych**, które zaakceptowały wspólną **politykę lewicy** i inne **uchwały** Kongresu Polskiej Lewicy oraz wyraziły **wolę współdziałania** w ich realizacji.

2 **Rady Organizacji Lewicowych**, organizujące i kierujące wspólnymi działaniami organizacji Porozumienia na szczeblach: krajowym, wojewódzkich, powiatowych oraz miast i gmin, działające również, jako organy doradcze lewicowych klubów parlamentarnego i samorządowych, na odpowiednich szczeblach i obszarach.

Członkami Rady będą **przewodniczący** organizacji Porozumienia i klubu lewicowego, działających na tym samym obszarze.

3 **Prezydium Rad Organizacji Lewicowych** wybierane przez Rady spośród siebie, w składzie: **Przewodniczący, Wiceprzewodniczący i Sekretarz**, organizujące działania Rad i reprezentujące Porozumienie Organizacji Lewicowych na zewnątrz, na danym obszarze.

§2

Kongres zaleca Radom Organizacji Lewicowych **określenie** odpowiedzi na pytania:

1 **Co** chcemy i możemy **zrobić** wspólnie, w obszarze naszego działania, dla realizacji **polityki lewicy**?

2 **Jak** możemy to zrobić?

Następnie potraktowanie odpowiedzi na te pytania, jako **planów** swojego działania.

§3

Kongres **powierza** Krajowej Radzie Organizacji Lewicowych **zorganizowanie i nadzorowanie** działania:

1 **Ośrodka kształtowania lewicowej myśli** o doskonaleniu współczesnego systemu społeczno gospodarczego, który będzie mógł i potrafi zorganizować:

a Opracowanie, we współpracy z odpowiednimi jednostkami naukowymi, **projektu polskiej społecznej gospodarki rynkowej**.

b Sprawdzanie zaprojektowanych elementów w pilotażowych **społecznych organizacjach gospodarczych**, w porozumieniu z terenowymi Radami Organizacji Lewicowych.

2 **Organu Ośrodka: Internetowego Forum** projektów **społecznej gospodarki rynkowej**, na którym publikowane będą projekty lub ich elementy oraz uwagi i propozycje zmian lub uzupełnień do nich,

jak również inne publikacje na ten temat, **w celu** zapewnienia **wszystkim obywatelom** możliwości uczestniczenia w projektowaniu społecznej gospodarki rynkowej.

3 **Prezentacji** na następnym Kongresie Polskiej Lewicy **sprawdzonego** praktycznie **projektu społecznej gospodarki rynkowej**.

§4

Kongres zaleca terenowym Radom Organizacji Lewicowych organizowanie **pilotażowych społecznych organizacji gospodarczych**, w porozumieniu z Ośrodkiem kształtowania lewicowej myśli.

§5

Kongres powierza Radom Organizacji Lewicowych **zorganizowanie i nadzorowanie realizacji uchwał Kongresów Polskiej Lewicy** na obszarach ich działania, a w tym, w organizacjach gospodarczych, działających na ich obszarach.

§6

Kongres zaleca Radom Organizacji Lewicowych

1 **Współpracę** z organizacjami i obywatelami, w działaniach zgodnych z polityką lewicy.

2 **Prowadzenie Forum internetowych** Rad, w celu umożliwienia ciągłej wymiany poglądów i informacji między **kierownictwami lewicy** a **indywidualnym wyborcą**.

6 Metody skutecznego działania Polskiej Lewicy

6.1 Metody zarządzania

Metody działania kształtują warunki panujące w organizacjach, a w takich warunkach działają **pracownicy**, którzy wytwarzają wyroby, w tym usługi, zaspakajające nasze potrzeby.

O metodach działania decydują **kierownictwa organizacji**. Ludzie powoływani na stanowiska kierownicze organizacji powinni mieć **odpowiednie kwalifikacje** i **etykę** oraz znać dorobek ludzkości w zakresie wiedzy o metodach zarządzania i korzystać z niego. Synteza wiedzy o metodach zarządzania spełnianiem potrzeb społecznych jest zgromadzona w **Normach międzynarodowych rodziny ISO 9000** (Patrz rozdział **Normy**). Warunkiem powołania na stanowisko kierownicze powinna być **znajomość** tych norm i **zobowiązanie** się kandydata do **spełniania wymagań Normy ISO 9001**.

Wielkie straty społeczne powstały w Polsce, w wyniku **jakości zarządzania** organizacjami przez ich **kierownictwa** lub przez **władze o nie odpowiednich kwalifikacjach** lub **etyce**. Takie władze kompromitują państwo polskie w oczach społeczeństwa.

Przykładem może być budowa autostrad. W wyniku **niewłaściwego doboru wykonawcy** zamówienia publicznego, najtańszego, przedsiębiorstwa chińskiego, ponieśliśmy duże straty i opóźnienia, związane z przerwaniem robót i zmianą wykonawcy, który **nie był zdolny** do spełnienia wymagań.

Jak można było uniknąć tych strat? Bardzo prosto. Wystarczyło, tworząc prawo o zamówieniach publicznych, skorzystać z **Normy międzynarodowej ISO 9001 Systemy zarządzania jakością**. W tej Normie, w punkcie **7.4.1 Proces zakupu**, określono wymaganie do organizacji dokonującej zakupu:

Organizacja powinna **zapewnić**, że zakupiony **wyrób** (*w tym usługa*) **spełnia określone wymagania**, dotyczące zakupów. **Dostawców** oceniać i **wybierać** na podstawie ich **zdolności do dostarczania wyrobu zgodnego z wymaganiami organizacji**.

Można **uniknąć wielkich strat społecznych**, ustanawiając, w prawie o zamówieniach publicznych, jako **pierwsze kryterium wyboru dostawców**, ich **zdolność do dostarczania wyrobu zgodnego z wymaganiami organizacji**. Dopiero dokonując dalszego **wyboru spośród** dostawców **zdolnych** do zrealizowania dostawy **zgodnie z zamówieniem**, zastosować inne kryteria, np. ceny, terminy, wykorzystanie krajowych poddostawców ii.

Innym przykładem może być zakup pociągów **Pandolino**. **Kierownictwo** kolei i **władze** zdecydowały o zakupie pociągów drogich, dostosowanych do prędkości nie możliwych do wykorzystania na naszych torowiskach, ale komfortowych, spełniających **oczekiwania elit**. Wysokie ceny przejazdu uczyniły je dostępnymi głównie dla elit. Zamówienie ich za granicą spowodowało tam rozwój miejsc pracy, za które zapłaci nasze społeczeństwo, co widocznie elitom nie przeszkadza.

A można było kupić pociągi krajowe, dużo tańsze, dostosowane do prędkości możliwych do rozwijania na naszych torowiskach, zachowując przystępne ceny przejazdów, spełniające **powszechne oczekiwania**. Zmniejszyli byśmy bezrobocie w Polsce, bardzo dotkliwe społecznie, w tamtym czasie.

Takie decyzje podejmuje **kierownictwo** i **władza**, których **etyka** na to pozwala, żeby preferować zaspokojenie potrzeb elit, kosztem pozostałej, uboższej części społeczeństwa.

Gdyby jednak **kierownictwo** kolei i **władze** były przeszkolone a zakresie **Normy międzynarodowej ISO 9001** i **zobowiązały się** działać zgodnie z jej wymaganiami, to nie doszłoby do takiej sytuacji.

W Normie tej, określono wymaganie do organizacji projektującej rozwój wyrobu, że **organizacja** powinna:

w punkcie 7.2.1: **określić wymagania** ustalone przez **klienta** w tym wymagania dotyczące dostawy i działań po dostawie.

w punkcie 7.3.6: Przeprowadzać walidację, to znaczy, potwierdzenie poprzez przedstawienie dowodu obiektywnego, że projektowane rozwiązanie spełni wymagania klienta.

Działając zgodnie z tymi wymaganiami Normy 9001, **kierownictwo** kolei i **władze** musiałyby **określić powszechne wymagania pasażerów**, bo to oni są **klientami** kolei. Powszechne wymagania pasażerów, to przede wszystkim **tanie przejazdy** i **miejsca pracy w Polsce**, a więc **koleje krajowe**.

Na powyższych przykładach jasno widać, jak **wielkie szkody społeczne** powstają, gdy decyzje są podejmowane **przez ludzi nie posiadających** odpowiednich **kwalifikacji**, wiedzy i doświadczenia lub **etyki**. W pierwszym przykładzie, potrzebnej wiedzy zabrakło **autorom** prawa o zamówieniach publicznych i **posłom**, którzy je uchwalili. W drugim, odpowiedniej **etyki kierownictwu** kolei i **władzy**.

W obu przypadkach, gdyby **kierownictwo** i **władze** były przeszkolone a zakresie **Normy międzynarodowej ISO 9001** i **zobowiązały się** działać zgodnie z jej wymaganiami, to nie doszłoby do tak wielkich strat.

Po 2015 roku nasiliło się usuwanie ze stanowisk kierowniczych ludzi o wysokich kwalifikacjach i doświadczeniu.

6.2 Wnioski

Należy wymagać od wszystkich **uczestników kierownictwa** organizacji i **władz** współdziałających z organizacjami oraz od **kandydatów** do kierownictwa i władz, **wykazania się** znajomością **Normy międzynarodowej ISO 9001**, np. świadectwo ukończenia szkolenia w tym zakresie, oraz **zobowiązania się** do przestrzegania jej wymagań i korzystania z wytycznych Norm ISO 9000 i ISO 9004.

W **Normie** międzynarodowej **ISO 9001** są określone **wymagania** do najwyższego kierownictwa organizacji i organizacji, natomiast **wytyczne** do ich działania, w **Normach** międzynarodowych **ISO 9000 i ISO 9004**, wchodzących w skład **Norm rodziny ISO 9000**.

Potwierdzeniem działania organizacji, kierowanej zgodnie z wymaganiami **Normy ISO 9001**, jest **Certyfikat** wydany przez upoważnioną organizację.

Lewica, dążąc do **uzyskania zaufania społecznego**, powinna dać przykład:

- **Zobowiązać się**, że będzie **doskonalić** swoje działania i jego wyniki, a w tym, **minimalizować mankamenty i błędy**, stosując **Normy** międzynarodowe rodziny **ISO 9000** przez **kierownictwa organizacji lewicowych**. Powinna **szkolić** w tym zakresie **kierownictwa organizacji** oraz **postów i działaczy lewicowych**, współdziałających z organizacjami.
- **Wymagać od kandydatów** do kierownictwa i władz, umieszczanych **na listach wyborczych lewicy**, wykazania się **znajomością Normy międzynarodowej ISO 9001**, np. świadectwo ukończenia szkolenia w tym zakresie i **zobowiązania się** do przestrzegania jej wymagań oraz do korzystania z Norm ISO 9000 i ISO 9004.

Tacy kandydaci lewicy będą mieli przewagę nad kandydatami z innych ugrupowań.

6.3 Uzasadnienie

Normy rodziny **ISO 9000** wskazują **kierownictwom** wszystkich organizacji, co należy **zapewnić w organizacji**, aby uzyskała **zdolność** do:

- **dostarczania wyrobów** i usług, które **spełniają wymagania klienta** (który jest użytkownikiem lub kupuje dla użytkownika) oraz **spełniają** mające zastosowanie **wymagania prawne**;
- **doskonalenia** funkcjonowania organizacji;
- **zadowolenia** klientów i innych grup społecznych, zainteresowanych wynikami i działaniem organizacji. Np. pracowników i okolicznych mieszkańców.

Normy te wskazują że: **organizacja** osiąga **zwiększanie zadowolenia klientów** i innych zainteresowanych **grup społecznych**, przy pomocy:

- **badania i analizowania** zmieniających się ich **potrzeb i oczekiwań**;
- **określania wymagań** dla dostarczanych wyrobów i usług, wynikających z **potrzeb i oczekiwań**;
- **dostarczania** im **wyrobów i usług** konsekwentnie **spełniających wymagania**,
- **ciągłego doskonalenia wyrobów i usług** oraz procesów przyczyniających się do ich otrzymania.

(Patrz rozdział **Normy**).

Od **kwalifikacji, etyki i zaangażowania kierownictwa** zależą **efekty** gospodarcze i społeczne osiągane przez organizacje, a zatem **warunki** pracy i życia w **regionach** oraz w **kraju**.

W tym celu lewica powinna dążyć do **powoływania najwyższych kierownictw** w organizacjach na podstawie **otwartych konkursów**, których regulaminy powinny zapewnić wybór **najlepszych kandydatów**.

Obsadzanie przez partie rządzące stanowisk kierowniczych *swoimi ludźmi*, bez względu na ich przydatność, w porównaniu z innymi kandydatami, powoduje:

- **Obniżenie efektów** działań organizacji, a za tym, **stopy życiowej społeczeństwa**. Żadna partia nie dysponuje najlepszą i wystarczającą kadrą do obsadzenia wszystkich stanowisk kierowniczych.
- **Napływ do partii karierowiczów**, którzy dążą do osiągnięcia korzyści osobistych a nie realizacji idei partii, z korzyścią dla społeczeństwa.

W efekcie **partia traci** poparcie wyborców oraz szansę na rządzenie i **realizację swojej polityki**.

6.4 Zarządzanie Rozwojem Społeczno Gospodarczym

Władza może **kształtować warunki społeczno gospodarcze** i w ten sposób **rozwijać ich walory** oraz **eliminować mankamenty**. Narzędziami jakimi władza może się posługiwać są: **prawo, organizacje państwowe, samorządowe i gospodarcze**, na które ma wpływ oraz ich **plany działania**. **Efekty** gospodarcze i społeczne działań takich organizacji, a zatem **warunki w regionach i w kraju**, zależą od **kwalifikacji, etyki i zaangażowania władzy i kierownictw** takich organizacji.

Szybka **poprawa warunków życia** społeczeństwa polskiego, a szczególnie jego ubogiej części, będzie możliwa wtedy, gdy odpowiednią **wiedzę** będą posiadali **ludzie zarządzający rozwojem społeczno gospodarczym**. Wiedzę taką powinni posiadać ludzie **kierujący**:

- **organami władzy** w państwie i w samorządach;
- **jednostkami planowania** i nadzoru rozwoju społeczno gospodarczego, których na razie nie ma, a są bardzo potrzebne;
- **organizacjami** gospodarczymi, pożytku publicznego i społecznymi.

Wiedzę taką mogą zdobyć studiując na odpowiednim kierunku, w uczelni, która jest dostępna dla ludzi działających w różnych miejscach w Polsce. Brakuje jednak odpowiedniego kierunku studiów w istniejących uczelniach.

Program takiego kierunku studiów powinien być oparty na **syntezie wiedzy** w zakresie **zarządzania spełnianiem potrzeb** i oczekiwań ludzi oraz organizacji, zawartej w **Normach** międzynarodowych rodziny **ISO 9000**, o których napisałem w rozdziale Normy.

Lewica planująca **zmiany**, wynikające z **doskonalenia sposobu zarządzania** warunkami społeczno gospodarczymi, powinna spowodować powołanie **kierunku studiów**:

Zarządzanie Rozwojem Społeczno Gospodarczym na szczeblu państwa, samorządu i organizacji gospodarczej.

Pomocnym w opracowaniu **programu** oraz w **kształceniu** na tym kierunku, może być **niniejsze opracowanie**.

Propozycje zorganizowania takiego kierunku studiów wysłałem do Rektorów oraz Instytutów i Katedr Politologii, Socjologii i Zarządzania w Uniwersytetach w Polsce. Nie dostałem żadnej odpowiedzi.

Wybór **Uniwersytetów**, jako organizatorów takich studiów, wynikał z przekonania, że działają one w największych obszarach wiedzy, potrzebnej ludziom zarządzającym i planującym **rozwój społeczno gospodarczy**. W działalności takiej **kształtuje się** nie tylko wyroby i ich wytwarzanie, ale również **ludzi i ich stosunki**. Do uzyskania pozytywnych efektów takiej działalności potrzebna jest wiedza o przyrodzie, gospodarce i wiedza humanistyczna. Taką wiedzę dysponują Uniwersytety.

Warunkiem wkroczenia Polaków na drogę intensywnego i wszechstronnego **rozwoju** społeczno gospodarczego jest istnienie **uczelni z takim kierunkiem**, dostępnej w różnych miejscach w Polsce, dla ludzi tam kierujących planowaniem i realizacją polityki władz, a nie mających potrzebnej wiedzy w tym zakresie. Będzie to **kuźnia kadr** kierujących rozwojem społeczno gospodarczym Polski oraz kandydatów do takiej kadry.

6.4.1 Normy

Normy są oparte na osiągnięciach zarówno **nauki, techniki**, jak i **praktyki** oraz mają na **celu** uzyskanie **optymalnych korzyści społecznych**. Normy są produktem wypracowanym przez **ekspertów** praktyków lub z praktyką blisko związanych, a szczególnie **Normy międzynarodowe**, w których opracowaniu i opiniowaniu uczestniczą zainteresowani **eksperti z wielu krajów**, w tym **wysoko rozwiniętych**.

ISO jest ogólnosiwiatową federacją krajowych organizacji normalizacyjnych. Większość krajów świata jest reprezentowana w ISO przez **krajowe komitety normalizacyjne**. Polski Komitet Normalizacyjny **PKN** jest stałym jej członkiem.

ISO wydaje **Normy międzynarodowe**, które uzyskały poparcie co najmniej 75% organizacji członkowskich uczestniczących w głosowaniu. Bierze również pod uwagę jednomyślność krajów najbardziej rozwiniętych. **Normy** są okresowo aktualizowane.

Stosowanie norm w Unii Europejskiej jest **dobrowolne**, ale bardzo **korzystne** dla użytkownika.

Np. **Normy przedmiotowe** zawierają informacje o **przedmiocie** normy, **wymaganiach**, badaniach kontrolnych i sposobach **oceny zgodności przedmiotu z wymaganiami**. Przywołując oznaczenie **normy**, wskazujemy ten cały **zbiór** wiarygodnych informacji.

6.4.2 Normy z rodziny ISO 9000

Normy międzynarodowe rodziny ISO 9000 Systemy zarządzania jakością, opracowano w celu **wspomagania organizacji**, wszelkich rodzajów i wielkości, we wdrażaniu, **skutecznym działaniu i doskonaleniu** systemów zarządzania jakością. Normy te prezentują syntetycznie dorobek ludzkości w tej dziedzinie. Są one **stosowane powszechnie**, w krajach rozwiniętych, również w Polsce, **przez kierownictwa** liczących się organizacji gospodarczych, pożytku publicznego, samorządowych i państwowych.

Normy te określają **jakość**, jako **stopień** w jakim **właściwości**, np. **wyrobu** lub usługi, spełniają **wymagania**, wynikające z potrzeb lub oczekiwań jego użytkowników.

Według informacji na stronie internetowej PKN:

***Normy z rodziny ISO 9000** dotyczące zarządzania jakością, czyli podejmowania skoordynowanych działań z zakresu **kierowania organizacją** i jej nadzorowania w odniesieniu do jakości, są podstawą **zarządzania firmą** i jej konkurencyjności. Obejmują one normy podstawowe dotyczące systemów zarządzania jakością oraz normy dotyczące technik wspomagających.*

***ISO 9000** – podstawy systemów zarządzania jakością i terminologia*

***ISO 9001** – wymagania dla systemów zarządzania jakością*

***ISO 9004** – wytyczne do osiągnięcia trwałego sukcesu organizacji w wymagającym i ciągle zmieniającym się otoczeniu*

***ISO 19011** – wytyczne auditowania systemu zarządzania.*

6.4.3 Norma ISO 9000 System zarządzania jakością – Podstawy i terminologia

W Normie ISO 9000 opisano podstawowe **pojęcia** i **zasady** z zakresu **zarządzania** jakością oraz określono **terminy** i **definicje**, które mają zastosowanie we wszystkich **normach** dotyczących **zarządzania** jakością i systemów zarządzania jakością opracowanych przez ISO/ Komitet TC 176.

W tej Normie tak opisano **Zasady zarządzania jakością**.

Zarządzanie i nadzorowanie organizacją w sposób systematyczny i przejrzysty jest **sposobem** kierowania i działania **przynoszącym sukces**. Sukces może zależeć od wdrożenia i utrzymania systemu zarządzania stworzonego w celu ciągłego doskonalenia funkcjonowania poprzez **uwzględnienie potrzeb wszystkich stron zainteresowanych**. Zarządzanie jakością jest jedną z dziedzin zarządzania organizacją.

Zidentyfikowano osiem zasad zarządzania jakością, których najwyższe kierownictwo może użyć kierując organizacją w celu osiągnięcia doskonalenia funkcjonowania.

1) Skierowanie uwagi na klienta. Organizacja jest **zależna od klienta**. Powinna **zrozumieć** aktualne i przyszłe potrzeby klienta, oraz **spełnić wymagania klienta** i **starać się wyprzedzać jego oczekiwania**.

2) Przywództwo. Przywódcy ustalają **wspólny cel i kierunek** działania organizacji oraz kształtują środowisko wewnętrzne. Powinni stworzyć warunki, w których ludzie mogą w pełni zaangażować się w osiąganie celów organizacji.

3) Zaangażowanie ludzi pozwala na wykorzystanie **ich zdolności** z korzyścią dla organizacji. Ludzie stanowią najistotniejszą część organizacji na wszystkich szczeblach.

4) Podejście procesowe. Zarządzanie działaniami i zasobami, związanymi z wynikiem, jako procesem, pozwala osiągać planowany wynik z większą wydajnością.

5) Podejście systemowe do zarządzania to zrozumienie i utrzymanie jako systemu, procesów zidentyfikowanych i wzajemnie powiązanych. W ten sposób można uzyskać zwiększenie skuteczności i wydajności w osiąganiu celów organizacji.

6) Ciągłe doskonalenie funkcjonowania całej organizacji powinno być **stałym celem** organizacji.

7) Podejmowanie decyzji na podstawie faktów oraz analiza danych i informacji powinna być podstawą skutecznych decyzji.

8) Wzajemnie korzystne powiązania organizacji z **dostawcami** podnoszą ich zdolność do tworzenia wartości, ponieważ są wzajemnie zależni.

Te osiem zasad zarządzania jakością tworzy podstawy norm systemu zarządzania jakością w ramach rodziny ISO 9000.

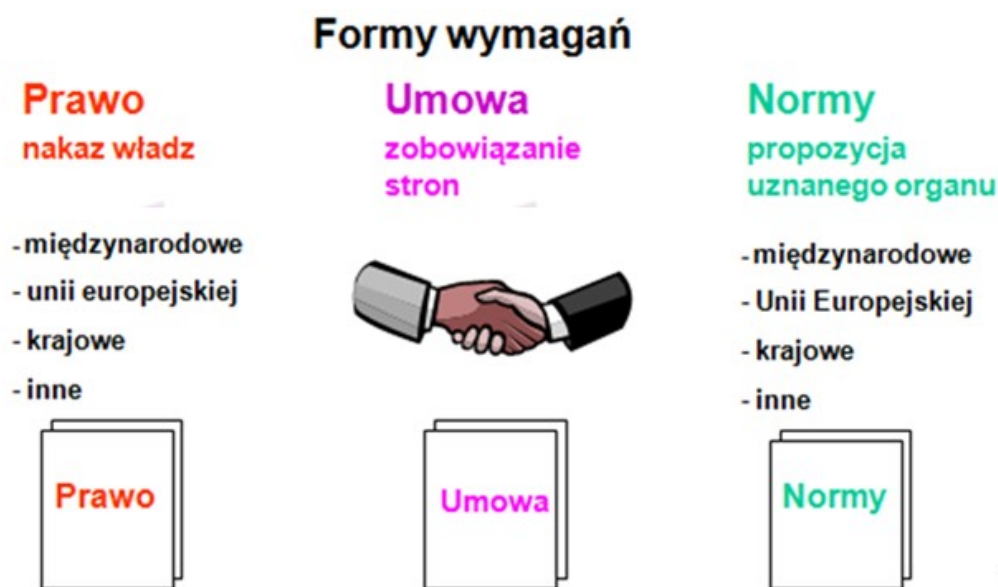
Norma ISO 9000 definiuje używane określenia. Np.:

- **najwyższe kierownictwo** - osoba lub grupa osób, które na najwyższym szczeblu kierują organizacją i ją nadzorują
- **organizacja** - grupa ludzi wraz z infrastrukturą, z przypisaniem odpowiedzialności, uprawnień i powiązań
- **infrastruktura** - system urządzeń, wyposażenia i obsługi niezbędnej do działania organizacji
- **wymaganie** - **potrzeba** lub **oczekiwanie**, które zostało ustalone, przyjęte zwyczajowo lub jest obowiązkowe
- **zgodność** - spełnienie wymagania
- **niezgodność** - niespełnienie wymagania

Formułując wymagania w umowie, można wykorzystać wiedzę zawartą w normach. Zamiast opisywać szczegółowo wymagania, można **przywołać odpowiednią normę**.

Prawo Unii Europejskiej i państwowe **wymaga** od producentów lub importerów **wyrobów**, żeby **wyroby były bezpieczne** dla ludzi, hodowli, upraw i środowiska. **Dyrektywy UE** i odpowiednio, **prawo** krajów członkowskich, **wskazują normy**, których zastosowanie **spełnia wymagania dyrektywy**. Normy te nazywane są **zharmonizowanymi** z dyrektywami UE lub z prawem krajowym.

Wymagania prawa nie dotyczą **własności użytkowych wyrobu**, które ustala i formułuje **klient**, który również może przywołać odpowiednią **normę**.

Obszary wymagań

Obszar regulowany przepisami prawa	Obszar zobowiązań umownych
• Prawo stanowią władze państwa. • W państwie obowiązuje postępowanie zgodne z prawem.	• Umowy zawierają strony. • Strony zobowiązują się do postępowania zgodnie z umową.
PRAWO określa <u>potrzeby społeczne</u> ochrony: - życia - zdrowia - hodowli - upraw i - środowiska	UMOWA określa <u>potrzeby i zobowiązania</u> stron

Normy są ustanawiane przez uznane organizacje normalizacyjne międzynarodowe, krajowe, i.

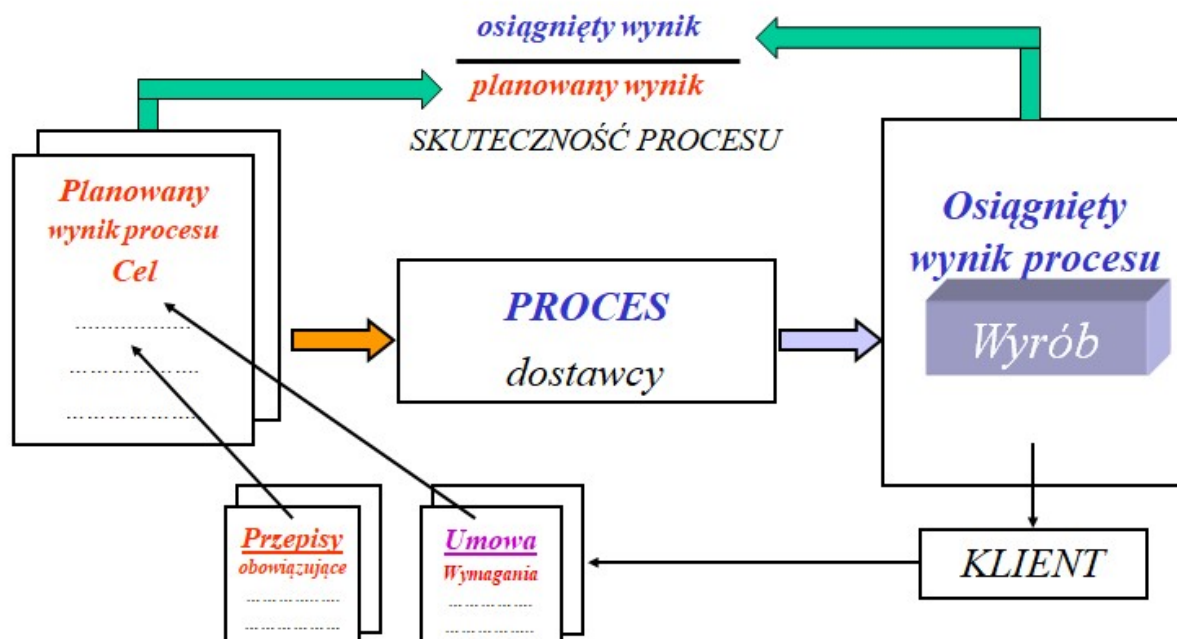
Osoba może **zobowiązać się** do stosowania **normy**.

Decydent może **wymagać** stosowania **normy** w określonym zakresie.

Po uzgodnieniu i zawarciu **umowy** między stronami: dostawcą i klientem, **dostawca planuje** skuteczną **realizację** umowy.

- **planowanie** część zarządzania ukierunkowana na ustalenie **celów** i określająca **procesy** operacyjne i powiązane **zasoby** niezbędne do spełnienia celów

Skuteczność procesu dostawcy warunkiem zaufania klienta do dostawcy

- **Proces** zbiór działań wzajemnie powiązanych lub wzajemnie oddziaływujących, które przekształcają wejścia w wyjścia

UWAGA 1 Wejścia procesu są zazwyczaj wyjściami innych procesów.

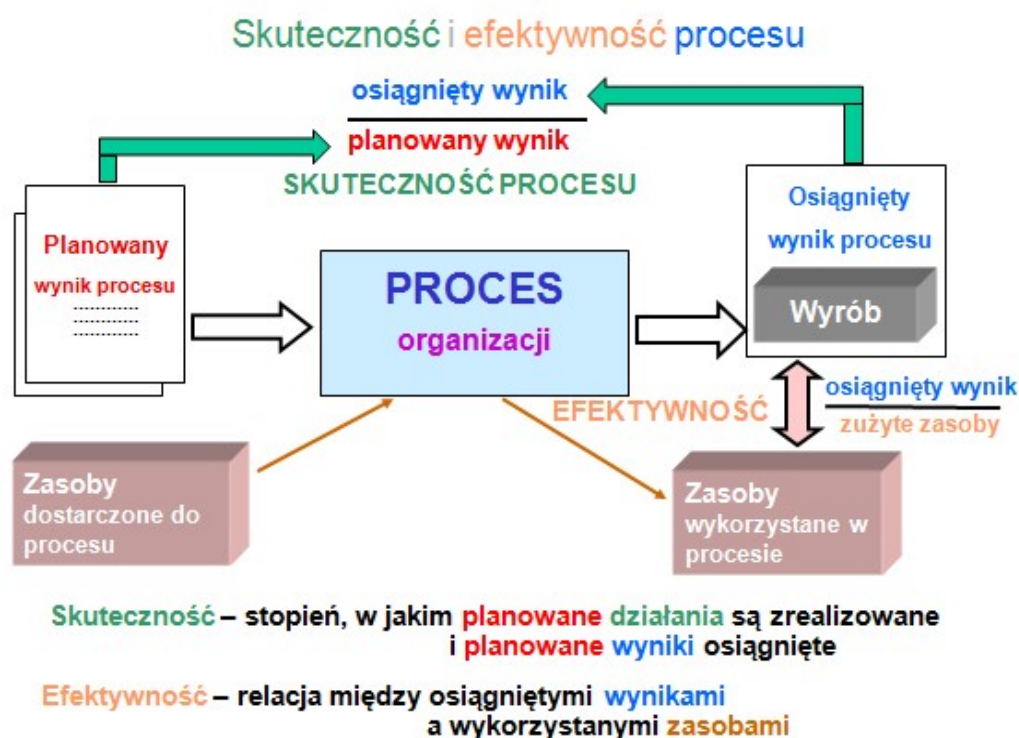
Nazwą potoczną **wejścia** do procesu jest **wsad** lub stan początkowy. W trakcie procesu następuje przetwarzanie wsadu w **wyrób** lub stanu początkowego w stan końcowy, za pomocą wyposażenia procesu, zwanego **zasobami**, które zużywają się w toku procesu.

- **wyrób** wynik procesu

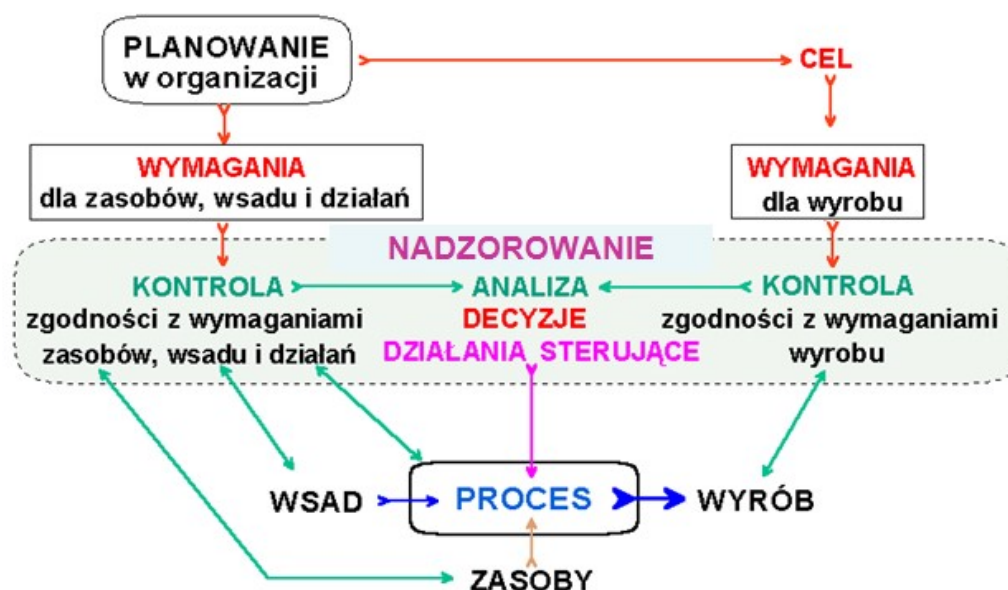
UWAGA 1 Są cztery następujące ogólne kategorie wyrobu:

- **usługi** (np. transport);
- **wytwór intelektualny** (np. program komputerowy, słownik);
- **przedmiot materialny** (np. część mechaniczna silnika);
- **materiały przetworzone** (np. smar).

Wiele wyrobów składa się z elementów należących do różnych ogólnych kategorii wyrobów.

Schemat skutecznego działania w organizacji

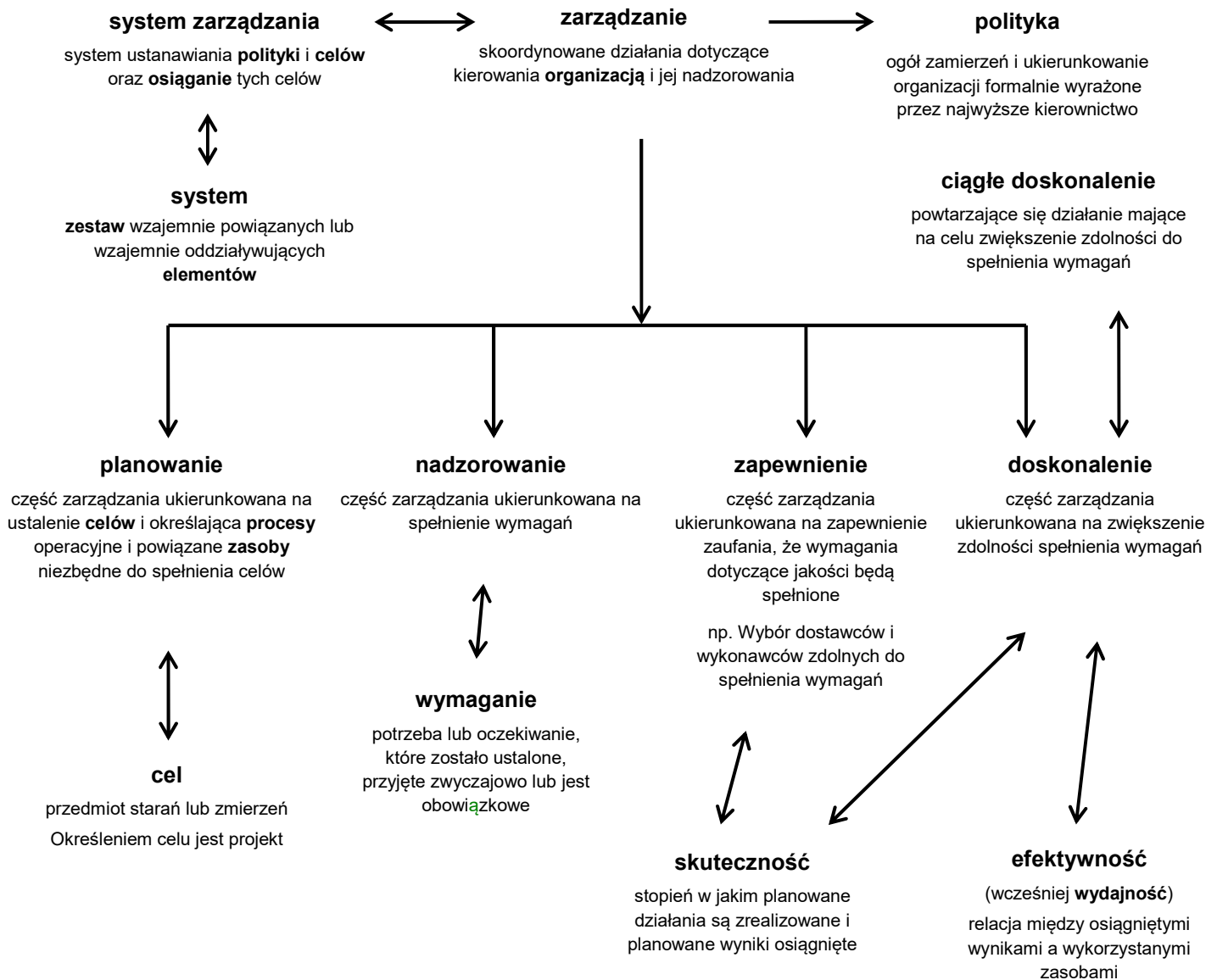

- **korekcja** - działanie w celu wyeliminowania wykrytej niezgodności

Są to **działania nadzoru** w trakcie wykonywania, podejmowane w celu zapewnienia **wykonania zgodnego z wymaganiami**. Nazywane są również sterowaniem. To sternik utrzymuje statek na wyznaczonym kursie. **Działania korekcyjne** nadzoru realizowane są **w ramach obowiązującego planu i wymagań**.

Określenia używane w tym opracowaniu

Korzystając z normy ISO 9000 poniżej wyjaśniam znaczenie używanych w tym opracowaniu określeń i ich powiązania:

jakość

Według norm ISO 9000 i 9001:

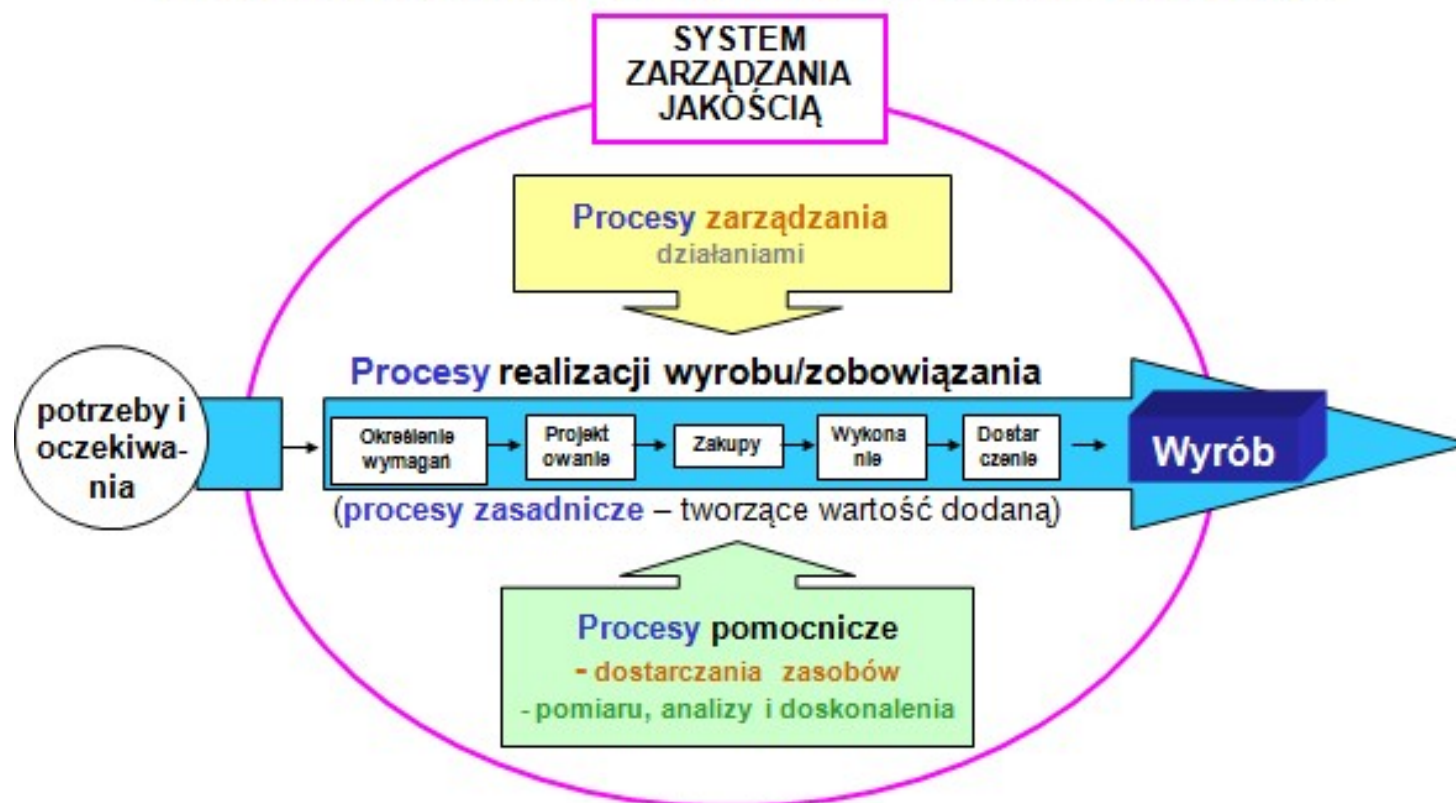
- jakość** - stopień w jakim właściwości wyrobu spełniają **wymagania** (np. zawarte w umowie lub w przepisach prawa)

Polityka jakości kierownictwa może określić, jako kierunek działania organizacji, dążenie do spełniania **potrzeb i oczekiwań** klientów. W takiej organizacji będzie stosowane pojęcie:

- jakość** - stopień w jakim właściwości wyrobu spełniają potrzeby i oczekiwania klientów.

6.4.4 Norma ISO 9001 System zarządzania jakością – Wymagania

PROCESY w systemie zarządzania jakością w ORGANIZACJI

- **projektowanie** - zestaw **procesów**, podczas których następuje przekształcenie **wymagań** na określone **właściwości** lub na **specyfikacje wyrobu, procesu** lub **systemu**.
- **specyfikacja** – **dokument** w którym podano **wymagania** (dla wykonawców i kontrolujących)

Według informacji na stronie internetowej PKN:

ISO 9001 zawiera wymagania dotyczące systemu zarządzania jakością, mające zastosowanie w każdej organizacji, bez względu na jej wielkość, rodzaj i dostarczane wyroby i usługi, która

potrzebuje wykazać zdolność do stałego dostarczania wyrobu i usługi spełniających wymagania klienta i mających zastosowanie wymagań ustawowych i przepisów oraz

dąży do zwiększenia zadowolenia klienta przez skuteczne stosowanie systemu łącznie z procesami dotyczącymi doskonalenia systemu i zapewnienia zgodności z wymaganiami klienta i mających zastosowanie wymagań ustawowych i przepisów.

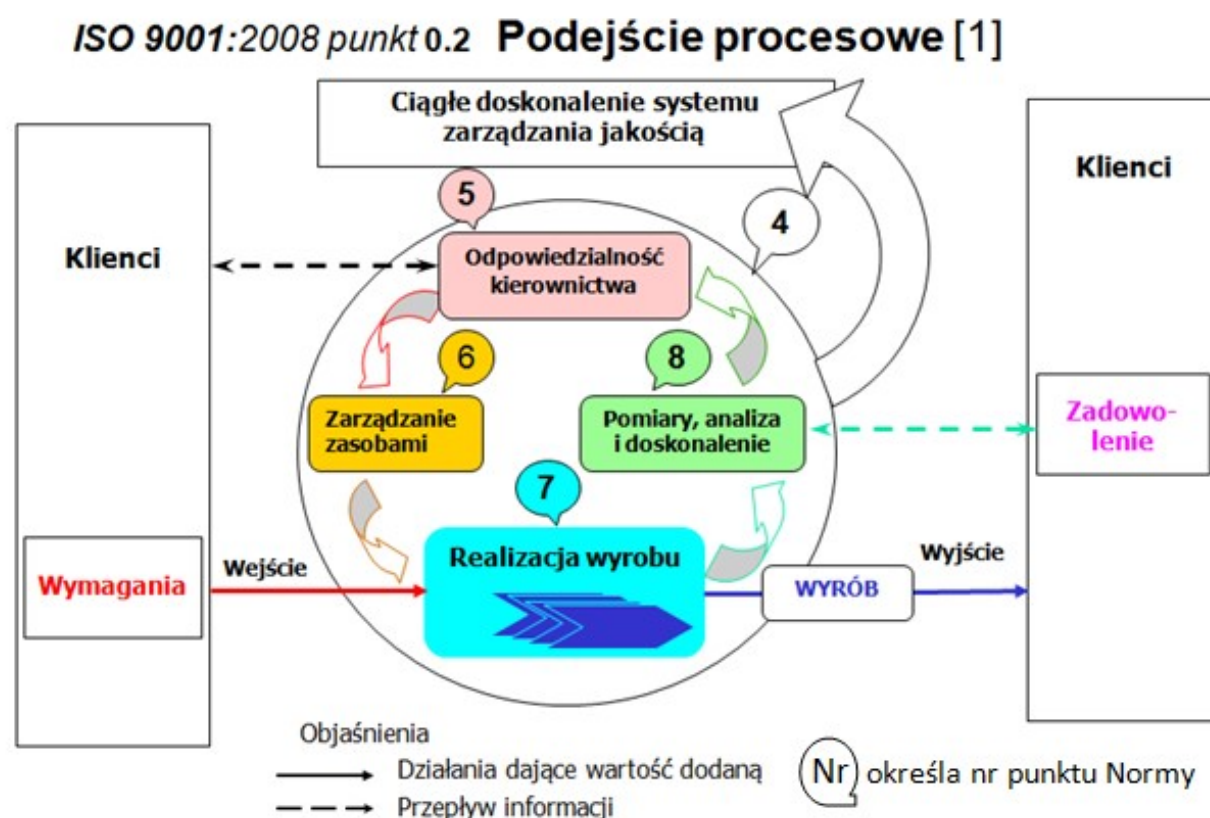
Jest jedyną normą w rodzinie norm ISO 9000, na zgodność z którą system zarządzania jakością może być certyfikowany przez zewnętrzną organizację.

Certyfikacja systemu nie jest obowiązkowa, jednak posiadanie certyfikowanego systemu zarządzania jakością zgodnego z wymaganiami ISO 9001 jest coraz częściej warunkiem prowadzenia transakcji biznesowych, pozwala znaleźć się na liście dostawców dużych organizacji i to zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym. ISO 9001 jest dużą szansą i wyzwaniem szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw, którym jest o wiele trudniej konkurować z dużymi firmami i którym wdrożony system zarządzania jakością wg ISO 9001 może umożliwić przetrwanie w trudnych okresach i konkurowanie na rynku. Certyfikat ISO 9001 ma duże znaczenie dla firm, które chcą eksportować na rynek Unii Europejskiej oraz dla tych, które chcą być realną konkurencją dla podmiotów z tego obszaru. Poświadcza on, że firma jest dobrze zarządzana, stosuje nowoczesne procedury, a jej wyroby nie tylko spełniają ustalone wymagania, w tym przepisów prawnych, ale są ciągle doskonałe.

Norma ISO 9001 jest najbardziej znaną i najczęściej stosowaną normą na świecie. (Według danych z przeglądu przeprowadzonego przez ISO, na koniec 2014 r. 1 138 155 organizacji na świecie miało wdrożone certyfikowane systemy zarządzania jakością zgodne z ISO 9001).

Jest ona podstawą opracowania tzw. zastosowań sektorowych, np. w motoryzacji, medycynie, samorządach lokalnych.

Norma ISO 9001 tak przedstawia model systemu:

Rysunek 1 - Model systemu zarządzania jakością, którego podstawą jest proces

6.5 *Dokształcanie i rozwój*

W celu pomyślnej **realizacji potrzeb i oczekiwań społecznych**, Polska powinna być ciągle **dokształcana i rozwijana**, we **wszystkich obszarach działań** i na każdym szczeblu zarządzania, tam gdzie działają **ludzie lub organizacje zarządzane przez ludzi**. To **oni muszą umieć, chcieć i móc** dokształcić i rozwijać obszary swojego działania, a w tym, usuwać zgłoszone i zauważone mankamenty i robić to. Nikt za nich tego nie robi. Nawet najmądrzejsze propozycje osób postronnych muszą być wkomponowane w całości kształt działań w danym obszarze, które realizują i zarządzają nimi ludzie tam działający. To od ich **kwalifikacji i zaangażowania** zależy przyszłość Polski i Polaków. Szczególnie od **kierownictwa organizacji**, a w tym, od ich umiejętności **planowania i nadzorowania** oraz **dokształcania działań** w organizacji i jej **wyrobów**.

Skuteczne działanie organizacji wymaga od **Kierownictwa organizacji**, również lewicowych,

1. **Badania potrzeb i oczekiwań** klientów. W przypadku lewicy - społeczeństwa i jego grup, ponieważ takich klientów ma lewica.
2. **Określenia polityki**: ogólnych **zamierzeń i kierunków** działania organizacji.
3. **Zapoznania z polityką** wszystkich członków lub pracowników organizacji, żeby kierowali się nią w sytuacjach nie uregulowanych przez Kierownictwo. A takich jest bardzo dużo w każdej organizacji. Polityka jest „busolą” na oceanie różnorodnych sytuacji. Wspólne kierunki działania członków dają wielką moc organizacji, taką, jak włączenie prądu daje elektromagnesowi.
4. **Określenia celów**, związanych z polityką **projektów i planów** ich realizacji, informujących wykonawców o **procesach i zasobach** potrzebnych do osiągnięcia **celu**. Określony sposób przeprowadzenia **działania** lub **procesu** nazywamy **procedurą**. Przykładami opisów procedur powszechnie stosowanych są przepisy kulinarne i instrukcje obsługi. **Projekty i procedury** zawierają **wymagania do realizacji procesów** i do potrzebnych **zasobów**, dla ich **wykonawców i kontrolujących** zgodność z wymaganiami.
5. **Powierzenia realizacji** planów i procesów **wykonawcom i dostawcom zdolnym** do ich realizacji, **zgodnie** z zawartymi w nich **wymaganiami**.
6. **Nadzorowania** realizacji **polityki**, wykonania **planów** i osiągnięcia **celów**.
7. **Dokształcania** planów, procesów, zasobów, wykonawców i wyników działania organizacji, w celu **skutecznej realizacji polityki**.
8. **Ustanowienie** i zastosowanie procesu **ciągłego dokształcania** - stosowania cyklu **PWKD**

Cykl dokształcania – PWKD – przebiega następująco: **Planuj, Wykonuj, Kontroluj i Decyduj** czy:

- Kontynuować wykonanie?
- Kontynuować i dokształcić?
- Przerwać, udoskonalić i kontynuować?
- Zaniechać?

Podjmując **decyzję o wyborze** rozwiązania należy pamiętać, że **każde rozwiązanie** ma swoje **walory i nie odłączne mankamenty**. Wybieramy je łącznie, wraz z ich konsekwencjami.

6.5.1 Doskonalenie

Doskonalenie może być skierowane na zwiększenie **skuteczności** lub **efektywności**.

Korzystanie z **Normy ISO 9004** może być **pomocne w doskonaleniu** działania organizacji.

Norma ISO 9004 Zarządzanie ukierunkowane na trwały sukces organizacji -- Podejście wykorzystujące zarządzanie jakością

Zakres Normy: Podano **wytyczne** dla organizacji do osiągnięcia **trwałego sukcesu** w wymagającym i ciągle zmieniającym się otoczeniu.

Norma ISO 9001 zawiera wymagania, których spełnienie prowadzi do **skutecznego wywiązywania się z wymagań** zawartych w **Umowie**. Działania te **nie prowadzą do spełnienia wszystkich potrzeb i oczekiwań klienta**, a tylko do spełnienia tych, do których wykonawca **zobowiązał się w umowie**. **Wykonawca**, chcąc być **wiarygodnym**, może **zobowiązać się tylko do tego, do czego jest zdolny**.

CYKL DOSKONALENIA JAKOŚCI WYROBU

Polityka jakości Kierownictwa organizacji może zawierać postanowienie, że **celem** organizacji jest dążenie do **zadowolenia klienta**. To oznacza dążenie do **spełnienia jego potrzeb i oczekiwań**. A to wymaga od organizacji, **doskonalenia działań**, pozwalającego na **zbliżanie wymagań w umowach do oczekiwań klientów**.

- **Walidacja** - potwierdzenie poprzez **przedstawienie dowodu obiektywnego**, że **wymagania** dotyczące konkretnego, zamierzonego użycia lub zastosowania zostały spełnione

Przedsięwzięcia doskonalenia jakości

Inicjatorzy doskonalenia jakości:

➤ klienci zewnętrzni	➤ wykonawcy	➤ kontrolerzy
➤ klienci wewnętrzni	➤ dostawcy	➤ auditorzy

Decydenci doskonalenia jakości:

- **kierownictwo**

Opis przykładu przedsiębiorstwa intensywnie **doskonalonego i rozwijanego**, autor Władysław Bujwid, dostępny jest przez Internet, w Bibliotece Cyfrowej Politechniki Warszawskiej pod adresem:

<http://bcpw.bg.pw.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=2542>

Kierownictwo opisanego przedsiębiorstwa stosowało **planowanie przedsięwzięć doskonalących** wyroby, procesy, wyposażenie, bezpieczeństwo i organizację. Plan był bieżąco aktualizowany. Wprowadzano nowe przedsięwzięcia, wynikające z potrzeb i usuwano zakończone.

Według Normy ISO 9000: **przedsięwzięcie** - jednostkowy proces, składający się z zestawu skoordynowanych i nadzorowanych działań, z podaniem dat rozpoczęcia i zakończenia, podejmowany w celu osiągnięcia spełnienia wyspecyfikowanych wymagań, z uwzględnieniem ograniczeń dotyczących czasu, kosztów i zasobów.

6.5.2 Planowanie przedsięwzięć

Planowanie przedsięwzięć umożliwiało kierownictwu wyżej wspomnianego przedsiębiorstwa **zarządzanie doskonaleniem i rozwojem**.

W punkcie 17.7 wyżej wspomnianego opracowania napisano:

Planowanie przedsięwzięć było podstawowym instrumentem kierownictwa, służącym do organizowania działań związanych z postępem technicznym i organizacyjnym.

Propozycje dotyczące udoskonań technicznych lub organizacyjnych, zgłaszane przez pracowników lub odbiorców do dowolnego kierownika, musiały być przez niego rozpatrzone pod względem celowości i możliwości realizacji. Kierownik miał obowiązek podjąć decyzję i zawiadomić o niej wnioskodawcę. W przypadku zaniechania realizacji wniosku musiał do zawiadomienia dołączyć uzasadnienie. Jeżeli wniosek mógł być zrealizowany przez dział własnymi siłami, wprowadzał go do **działowego planu przedsięwzięć**. Wniosek dotyczący innego działu, kierował do jego kierownika. Jeżeli wniosek nie mógł być zrealizowany przez jeden dział, a wymagał zaangażowania większej ilości działów, kierownik miał obowiązek zaplanować i uzgodnić z wykonawcami **harmonogram realizacji wniosku**, zaproponować nadzorującego realizację, uzyskać zatwierdzenie przez Gł. Inżyniera oraz zgłosić go do Działu Organizacji Postępu Technicznego, który:

- Zatwierdzony harmonogram umieszczał w **Planie Przedsięwzięć** Fabryki.
- Dostarczał kopie harmonogramu działom uczestniczącym w jego realizacji.
- Zbierał informacje o przebiegu realizacji i nanosił je na harmonogram.

Ten obowiązek był trudny do realizacji. Przekazywanie informacji o wykonaniu powinno należeć do **wykonawcy**.

- Co miesiąc dostarczał harmonogramy, z aktualną informacją o ich realizacji i ewentualnymi zmianami, kierownikom pionów i działów, uczestniczącym w ich realizacji. Gł. Inżynierowi dostarczał pełen, zaktualizowany **Plan Przedsięwzięć** Fabryki, obejmujący wszystkie aktualne harmonogramy.

Jeżeli kierownik nie mógł sobie poradzić ze zgłoszonym wnioskiem, to przekazywał go swojemu przełożonemu. Zdarzało się, że wniosek docierał drogą służbową nawet do Dyrektora, który podejmował ostateczną decyzję jak go załatwić.

Trudno było sobie wyobrazić zorganizowanie takiej dużej ilości różnych, złożonych działań, których zazwyczaj było kilkadziesiąt w realizacji, bez opisanego wyżej systemu planowania przedsięwzięć.

Zachętą do realizacji Planu Przedsięwzięć było uwarunkowanie otrzymania planowanej premii, przez działy i ich kierowników, od wykonania Planu Przedsięwzięć, w części planowanej do wykonania przez nich.

Opisany wcześniej rozwój służb technicznych, wspomagany systemem planowania przedsięwzięć, pozwolił na dokonanie wielu udoskonań wyrobów, techniki i organizacji w Fabryce.

Plan udoskonalenia wyrobu w przedsiębiorstwie - Przykład planu przedsięwzięcia

Firma: ZPWO	Nazwa dokumentu: PLAN I ZAPISY PRZEDSIĘWZIĘCIA	Oznaczenie: Pp 23
Wydaje: NI	Nazwa przedsięwzięcia: Poprawa jakości wyrobu A	Wydanie: 1 Ważne od: 01.09.03
Zatwierdził: NQ	Cel: Zadowolenie klienta B [pismo nr B/35 z 20.08.03] i innych	Termin wyk.: 30.12.03 Strona: 1 z 1

Nr etapu	Cel etapu i wymagania	Pion	Komórka	Terminy wykonania			Uwagi
		wykonujące	odbierająca	planowany	zmieniony	rzeczywisty	
1	Zbadać i określić oczekiwania klientów	DH	HM	TK	30.09.03		25.10.03 Opóźnione odpowiedzi klientów
2	Zaprojektować zmiany wyrobu zgodne z oczekiwaniami klientów	DT	TK	NJ	31.10.03	30.11.03	
3	Określić i zaplanować procesy oraz środki wytwarzania zmian w wyrobie A	DP	PT	DP	30.11.03	30.12.03	
4	Wykonać udoskonalony wyrób A	DP	P-1 P-2	NJ HS	30.12.03	31.01.04	

Opracował: **TK - Nowacki**
 Nadzoruje: **NQ**
 Data i podpis zatwierdzającego: **01.09.03 NQ Dobrowolski**

6.5.3 Doskonalenie skuteczności

Wysoka **skuteczność** sprzyja **zaufaniu klientów** do organizacji. Jest ważnym kryterium wyboru dostawcy, a podczas wyborów, decyzji na kogo głosować?

Zarządzanie zgodne z wymaganiami **Normy ISO 9001**, pomaga w uzyskiwaniu wysokiej **skuteczności** działania organizacji, a przez to, również zwiększa efektywność.

W celu **ograniczenia strat**, ponoszonych zarówno przez wykonawcę, jak i przez konsumenta, wynikających z niezgodności wykonania z wymaganiami, podejmujemy działania ograniczające te straty do minimum. Są to **działania doskonalące**.

Norma ISO 9001 wyróżnia dwa **obszary doskonalenia**:

- **działanie zapobiegawcze** - działanie w celu wyeliminowania **przyczyn potencjalnej niezgodności** lub innej potencjalnie niepożądanej sytuacji

Są to działania podejmowane przez kierownictwo przed rozpoczęciem wykonania. Nazywamy je potocznie przygotowaniem techniczno organizacyjnym do wykonania. Eliminowanie **przyczyn niezgodności** na tym etapie, jest dużo tańsze od eliminowania w czasie wykonawstwa, kiedy dodatkowo ponosimy szkody wynikające z wykonania niezgodnego i jego skutków. Wymaga jednak wysokich kwalifikacji oraz dobrych wyobraźni i intencji, ludzi planujących wykonanie.

- **działanie korygujące** - działanie w celu wyeliminowania **przyczyn wykrytej niezgodności** lub innej niepożądanej sytuacji

Działania te realizujemy w okresie wykonywania, kiedy dodatkowo ponosimy szkody wynikające z wykonania niezgodnego i jego skutków. Usunięcie przyczyn niezgodności, kończy ponoszenie szkód z

niej wynikających. Działania korygujące mogą obejmować **zmianę** planów, wymagań, zasobów i wykonawców.

Powyższe działania prowadzą do **skutecznego** wywiązania się **wykonawcy**, zgodnie z **wymaganiami**, zawartymi w **Umowie** z klientem i zgodnie z **przepisami prawa**.

6.5.4 Doskonalenie efektywności

Norma ISO 9000 określa **efektywność** (We wcześniejszych wydaniach Normy, określana jako **wydajność**), jako relację między osiągniętymi **wynikami** a wykorzystanymi **zasobami**.

$$\text{Efektywność} = \text{wyniki/zasoby wykorzystane}$$

Oczekiwanym **wynikiem działalności gospodarczej** jest **zaspokojenie** określonych **potrzeb społecznych**. Możemy określić **efektywność** działalności gospodarczej, jako relację między **zaspokojeniem** określonych **potrzeb społecznych**, a **zasobami** społecznymi, wykorzystanymi do tego celu.

Wykorzystanie zasobów może być dwójakiego rodzaju: **zużycie**, które uznajemy za koszty lub **zaangażowanie** np. wyposażenie organizacji lub inwestycje, które zużywają się stopniowo.

Społeczeństwo ma **różne potrzeby**, do których zaspokojenia potrzebne są **różne zasoby**, którymi dysponuje, ale zazwyczaj w ograniczonej ilości. A to ogranicza możliwości zaspakajania potrzeb.

W PRL dążono do maksymalnego wykorzystania skromnych, posiadanych wówczas zasobów, do granic ich możliwości. Taką gospodarkę nazywano później **gospodarką niedoborów**.

Doskonalenie efektywności umożliwia społeczeństwu zaspokojenie większej ilości potrzeb, przy pomocy ograniczonej ilości zasobów.

Wynikiem działalności gospodarczej są **wyroby** lub **usługi**. Norma ISO 9000 określa je łącznie, jako **wyroby**. **Wyroby** posiadają **zdolność** do zaspakajania potrzeb społecznych. Nazywamy ją **wartością użytkową** wyrobu.

Na **rynku**, **klient**, który jest **użytkownikiem wyrobu**, lub go reprezentuje, **ocenia wartość użytkową wyrobu** i wyraża ją w **pieniądzach**, akceptując w **umowie** z dostawcą **cenę wyrobu** i jego **jakość**. To znaczy, **wymagania**, jakie ma spełnić wyrób, w tym usługa. **Usługa** może być **pracą** wykonywaną przez **pracownika**. W ten sposób możemy **wycenić**, zarówno **wyniki**, jak i **zasoby**, w działalności społeczno gospodarczej.

Cena ustalona na **rynku** określa **wartość użytkową wyrobów i pracy** wyrażoną w pieniądzu.

Jest to możliwe w **gospodarce rynkowej**. **Cena** ustalona na rynku, w toku negocjacji sprzecznych interesów między dostawcą a klientem, jest wynikiem **kompromisu** i może być uznana za **sprawiedliwą**.

Sprawiedliwa wymiana na rynku, w rozumieniu społecznym, polega na wymianie **takich samych wartości**, które obrazują wartości użytkowe. **Wartość sprzedaży S** wyrobów organizacji obrazuje **wartość użytkową wyrobów** przekazanych społeczeństwu. W zamian organizacja otrzymuje zapłatę, środki finansowe, **upoważniające** organizację do wykorzystania **zasobów** społecznych o **takiej samej wartości**, w formie **zakupów** lub **przekazania środków** finansowych, upoważniających ich posiadacza, do dokonania zakupów **zasobów** społecznych. Koszty **K** określają wartość wykorzystanych zasobów i

świadczeń upoważniających do zakupu zasobów. Różnica **S - K** określa zysk **Z**, stratę lub równowagę, gdy $Z=0$.

Zysk w organizacji powstaje z **pieniędzy klienta**, zapłaconych za kupione wyroby organizacji. Określa on nadwyżkę wartości wyrobów dostarczonych społeczeństwu przez organizację, nad wartością zużytych przez nią zasobów społecznych.

W gospodarce rynkowej wszystkie **organizacje gospodarcze** muszą utrzymać **równowagę finansową**. To znaczy, że **wartość sprzedaży S** musi być równa lub większa od **kosztów K**, określających wartość zużytych zasobów. $S \geq K$. Organizacje **nie spełniające tego warunku upadają i są likwidowane**.

Miarą efektywności w gospodarce **rynkowej** może być **efektywność** rynkowa E_R = relacji: **wartości sprzedanych wyrobów S** do **kosztów** ich wykonania i sprzedaży **K** lub **wskaźnik rentowności R**, to jest relacja zysku **Z** do kosztów **K**.

Wskaźnik efektywności rynkowej $E_R = S/K$ powinien być większy lub równy 1. $E_R \geq 1$

Wskaźnik rentowności $R = Z/K$ powinien być większy lub równy 0. $R \geq 0$

Efekty społeczne działalności gospodarczej

Efekty działalności gospodarczej zależą od **celów** tej działalności, określających oczekiwany **wynik**, ustanowionych w **polityce władz**, a w **organizacjach** – w **polityce kierownictwa**.

W kapitalizmie

Cele organizacji gospodarczych ustalają ich **właściciele - kapitaliści** i wynikają one z ich potrzeb i oczekiwań. Powszechną ich potrzebą jest **pomnażanie kapitału** lub zaspokojenie swoich **potrzeb osobistych i zachcianek**, czasem ekscentrycznych. Drogą do spełnienia tych potrzeb jest osiągnięcie **zysku** z zainwestowanego kapitału, lub **podwyższenie** jego **wartości** giełdowej.

Kapitaliści inwestują swój **kapitał** w zakupienie lub rozwój **najefektywniejszych organizacji**, z ich punktu widzenia, który może być zilustrowany **wskaźnikiem efektywności inwestycyjnej** E_I określającym relację **zysku kapitalisty** Z_K , po zapłaceniu podatku dochodowego, do **kapitału zainwestowanego** K_I .

$$E_I = Z_K / K_I$$

Efektywność kapitalistycznych organizacji gospodarczych można określić jako relację: **zysku kapitalisty** lub **wartości** realizacji osobistych potrzeb albo zachcianek np. budowa luksusowego jachtu lub pałacu Z_K , do **kosztów kapitalisty** K_K , w tym: płace i świadczenia socjalne oraz podatki i obowiązkowe składki.

Wskaźnik efektywności kapitalistycznych organizacji gospodarczych E_K , można przedstawić następująco

$$E_K = Z_K / K_K$$

Z tego wynikają **cele działania kapitalistycznych organizacji** gospodarczych. Są nimi:

- **maksymalizacja zysku** lub **realizacja osobistych potrzeb** lub **zachcianek właściciela**
- **minimalizacja kosztów**, w tym: **płac** i **świadczeń** socjalnych, **podatków** i obowiązkowych **składek**.

Powszechnym działaniem kapitalistycznych organizacji jest **reklama**. Jest ona **nakłanianiem klienta** do zakupu określonego wyrobu konkretnego dostawcy, niezależnie od potrzeb i oczekiwań klienta. Jest to działanie **w interesie kapitalisty**, za które **płacą klienci**, kupujący jego wyroby, często niezbyt im potrzebne.

Klientom - a wszyscy jesteśmy klientami - potrzebna jest **rzetelna informacja** o wyrobach, które są **zdolne** do zaspokojenie **ich potrzeb** i gdzie można je kupić na korzystnych warunkach. W przypadkach **braku** potrzebnych wyrobów, **uruchomienie** ich **wytwarzania i dostaw**, zamiast kosztownej reklamy wyrobów produkowanych lub posiadanych, nie zawsze potrzebnych.

Z punktu widzenia społecznego: Informacja tak, reklama nie!

W **kapitalizmie właściciele** mają decydujący wpływ na wyniki działalności gospodarczej. Dążą do **maksymalizacji korzyści osobistych**, niezależnie od skutków dla innych grup społecznych, przez nich wyzyskiwanych.

Zmiana takich warunków może nastąpić po zmianie systemu społeczno gospodarczego.

W gospodarce społecznej

Cele organizacji gospodarczych będą ustalać ich **kierownictwa**, w porozumieniu z **organami** powołującymi kierownictwo, reprezentującymi społeczeństwo. **Cele** będą wynikać z **potrzeb i oczekiwań grup społecznych**, reprezentowanych przez te organy. **Celem kierownictwa i organizacji** będzie **zaspokajanie potrzeb klientów, pracowników, właścicieli, okolicznych mieszkańców i społeczeństwa** oraz szukanie kompromisu między często sprzecznymi ich interesami i nakłanianie ich do współpracy. Drogą do spełnienia tych potrzeb będzie **doskonalenie działania, wyników i efektywności organizacji**.

Efektywność społecznych organizacji gospodarczych można określić wskaźnikiem **efektywności rynkowej** $E_R = S/K$ (wartość sprzedaży / koszty) lub **wskaźnikiem rentowności** $R = Z/K$ (zysk/koszty).

W gospodarce społecznej **zysk Z** będzie dzielony sprawiedliwie między jego twórców i można go uznać, jako **świadczenie społeczne**, a nie jako świadczenie na rzecz grup uprzywilejowanych, które jest **istotą wyzysku**. W efekcie takiego podziału, wszystkie grupy zainteresowane wynikami działania organizacji rynkowej, będą zainteresowane spełnieniem warunku $Z \geq 0$ oraz wzrostem zysku.

Ocena zaspokajania **potrzeb grup**, zainteresowanych działalnością organizacji, będzie dokonywana przez **te grupy**, a **wnioski** przekazywane **kierownictwu organizacji**. Kierownictwo, zależne od tych grup, będzie dążyło do ich uwzględnienia, w miarę możliwości organizacji, zachowując równowagę finansową, warunkującą istnienie organizacji:

$$\text{efektywność rynkowa } E_R = S/K \geq 1.$$

Efektywność społeczną organizacji gospodarczej można oceniać z różnych punktów widzenia. Np.

- **Efektywność społeczną zasobów pracy żywej** można oceniać jako relację **wartości świadczeń organizacji dla społeczeństwa** W_S , do czasu pracy pracowników P .

$$W_S = \text{zysk} + \text{płace} + \text{świadczenia socjalne} + \text{podatki} + \text{składki} + \text{darowizny}$$

Czerwonym kolorem opisałem elementy kosztów będące jednocześnie **świadczeniami** organizacji dla różnych **grup społecznych** oraz dla **społeczeństwa**.

$$\text{efektywność społeczna pracy żywej } E_P = W_S / P$$

- **Efektywność społeczną zasobów** (pracy uprzedmiotowionej) E_{SZ} można oceniać jako relację **wartości świadczeń organizacji dla społeczeństwa W_S** , jak wyżej, do **wartości zaangażowanych zasobów W_Z** pozostających w dyspozycji organizacji – wartość jej wyposażenia służącego do wytwarzania wyrobów, dokształcania i rozwoju.

$$\text{efektywność społeczna zasobów} \quad E_{SZ} = W_S / W_Z$$

- **Efektywność społeczną inwestycji E_{SI}** można oceniać podobnie jak efektywność zasobów. Traktując wartość inwestycji W_I jak zasoby zaangażowane w świadczenia dla społeczeństwa.

$$\text{efektywność społeczna inwestycji} \quad E_{SI} = W_S / W_I$$

Efektywność społeczną gospodarki w skali samorządu i państwa można oceniać w podobny sposób.

Władze i kierownictwa organizacji społecznych będą podejmować decyzje na podstawie ich **efektywności społecznej**, liczonej w sposób podany wyżej. Planując wykorzystanie dochodów pozostających w ich dyspozycji, będą **decydować** o ich podziale na **inwestycje w rozwój gospodarczy** i na **konsumpcję**. W ten sposób będą decydować o **tempie rozwoju** gospodarczego. Decyzje takie będą odmienne od podejmowanych przez władze i kierownictwa w gospodarce kapitalistycznej.

Rozwijanie tej problematyki powinno być uwzględnione na nowym kierunku studiów: **Zarządzanie rozwojem społeczno gospodarczym**.

Dokształcanie efektywności organizacji gospodarczych

Dokształcanie efektywności - osiąganie jej wzrostu lub zapobieganie spadkowi, można uzyskać dwoma drogami:

1. Stosując **system** zarządzania jakością, zgodny z wymaganiami **normy ISO 9001**, **uniknie się strat** związanych z niezgodnościami.
 2. Angażując **specjalistów o wysokich kwalifikacjach** i tworząc **warunki do realizacji udoskonaleń**, które zapewnią:
- **Obniżkę kosztów** wytwarzania wyrobów, stosując **Analizę Wartości**, na etapie **projektowania** wyrobów i procesów.

Norma ISO 9000 określa **projektowanie i prace rozwojowe** jako zestaw procesów, podczas których następuje **przekształcenie wymagań**, wynikających z **umowy i przepisów prawa**, na określone **właściwości** wyrobu, procesu lub systemu, określające **wymagania dla wykonawców i dostawców** oraz **kontrolerów**. **Analiza Wartości** umożliwi dobór **tanich rozwiązań**, spełniających wymagania. Przyczyni się do **wzrostu efektywności** przez **ograniczenie** wykorzystania **zasobów**.

- **Podwyższanie wartości rynkowej** sprzedawanych **wyrobów**, w tym **usług**, **dokształcając jakość, to znaczy, zwiększając zdolność wyrobów do zaspokajania potrzeb i oczekiwań ich konsumentów**, a za tym **wartość użytkową** wyrobów.

A przez to, zwiększając możliwość uzyskania **wyższych cen** na rynku lub **większego popytu** i w efekcie **większej wartości sprzedaży i zysku**.

- **Podwyższanie trwałości wyrobów** użytkowych, z wyjątkiem przeznaczonych do jednorazowego użytku. W ten sposób wzrasta **efektywność użytkowania E_U** wytwarzanych wyrobów, którą

można określić relacją: **wartości zaspokojonych potrzeb** użytkowników W_U do **kosztów** użytkownika K_U = koszt zużytych wyrobów + koszty ich eksploatacji.

$$\text{efektywność użytkowania } E_U = W_U / K_U$$

Można napotkać trudności przy obliczaniu W_U , ale mam nadzieję, że specjaliści sobie z tym poradzą.

Wzrost tej efektywności jest **w interesie** społecznym, klientów – **użytkowników**, to znaczy **nas wszystkich**. Nie leży w interesie właścicieli, którym obniża popyt i zyski.

Takie **cele** może zawierać **Polityka** kierownictwa **organizacji społecznych**.

6.5.5 Rozwój gospodarczy

Rozwój gospodarczy służy ludziom do coraz lepszego zaspakajania ich potrzeb. Można go osiągać różnymi sposobami.

Wyżej przedstawiłem **doskonalenie**, jako sposób na **zwiększanie zdolności zasobów** pracy żywej i uprzedmiotowionej **do zaspokajania potrzeb** społecznych. Tempo przyrostu zaspokojonych potrzeb w wyniku doskonalenia jest jednak ograniczone. Można to tempo zwiększyć korzystając z innych sposobów.

Innym sposobem jest **zwiększanie ilości zasobów** zdolnych do spełniania potrzeb.

Społecznym **zasobem pracy żywej** jest **czas pracy**, jakim społeczeństwo dysponuje. Zależy on od ilości pracowników i ich czasu pracy efektywnej. Pracę taką mogą wykonywać pracownicy dysponujący **stanowiskiem pracy**, wyposażonym w potrzebne **zasoby pracy uprzedmiotowionej**, które nazywam **wyposażeniem**. Stanowiska takie są elementami organizacji gospodarczych.

Ilość organizacji gospodarczych w Polsce jest ograniczona. Mamy natomiast nie wykorzystane najcenniejsze zasoby, **zasoby pracy żywej**: bezrobocie, emigrację oraz zdolnych i chętnych do pracy emerytów. Brakuje dla nich miejsc pracy. W takiej sytuacji, sposobem na **szybszy rozwój gospodarczy** są **inwestycje w tworzenie** nowych lub **rozwój** istniejących **organizacji gospodarczych**, zdolnych do **wytwarzania** większej ilości **zasobów**, potrzebnych do zaspakajania potrzeb społecznych. Podobnie, jak to zrobiono w Polsce w latach 1970-tych.

Inwestycje wymagają środków na ich sfinansowanie. Środkami takimi dysponują ich właściciele lub dysponenti.

W kapitalizmie, o inwestycjach gospodarczych decydują głównie właściciele, kierujący się interesem osobistym, który może być zilustrowany **wskaźnikiem efektywności inwestycyjnej**

$$E_I = Z_K / K_I = \text{zysk kapitalisty} / \text{kapitał zainwestowany}.$$

W społecznej gospodarce, środkami na inwestycje gospodarcze będą dysponować również **kierownictwa** społecznych organizacji gospodarczych i **władze**, kierujące się **interese społecznym**.

Efektywność inwestycji dla społeczeństwa wyraża wskaźnik **efektywności społecznej inwestycji** $E_{SI} = W_S / W_I$, który, w przypadku inwestycji, określa relację wartości W_S - **świadczeń** dla społeczeństwa, organizacji zbudowanej lub przyrost świadczeń organizacji rozbudowanej w ramach inwestycji, do wartości **inwestycji** (zasobów zaangażowanych) W_I .

$$E_{SI} = W_S (\text{zysk} + \text{płace} + \text{świadczenia socjalne} + \text{podatki} + \text{składki} + \text{darowizny}) / W_I (\text{wartość inwestycji}).$$

Ocena inwestycji takim wskaźnikiem będzie **kierować decyzjami** inwestycyjnymi **władz i kierownictw** organizacji społecznych. Będą one również podejmować **decyzje o lokalizacji** inwestycji, kierując je w rejony o dużym bezrobociu. **Inwestycje o małym zysku mogą być bardzo efektywne społecznie.**

Amortyzacja środków trwałych jest bardzo istotnym składnikiem środków przeznaczonych **na inwestycje**, przewidzianych na inwestycje odtworzeniowe zużytych środków trwałych. Środki te mogą być wykorzystywane **na rozwój** gospodarczy na dwa sposoby:

- **Zastępując** obiekty zużyte nowymi, można skorzystać z nowocześniejszych, **bardziej wydajnych**, uzyskując w ten sposób **przyrost ich efektywności.**
- Prowadząc skuteczną **konserwację i remonty** obiektów używanych, można wydłużyć ich czas użytkowania i zamiast je zastępować, wykorzystać środki z amortyzacji na **inwestycje rozwojowe.** Użytkując obiekty zamortyzowane mamy dodatkowo **obniżkę kosztów** o koszty amortyzacji.

Remonty obiektów są okazją do ich **modernizacji i udoskonalenia.** Tą drogą można również zwiększać efektywność posiadanych zasobów i zaspokojenie potrzeb społecznych.

Środki **zaplanowane** na **inwestycje gospodarcze**, w czasie uchwalania **budżetu** przez władze i podziału **zysku** przez kierownictwa społecznych organizacji gospodarczych, będą decydowały o **tempie rozwoju gospodarczego** w obszarze objętym decyzją. Władze lewicowe powinny preferować inwestycje umożliwiające, zgodnie z **Polityką lewicy, eliminację plag społecznych:** bezrobocia, nędzy i bezdomności oraz rozwiązywanie najdokuczliwszych problemów społecznych.

Lewica powinna zachęcać władze i kierownictwa do uwzględniania możliwie dużego udziału **inwestycji rozwojowych** w planach przedsięwzięć społeczno gospodarczych. Trudność polega na tym, że trzeba wybierać: Inwestycje czy konsumpcja? Przyszłość czy teraźniejszość? **Wybór** powinien być **starannie skonsultowany** z zainteresowanymi. Warto ich **przekonać** o słuszności podjętych decyzji.

Tempo i efektywność społeczna rozwoju będą zależały od **kwalifikacji i etyki decydentów**, a będą nimi **władze i kierownictwa.**

7 Społeczna Gospodarka Rynkowa

Projekt i uzasadnienie

7.1 Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w Art. 1. i 2. stanowi, że Rzeczpospolita Polska jest **dobrem wspólnym** wszystkich obywateli, urzeczywistniającym **zasady sprawiedliwości społecznej.**

Stan rzeczywisty społeczeństwa polskiego przeczy tym zasadom. Są ludzie żyjący w luksusie i są społecznie wykluczeni, którzy **żyją w nędzy, a niektórzy są nawet bezdomni.** III RP **nie zapewniła warunków do życia** dla wszystkich obywateli i ich potomstwa, których ilość nie wzrosła. Przyrost naturalny zmalał do ujemnego, a ponad 2 miliony Polaków wyemigrowało, żeby znaleźć warunki do życia w innych krajach. Powróciły **plagi społeczne: wyzysk, bezrobocie, nędza i bezdomność.** Nasilają się protesty społeczne, a ponad milion obywateli, głównie młodzieży, zamierza wyemigrować.

Dzieje się tak pomimo, że **w celu poprawienia warunków życia, wyprzedano majątek narodowy, zadłużono Polskę obciążając tym długiem następne pokolenia oraz wykorzystano wielkie dotacje Unii Europejskiej.**

Obecna polska **gospodarka kapitalistyczna i neoliberalna nie spełnia** wyżej wymienionych **wymogów Konstytucji** oraz doprowadziła do stanu wyżej opisanego.

Żeby Rzeczpospolita Polska mogła być **dobrem wspólnym** wszystkich obywateli, urzeczywistniającym **zasady sprawiedliwości społecznej** trzeba **udoskonalić** obecny **system społeczno gospodarczy** oraz opracować i **zrealizować plan rozwoju** społeczno gospodarczego.

W takim kierunku powadzi proponowana **polityka lewicy**, która wskazuje, że udoskonalonym systemem powinna być, zgodnie z Art. 20 Konstytucji RP, **Społeczna gospodarka rynkowa**, oparta na **solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych.**

7.2 Dlaczego społeczna ?

Działalność gospodarcza jest działalnością społeczną, z wyjątkiem sytuacji, gdy ktoś działa sam dla zaspokojenia swoich potrzeb.

Celem działania ludzi jest **zaspokojenie ich potrzeb**. Ludzie prowadzą takie działania samodzielnie lub w grupach tworzących **organizacje gospodarcze**, kierowane przez jedną osobę lub grupę osób zwanych **kierownictwem**. Działania te nazywają **pracą**, a wykonawców tych działań **pracownikami**.

Wiedza w rozwiniętych gospodarkach **o zarządzaniu** organizacjami spełniającymi potrzeby i oczekiwania ludzi i organizacji, zawarta jest w Normach międzynarodowych rodziny **ISO 9000 Systemy zarządzania jakością**. Nie spełnianie wymagań Normy ISO 9001 przynosi wielkie szkody organizacjom.

Ludzie tworzą **organizacje gospodarcze** w celu wytwarzania **wyrobów**, w tym **usług**, które służą do **zaspokajania** ich **potrzeb**, nazywanych **potrzebami społecznymi**. Od zarania dziejów, **organizacje gospodarcze** mają charakter **społeczny**. Organizacje takie początkowo dzieliły wytworzone wyroby między członków grupy i ich rodziny. Później rozwinęła się wymiana wyrobów, w tym usług, między osobami lub grupami w różnych formach: - zabór przez walkę, - przejęcie przez wymuszenie, - handel przez uzgodnioną wymianę, - darowizna dobrowolna. Obecnie handel odbywa się na **ryнку**, a organizacje działające na rynku nazywamy również **przedsiębiorstwami**.

Herbert Alexander Simon, który w 1978 roku otrzymał Nagrodę Nobla, chyba pierwszą w dziedzinie ekonomii, za przełomowe badania nad procesem podejmowania decyzji wewnątrz organizacji gospodarczych oraz nad teorią ich podejmowania, określił **przedsiębiorstwo**, jako **miejsce gdzie poszukuje się kompromisu między sprzecznymi interesami różnych grup społecznych**. Podzielał ten pogląd.

Główne **grupy społeczne**, zainteresowane wynikami działania organizacji i ich zainteresowania, to:

- **Klienci** kupujący wyroby wytwarzane w organizacji, to są **konsumenci** lub reprezentanci konsumentów. **Konsumenci** zaspokajają swoje potrzeby za pomocą **wyrobów** wytworzonych w organizacji i zakupionych przez **klientów** organizacji. Są zainteresowani łatwą dostępnością, niską ceną i wysoką jakością kupowanych wyrobów.

- **Pracownicy**, w tym **kierownictwo**, wytwarzający w organizacji wyroby zaspokajające potrzeby konsumentów, są zainteresowani coraz lepszym zaspokojeniem potrzeb swoich i swojej rodziny, dobrymi warunkami pracy i dużą zapłatą, przy małym nakładzie swojej pracy oraz satysfakcją z pracy.

Popularne jest określenie: *Nie narobić się i zarobić*. Są jednak wśród nich i tacy, którzy pracują intensywnie, głównie dla satysfakcji, np. wolontariusze.

- **Właściciele** wyposażenia (kapitału), używanego przez pracowników i organizacje do wytwarzania wyrobów, są zainteresowani wysokim dochodem od udostępnionego kapitału. To ich nazywamy również **kapitalistami**.

- **Okoliczni mieszkańcy**, na których warunki życia wpływają działania organizacji, są zainteresowani dobrą pracą w pobliżu miejsca zamieszkania, wygodnym mieszkaniem i przyjaznym środowiskiem. Wielu z nich to pracownicy organizacji lub ich rodziny.

W skrajnym przypadku jedna osoba może występować we wszystkich wymienionych rolach. Np. **rolnik** lub **rzemieślnik**. Sam musi szukać kompromisu w zaspokajaniu różnych swoich potrzeb.

Kierownictwo zatrudnione w organizacji jest **pracownikami**, ale może jednocześnie być właścicielami lub okolicznymi mieszkańcami.

Najwyższe kierownictwa organizacji mają bardzo duży wpływ na osiągnięte **wyniki** oraz na **dokształcanie** i **rozwój** organizacji. Są to pracownicy, zarządzający organizacją na mocy prawa i umów, którzy podejmują wiążące decyzje w organizacji i w jej imieniu.

Przedsiębiorcą nazywamy **właściciela** wyposażenia organizacji, który jednocześnie jest jej **kierownikiem**.

Nasuwa się pytanie: kto jest **przedsiębiorcą w spółce akcyjnej**? **Akcjonariusze** czy **kierownictwo**, wpisane do rejestru sądowego i upoważnione do podejmowania decyzji w imieniu organizacji?

Działanie organizacji gospodarczych może zaspokajać potrzeby lub czynić szkody wymienionym grupom społecznym. Może także sprzyjać lub czynić szkody środowisku. Zależy to w dużej mierze od **celów**, do jakich będzie dążyć **kierownictwo** organizacji oraz od jego **kwalifikacji** i **etyki**.

Wyniki działania organizacji, w tym wytwarzane **wyroby** i osiągnięty przez nią **zysk**, tworzą:

- **Praca żywa** wykonywana przez **pracowników** organizacji, w tym **kierownictwo**. To oni są **podmiotami** działania organizacji.
- **Praca uprzedmiotowiona** w **wyposażeniu** organizacji, które należy do jego **właścicieli** i jest wykorzystywane w organizacji.
- **Praca uprzedmiotowiona** w **infrastrukturze** otaczającej organizację, wykorzystywanej przez organizację, którą zapewnia **państwo** lub **samorząd**.

Z powyższego wynika, że **twórcami wyników** działania organizacji, a w tym, wytwarzanych **wyrobów** i osiągniętego przez nią **zysku**, są **pracownicy**, w tym **kierownictwo**, a **właściciele** wyposażenia organizacji oraz **państwo** i **samorząd** wspomagają twórców udostępniając im do korzystania swoje wyposażenie i infrastrukturę.

Cena, którą klient zaakceptował, jest miarą **wartości użytkowej** wyrobu.

Koszt jest miarą **wartości pracy** żywej i uprzedmiotowionej oraz **zasobów środowiska**, zakupionych przez organizację po cenach uzgodnionych z ich dostawcami i zużytych na wykonanie wyrobów.

Zysk organizacji wynika z różnicy między **ceną** zapłaconą przez klienta a **kosztem** wytworzenia wyrobu, poniesionym przez organizację. Jest utworzony z **pieniędzy klienta**, zapłaconych za kupione wyroby. Klient może skorzystać z tej części zapłaty, jeżeli zysk będzie wykorzystany na zwiększenie

dostępności i jakości wytwarzanych wyrobów. Tak dzieje się w organizacjach pożytku publicznego, działających bez zysku przekazywanego poza organizację.

Podział zysku w przedsiębiorstwach – organizacjach gospodarczych działających na rynku - zależy od **prawa** obowiązującego w państwie, w którym działa przedsiębiorstwo. Chyba że państwo pozbędzie się tego prawa na rzecz korporacji, do czego dążą USA i UE. **Prawo** określa **kto** może podejmować **decyzje o podziale zysku** na część przeznaczoną na rozwój i doskonalenie wytwarzanych wyrobów oraz część i sposób **podziału** między **uczestników jego wytwarzania**:

- Jego **twórców**, którymi są **pracownicy**, w tym **kierownictwo**, którzy obecnie nie uczestniczą w podziale zysku.

- **Wspomagających**, którymi są **właściciele** wyposażenia przedsiębiorstwa oraz **państwo i samorząd**, którzy obecnie dzielą się zyskiem. **Władza** otrzymuje podatek dochodowy, resztę **właściciele**.

Formułując **prawo do podziału zysku**, należy rozważyć **proporcje podziału** oraz ich wpływ na **zachęty i efekty** działania uczestników podziału.

Władze państwowe i samorządowe działają w interesie swoim i swoich rodzin oraz **mieszkańców** obszaru swojego działania, ale głównie **zwolenników**, którzy ich wybrali. Powinny również reprezentować interes **klientów**.

Pracownicy działają w interesie swoim i swoich rodzin oraz **organizacji** dla której działają i jej **klientów**, ponieważ są zainteresowani jej istnieniem.

Kierownictwa, w gospodarce społecznej, będą działać w interesie swoim i swoich rodzin, **organizacji**, którą kierują oraz **konsumentów, pracowników, właścicieli i władzy**, w sposób zmierzający do ich **twórczej współpracy** dla spełniania ich potrzeb, jeżeli będą powoływane za zgodą nich przedstawicieli. **Ich los** będzie zależny od opinii grup zainteresowanych **efektami** działania organizacji.

Właściciele działają w interesie własnym.

7.2.1 Gospodarka kapitalistyczna

W gospodarce kapitalistycznej **zysk** przedsiębiorstwa jest zawłaszczany przez **właścicieli** wyposażenia (kapitału) oraz **władzę**, z pominięciem **pracowników**, w tym **kierownictwa**, którzy go wytwarzają. **Zysk** jest traktowany przez **właścicieli i władzę**, jako **cel** działania przedsiębiorstwa, a zaspokajanie potrzeb innych grup społecznych, jako koszty, które należy minimalizować w celu zwiększenia zysku. Takie podejście umożliwia i zachęca **właścicieli i władzę** do **wyzyskiwania pracowników, klientów i okolicznych mieszkańców**, pogarszając ich warunki życia.

Fundamentem gospodarki kapitalistycznej jest prawo:

- **Zawłaszczania zysku** przedsiębiorstw przez **właścicieli** wyposażenia przedsiębiorstwa (kapitału) i **władzę**, z pominięciem **pracowników**, w tym **kierownictwa**.
- **Powoływania i podporządkowania kierownictw** przedsiębiorstwa **właścicielom** wyposażenia, które czyni z kierownictw **sługusów właścicieli**, zdanych na ich łaskę i niełaskę. W takiej sytuacji, kierownictwa dążą do spełnienia potrzeb i zachcianek **właścicieli** za wszelką cenę, często wbrew interesom innych grup społecznych, zainteresowanych **efektami** działania przedsiębiorstwa:

pracowników, klientów i okolicznych mieszkańców, co powoduje wyniszczające zwalczania się tych grup społecznych.

Kapitałiści i ich salon dążą intensywnie do:

- Minimalizacji **podatku dochodowego**, który jest formą udziału władzy w zysku i jest wykorzystywany na potrzeby społeczeństwa.
- Utrzymania obecnego systemu społeczno gospodarczego, ponieważ zmusza on kierownictwa przedsiębiorstw i pracowników do posłuszeństwa, wydajności i **przysparzania zysku**, który **zawłaszczają**.

Posłuszeństwo jest wymuszane **strachem** przed utratą pracy, a w efekcie, społecznym **wykluczeniem**.

Jest to **przymus ekonomiczny**, który wynika z wielkiego rozwarstwienia społeczeństwa na **elitę** zaspokajającą swoje potrzeby i **wykluczonych**: bezrobotnych, nędzarzy i bezdomnych, pozbawionych możliwości zaspokajania swoich podstawowych potrzeb. Utrzymywanie w obecnym systemie **plag społecznych: bezrobocia, nędzy i bezdomności** leży w interesie właścicieli, ponieważ umożliwia stosowanie przymusu ekonomicznego i kontynuowanie **wyzysku**.

Źródłem dużych **zysków kapitału** są **wojny i terroryzm**. Władze wydają dużo środków publicznych na zakupy wyposażenia i utrzymanie armii oraz na służby bezpieczeństwa wewnętrznego i na związane usługi, a po wojnie i po aktach terrorystycznych, na odbudowę zniszczeń. Społeczeństwo, zastraszone, godzi się na zwiększone wydatki, **kosztem świadczeń społecznych lub rozwoju**.

W pogoni za zyskiem, produkuje się często towary nie potrzebne, a później **reklamuje**, w celu nakłonienia ludzi do ich zakupu, lub **niszczy** je celu utrzymania wysokich cen. Działalność ta powoduje olbrzymie **straty społeczne**.

7.2.2 Społeczne organizacje gospodarcze

W interesie **całego społeczeństwa** jest ukształtowanie stosunków wzajemnych pracowników, właścicieli, władzy i konsumentów w sposób zmierzający do ich **twórczej współpracy dla dobra całego społeczeństwa** i do unikania wyniszczających walk między sobą. W tym celu trzeba **zamienić fundament gospodarki kapitalistycznej na fundament gospodarki społecznej**.

Fundamentem gospodarki społecznej będzie prawo:

1. **Prawo sprawiedliwego podziału zysku** brutto przedsiębiorstw między: **klientów**, jego **twórców** i **wspomagających** jego tworzenie.
 - **Kierownictwo** powinno mieć **prawo** określania części przeznaczonej na **rozwój i doskonalenie** wytwarzanych **wyrobów**, z czego skorzystają klienci, z których pieniędzy utworzony jest zysk brutto. Pozostanie do dalszego podziału zysk netto.
 - **Władza** określa swoją część pozostałego zysku netto, w postaci **podatku dochodowego**. Jest to **należność**, a nie haracz, jak twierdzą właściciele. Powinna również określić zasady podziału pozostałej części zysku między **pracowników** i **właścicieli** wyposażenia przedsiębiorstwa. Np. proporcjonalnie, w jednakowym %, do rocznego **kosztu pracy** żywej, który obrazuje wkład pracy wykonanej przez pracowników oraz do **kosztu zużycia wyposażenia** (kapitału), która obrazuje wkład **pracy uprzedmiotowionej**, udostępnionej organizacji przez właścicieli.

Część zysku przypadająca **pracownikom**, w tym **kierownictwu**, powinna być podzielona między pracowników, **według regulaminu** akceptowanego przez Radę Pracowniczą. Np. **proporcjonalnie do ich zarobku**, łącznie z **wyróżnieniami** za udoskonalenia, które są stosowaną miarą ich wkładu pracy i inwencji w wyniki organizacji. Taki sposób podziału zysku między pracowników był stosowany, za zgodą samorządu pracowniczego, w przedsiębiorstwach społeczno państwowych, w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Taki **podział zysku wyeliminuje wyzyskiwanie pracowników** oraz będzie wyrazem uznania ich **podmiotowości** w działaniach przedsiębiorstwa.

2. **Prawo do udziału w przyroście wartości wyposażenia**, sfinansowanego z zysku przeznaczonego na rozwój i doskonalenie. Ten **przyrost wartości** powinien być uznany za **własność uczestników wytwarzania zysku**: **państwo** lub **samorząd**, **właścicieli** wyposażenia i **pracowników**, w tym **kierownictwo** organizacji. **Podziału tej własności** należy dokonać w takich proporcjach jak podział **zysku** za ten sam okres. Zachęci to **twórców** zysku do intensyfikacji **udoskonaleń i rozwoju**. Zapobiegnie również **poczuciu krzywdy**, w przypadku, gdyby zysk przeznaczony na rozwój zmniejszał ich udział w jego podziale.

Udział pracowników w zysku będzie **zachętą** do ich efektywnej działalności w przedsiębiorstwach społecznych. **Zachęty** pozwolą **zastąpić plagi społeczne**, zmuszające pracowników do efektywnej działalności w przedsiębiorstwach kapitalistycznych.

3. **Prawo powoływania kierownictw** organizacji gospodarczych, o możliwie najwyższych kwalifikacjach i etyce, przez **każdą stronę** zainteresowaną ich działaniem, po **zaakceptowaniu** przez przedstawicielstwa wszystkich **stron**, to znaczy przez:

- **Rady pracownicze**, jako przedstawicielstwo **pracowników**

- **Właścicieli** lub **Rady nadzorcze**, jako przedstawicielstwo **właścicieli** wyposażenia przedsiębiorstwa

- **Władze** samorządowe lub państwowe, jako przedstawicielstwo społeczeństwa, w tym **konsumentów i okolicznych mieszkańców**.

Strona nie zadowolona z pracy kierownictwa będzie **uprawniona** do zorganizowania **konkursu** na nowe kierownictwo, według **regulaminu** zaakceptowanego przez wszystkie strony. W przypadku braku możliwości uzgodnienia regulaminu, potrzebna jest **Norma** państwowa **Regulaminu Konkursu na Kierownika Organizacji**, którą może wówczas zastosować strona zamierzająca zmienić kierownictwo. **Norma** ta powinna zapewnić wybór kandydata o możliwie najwyższych kwalifikacjach i etyce.

Kierownictwa takie, zależne od stron zainteresowanych, będą kształtować stosunki wzajemne pracowników, właścicieli, władzy i konsumentów w sposób zmierzający do ich **twórczej współpracy** dla spełniania ich potrzeb i do **unikania** wyniszczających **walk** między sobą. Będą **szukać kompromisu**, między często sprzecznymi interesami tych grup społecznych, przez ciągłe **doskonalenie** wytwarzanych **wyrobów i działania** przedsiębiorstwa.

4. **Prawo Rad Pracowniczych** do kontroli i doradzania kierownictwu, w zakresie działań i wyników organizacji, w celu zapewnienia gospodarności i przestrzegania prawa. Zapewni to **społeczną kontrolę** kierownictw organizacji oraz wykorzystanie inicjatyw pracowników. Zapewni również

pracownikom podmiotowość oraz poczucie wpływu i **odpowiedzialności** za dokształcanie organizacji i jej wyników.

5. **Prawo Rad Pracowniczych** do powołania **Społecznych Inspektorów Pracy**, wybieranych przez pracowników i chronionych prawem oraz szkolonych na koszt organizacji zatrudniającej lub wynajmującej pracowników, niezależnie od formy ich zaangażowania.

6. **Prawo Społecznych Inspektorów Pracy** do:

- **Kontroli** przestrzegania prawa pracy na obszarze ich działania.
- **Wnioskowania do kierownictwa** organizacji usunięcia dostrzeżonych nieprawidłowości w tym zakresie.
- **Wnioskowania** podjęcia odpowiednich działań przez **Państwową Inspekcję Pracy** lub **Prokuraturę**, w przypadku nie przestrzegania prawa pracy przez **kierownictwo** organizacji i nie usuwania nieprawidłowości, na wniosek Społecznego Inspektora Pracy.

Zapewni to **ciągły nadzór** społeczny nad przestrzeganiem prawa pracy, a w tym bezpiecznych warunków pracy, na **wszystkich stanowiskach** w organizacji.

Społeczne przedsiębiorstwa gospodarcze będą tworzone na podstawie takiego prawa.

Kierownictwa społecznych przedsiębiorstw będą dążyć do zapewnienia:

- **Istnienia przedsiębiorstwa**, w interesie wszystkich grup zainteresowanych, przez zachowanie jego efektywności $E_R = \text{Sprzedaż} / \text{Koszty} \geq 1$.
- **Ciągłego dokształcania** działania i wyników kierowanego przedsiębiorstwa, w tym zysku, w interesie **wszystkich grup** zainteresowanych.
- Współpracy i korzystania z **osiągnięć nauki** w celu **dokształcania** wytwarzanych **wyrobów** i **procesów** ich wytwarzania.
- Terminowego dostarczania **klientom wyrobów** o wysokiej jakości.
- Zachęcania wszystkich **pracowników** przedsiębiorstwa do inicjowania i współdziałania w **dokształcaniu**: swoich kwalifikacji, wytwarzanych wyrobów, procesów ich wytwarzania oraz organizacji, przez wyróżnianie i nagradzanie **twórców** udoskonaleń, którzy je inicjują i wdrażają.
- Godnych i bezpiecznych **warunków** pracy.
- Miejsc pracy dla **okolicznych mieszkańców** oraz pomocy w poprawie ich warunków mieszkaniowych i środowiskowych.

Kierownictwa te, w porozumieniu z Radą Pracowniczą i Władzą, będą również skłonne do rozszerzania swojej działalności podstawowej, ukierunkowanej na zaspokajanie potrzeb klientów, o działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb pracowników i ich rodzin. Np. inwestowania zysku, przeznaczonego na rozwój, w **budowę mieszkań** do wynajęcia dla **pracowników** oraz w **obiekty socjalne**, służące **szkoleniu zawodowemu**, **ochronie zdrowia** i mienia oraz wypoczynkowi pracowników. Praktyki takie były powszechne w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Opis przykładu przedsiębiorstwa o charakterze **społeczno państwowym**, bardzo zbliżonym do **społecznego przedsiębiorstwa gospodarczego**, dostępny jest przez Internet, w Bibliotece Cyfrowej Politechniki Warszawskiej pod adresem:

<http://bcpw.bg.pw.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=2542>

Można go znaleźć w wyszukiwarce biblioteki, wpisując autora: Władysław Bujwid. Jest to jedyna pozycja tego autora.

Społeczne przedsiębiorstwa, utworzone na wyżej opisanych **fundamentach gospodarki społecznej**, będą głównymi elementami **Społecznej Gospodarki Rynkowej**. Organizowanie i rozwijanie takich przedsiębiorstw będzie stopniowo rozszerzać obszar Społecznej Gospodarki Rynkowej.

Władze lewicowe, akceptując kierownictwa społecznych organizacji gospodarczych mogą i powinny zapewnić, że są one **etyczne, godne zaufania** klientów i okolicznych mieszkańców, ponieważ:

- Mają **odpowiednie kwalifikacje** do kierowania organizacją. Co najmniej, mają doświadczenie zdobyte w pracy na stanowisku kierowniczym, mają wiedzę merytoryczną o działaniu organizacji kierowanej i były przeszkolone w zakresie **Normy międzynarodowej ISO 9001** Systemy zarządzania jakością – Wymagania.
- **Zobowiązały się** zarządzać organizacją zgodnie z wymaganiami **Normy ISO 9001**, a w przypadku szkód, wyrządzonych klientowi przez wadę dostarczonego wyrobu, zrekompensować klientowi takie szkody.

Rejestr Społecznych Organizacji Gospodarczych zarządzanych przez **kierownictwa wykwalifikowane i etyczne, powszechnie dostępny** w Internecie, umożliwi klientom **wyбір godnych zaufania dostawców**. Obecnie wielu klientów ponosi szkody spowodowane nie rzetelnością organizacji działających na rynku.

7.3 *Dlaczego rynkowa?*

Zarówno osoby jak i grupy mogą zaspokajać swoje potrzeby nie przeszkadzając innym albo kosztem innych. Mówimy wówczas o **konflikcie** interesów. Konflikty te są różnie rozwiązywane, przez **walkę** lub **ugodę**.

Rynek jest miejscem zawierania **kompromisu** między sprzecznymi interesami **sprzedających**, w tym **pracowników** i kupujących **konsumentów** lub dla konsumentów. Zapobiega walce. Jest sposobem, **sprawiedliwego i zgodnego z życzeniami** kupujących, nas wszystkich, przekazywania wyrobów i pracy.

Rynek jest przykładem działań ugodowych. Na rynku wartość wyrobów i pracy oraz ich przekazywanie, są określane w drodze **dobrowolnych umów** (kompromisu) między **sprzedającym i kupującym**. Mogą to być osoby lub organizacje, np. przedsiębiorstwa. **Sprzedający** chce sprzedać jak najdrożej, wyroby uzyskane po jak najniższym koszcie, a **kupujący** chce kupić jak najtaniej, wyroby o jak najwyższej jakości. Uzgodniona **cena i wymagania** jakie ma spełnić wyrób, są kompromisem, określonym w zawartej **umowie**.

Alternatywą rynku jest **walka**, powodująca wielkie szkody społeczne. To jest wymuszanie przekazywania wyrobów, lub ich zawłaszczanie, np. wyzysk, kradzież lub rabunek.

Rynek wolny i konkurencyjny tworzy warunki do działania **prawa popytu i podaży**, które skłania sprzedających do godzenia się na możliwie niskie ceny, co jest **korzystne** dla kupujących – **konsumentów**, którymi jesteśmy **wszyscy**,

W **społecznych przedsiębiorstwach**, **konkurencja, ograniczająca możliwość podnoszenia cen**, będzie **wyzwalać inicjatywę** zainteresowanych wysokim **zyskiem**, uczestniczących w jego podziale,

pracowników, w tym **kierownictwa**. Będą oni dążyć do powiększania, lub co najmniej utrzymania zysku. Mogą to osiągnąć następującymi drogami:

- **Doskonaląc jakość wyrobów** wytwarzanych, to znaczy zwiększając ich zdolność do **zaspokajania potrzeb ich konsumentów**, a przez to zwiększając możliwość uzyskania **wyższych cen**.
- **Doskonaląc procesy** wytwarzania wyrobów, w celu **obniżenia kosztów** ich wytwarzania, głównie przez **obniżanie zużycia** pracy, zasobów lub energii.
- **Zwiększając ilość wytwarzanych wyrobów** trudno dostępnych, poszukiwanych przez klientów, lub przez skuteczne działania na rynkach zagranicznych i rozwój **efektywnego eksportu** oraz **tworzenie**, w tym celu, **nowych miejsc pracy**.

Doskonalenie i rozwój wywołają wzrost zapotrzebowania (ssanie, którego teraz brakuje) na pracowników o wysokich kwalifikacjach, wiedzę oraz na nowe wyroby, w tym usługi, o wysokiej jakości, oparte o najlepsze osiągnięcia nauki, techniki i organizacji. W efekcie nastąpi rozwój i skuteczne **współdziałanie nauki i gospodarki**.

Każde z tych działań jest **korzystne dla społeczeństwa**.

Działanie **prawa popytu i podaży** wskazuje na **niedobory wyrobów** na rynku. Za takie wyroby można uzyskać wyższe ceny, a za tym, **większy zysk**, który pozwala sfinansować **szybszy rozwój** wytwarzania takich wyrobów. Spełnia to **oczekiwania konsumentów łatwiejszej dostępności** tych wyrobów.

W tym celu proponowałem wyżej, żeby **Kierownictwo** przedsiębiorstwa miało prawo określania części zysku przeznaczonej na **rozwój i doskonalenie** wytwarzanych **wyrobów**. Wówczas **kierownictwo** będzie mogło sprostać oczekiwaniom **konsumentów**, to znaczy **nas wszystkich**, reprezentowanych przez **klientów** przedsiębiorstwa, z których pieniędzy utworzony jest zysk.

W gospodarce rynkowej, **kierownictwa** społecznych przedsiębiorstw, zależne od stron zainteresowanych, będą dążyć do zaspokojenia potrzeb społecznych, **głównie klientów**, którzy reprezentują **potrzeby konsumentów**. Jednocześnie będą uwzględniać potrzeby **pracowników, właścicieli i władzy** oraz **okolicznych mieszkańców**, utrzymując te świadczenia w granicach możliwości finansowych przedsiębiorstwa.

7.3.1 Społeczna gospodarka rynkowa

Społeczna gospodarka rynkowa, oparta na opisanych wyżej **społecznych organizacjach gospodarczych**, ukształtuje stosunki wzajemne pracowników, właścicieli, władzy i konsumentów w sposób zmierzający do ich twórczej współpracy dla dobra całego społeczeństwa i do unikania wyniszczających walk między sobą.

Wdrożenie w Polsce **Społecznej Gospodarki Rynkowej** może być **alternatywną** dla gospodarki kapitalistycznej. Według art. 20 Konstytucji RP z 1997 r.: Społeczna Gospodarka Rynkowa stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej. Postanowienie to może ułatwić jej wprowadzenie i zakwestionowanie gospodarki kapitalistycznej, jako niezgodnej z konstytucją.

Wolny rynek, oprócz opisanych wyżej **walorów**, ma również swoje **mankamenty**. W gospodarce kapitalistycznej, towarzyszy mu bardzo **duża rozpiętość dochodów** pracowników i właścicieli oraz **powstawanie dużych grup ludzi pozbawionych legalnych dochodów**, dla których jedynym sposobem na przeżycie pozostaje żebranie lub przestępczość.

Władza może **zapobiec mankamentom gospodarki rynkowej**, stosując odpowiednie, **zaplanowane działania**.

7.3.2 Planowa Społeczna Gospodarka Rynkowa

Władza może **kształtować warunki społeczno gospodarcze** i w ten sposób **rozwijać ich walory** oraz **eliminować mankamenty**. Takie działanie władzy powinno charakteryzować **Społeczną Gospodarkę Rynkową**.

Narzędziami jakimi władza może się posługiwać są: **prawo, organizacje państwowe i samorządowe** oraz ich **plany działania**. Stąd konieczność **Planowej Społecznej Gospodarki Rynkowej**.

7.4 Dlaczego planowa?

Planowanie jest podstawowym **narzędziem ludzi**, rozpoczynającym **świadome kształtowanie rzeczywistości**.

Według **Normy ISO 9000**, **planowanie** to część **zarządzania** ukierunkowana na ustalenie **celów** oraz określającą **działania** operacyjne i powiązane **zasoby** niezbędne do spełnienia **celów**.

Zarządzający organizacją, władza lub kierownictwo określa w **planie cel** oraz **działania i wyposażenie** potrzebne do jego osiągnięcia, a także, **terminy** wykonania i **wykonawców** lub **dostawców, zdolnych** do bezbłędного i terminowego wykonania przyjętych na siebie zobowiązań. Takim wykonawcom zleca jego realizację.

Planowanie pozwala **władzy i kierownictwu** świadomie **kształtować działanie i wyniki** kierowanych organizacji oraz warunki w nich panujące i w ten sposób może **realizować** swoje **zobowiązania**. Planowanie jest integralnym **elementem zarządzania** również **rozwojem społeczno gospodarczym** i wiedza o planowaniu powinna być zdobywana na odpowiednim kierunku studiów. Takim nowym kierunkiem studiów powinno być: **Zarządzanie Rozwojem Społeczno Gospodarczym** na szczelbu państwa, samorządu i organizacji gospodarczej, o czym pisałem wyżej, w rozdziale o takim tytule.

W PRL **wiedza o planowaniu**, która jest **warunkiem skutecznego zarządzania**, zdobywana była w Szkole Głównej Planowania i Statystyki – SGPIŚ. Po przemianach w 1989 roku, przekształcona w Szkołę Główną Handlową – SGH. Ówczesna władza uznała, że „niewidzialna ręka rynku” zastąpi planowanie. Efekty znamy.

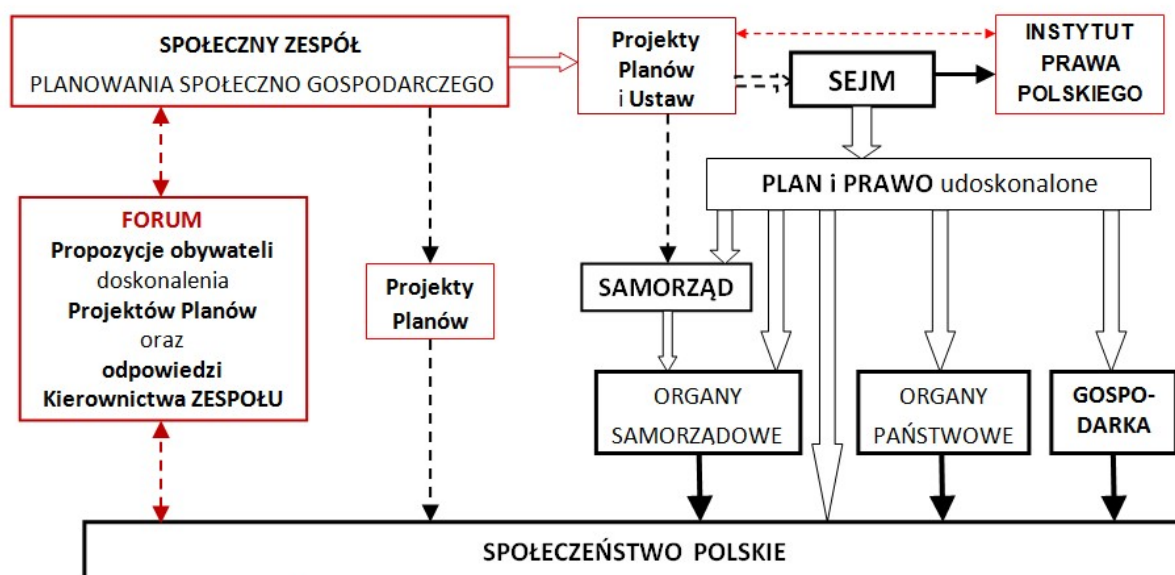
Dzięki **gospodarce planowej**, a po powołaniu **samorządów pracowniczych** w 1957 r. i ustanowieniu **udziału pracowników w zysku**, dzięki **społeczno państwowej gospodarce planowej**, w trudnych warunkach powojennych, przy braku pomocy i kredytów międzynarodowych, odbudowano zniszczenia wojenne, rozwinięto przemysł, urbanizację, naukę, ochronę zdrowia i kulturę. **Wyeliminowano plagi społeczne**: wyzysk, bezrobocie, analfabetyzm i bezdomność. W ten sposób **zapewniono warunki do życia i rozwoju** dla **wszystkich** obywateli Polski i ich potomstwa, których ilość wzrosła po wojnie o **14 milionów** do 1989 roku. To tyle, ile obecnie żyje na Białorusi i Litwie razem. Kredyty zaciągnięte w latach 70-tych wykorzystano głównie na rozwój i modernizację gospodarki. Warto więc skorzystać z dobrych doświadczeń Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, powołanej USTAWĄ z dnia 15 listopada 1956 roku oraz z publikacji prof. dr hab. Andrzeja Karpińskiego, który w niej pracował.

7.4.1 Zespoły Planowania Społeczno Gospodarczego

Ważnym **organem Planowej Społecznej Gospodarki Rynkowej**, wspomagającym władze, będzie Społeczny **Zespół Planowania Społeczno Gospodarczego**, zdolny do planowania, koordynacji i nadzoru odpowiednich, spójnych przedsięwzięć, niezbędnych do **kierowania rozwojem** społeczno gospodarczym w Polsce. **Celem** działania Zespołu powinna być „**Rzeczpospolita Polska, dobro wspólne wszystkich obywateli**, urzeczywistniająca **zasady sprawiedliwości społecznej**”, jak to stanowi **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** w Art. 1. i 2.. **Zespół** ten powinien być złożony z **kompetentnych** przedstawicieli, zgłoszonych przez krajowe organizacje społeczne i naukowe, wybranych przez co najmniej 2/3 posłów i delegowanych do Zespołu przez Sejm. Przewodniczącego Zespołu i Regulamin działania powinien uchwalać Zespół, jako organ społeczny. Członkami zespołu powinni również być krajowi **Rzecznicy Praw** ...

Zespół Planowania Społeczno Gospodarczego będzie opracowywał projekty **Planów i Ustaw**, zapewniających ich realizację oraz szeroko je **konsultował** ze **społeczeństwem** i z **Instytutem Prawa Polskiego** (o którym piszę dalej). Będzie również nadzorował ich wykonanie, po uchwaleniu przez Parlament.

Schemat planowania społeczno gospodarczego

FORUM i ZESPÓŁ zapewnią wpływ obywateli na plany społeczno gospodarcze

Jeżeli **Lewica** będzie miała **większość** w sejmie i samorządach

Podobne **Społeczne Zespoły Planowania Społeczno Gospodarczego** powinny powstać przy każdym samorządzie terenowym.

Plany rozwoju społeczno gospodarczego, państwowe i samorządowe powinny:

- Określić **zakresy** powszechnie dostępnych **świadczeń socjalnych**, indywidualnych i zbiorowych, w obszarach i okresach objętych planem.
- Zapewnić **pozyskanie środków** potrzebnych na ich sfinansowanie.
- Uwzględnić minimalizowanie kosztów, w tym obsługi zadłużenia, które **ograniczają świadczenia socjalne i rozwój**.

- Określić **przedsięwzięcia doskonalące** system społeczno gospodarczy i działania organizacji oraz **przedsięwzięcia rozwojowe** w obszarach i okresach objętych planem.

Według Normy ISO 9000:

przedsięwzięcie - jednostkowy proces, składający się z zestawu skoordynowanych i nadzorowanych działań, z podaniem dat rozpoczęcia i zakończenia, podejmowany w celu osiągnięcia spełnienia wyspecyfikowanych wymagań, z uwzględnieniem ograniczeń dotyczących czasu, kosztów i zasobów.

7.4.2 Przedstawiciele gospodarki – pracowników i właścicieli

W skład **Społecznych Zespołów Planowania Społeczno Gospodarczego** wszystkich szczebli, powinni wejść społeczni **przedstawiciele grup społecznych** decydujących o działalności gospodarczej. Są to

- **pracownicy**, wytwarzający wyroby, w tym usługi, służące zaspokojeniu potrzeb społecznych, których w Polsce jest ponad kilkanaście milionów oraz
- **właściciele**, decydujący o miejscach inwestowania swojego kapitału.

Wyłonić takich przedstawicieli mogą organizacje społeczne, które będą ich reprezentować.

Organizacjami reprezentującymi pracowników są **Rady Pracownicze** w organizacjach, ale brakuje ich przedstawicielstw w obszarach samorządów wszystkich szczebli i kraju. Można ten problem rozwiązać, tworząc:

- **Rady Przedstawicieli Pracowników** we wszystkich gminach, miastach, powiatach i krajową. Członkami **Rad** powinni być **Przewodniczący Rad** niższego szczebla. Np. **Gminna Rada Przedstawicieli Pracowników** składała by się z **Przewodniczących Rad Pracowniczych** organizacji działających w danej gminie. **Powiatowa Rada Przedstawicieli Pracowników** składała by się z **Przewodniczących Gminnych Rad Przedstawicieli Pracowników**, działających w danym powiecie. **Rada krajowa** – z **Przewodniczących Rad Wojewódzkich. Przewodniczący Rady Krajowej Przedstawicieli Pracowników** wchodził by w skład **Społecznego, Krajowego Zespołu Planowania Społeczno Gospodarczego**.

Przewodniczący Związków Zawodowych powinni wchodzić w skład **Rad Pracowniczych** i **Rad Przedstawicieli Pracowników**, działających na tym samym obszarze.

- **Organizacje zrzeszające właścicieli**, mogą stworzyć podobne **Rady Przedstawicieli Właścicieli**.

Przewodniczący Rad Przedstawicieli Pracowników i Właścicieli wchodził by w skład **Społecznych Zespołów Planowania Społeczno Gospodarczego** wszystkich szczebli, działających na tym samym obszarze.

Uczestnictwo kompetentnych i reprezentatywnych **przedstawicieli gospodarki w zespołach planowania społeczno gospodarczego** będzie sprzyjało tworzeniu **efektywnych i realistycznych planów** rozwoju społeczno gospodarczego.

Przewodniczący Rad Przedstawicieli Pracowników i Właścicieli, na obszarach działania samorządów i kraju, powinni uzyskać status, odpowiednio:

- **Rzecznika Praw Pracowników**
- **Rzecznika Praw Właścicieli**

oraz **prawo reprezentowania** tych ważnych i licznych grup społecznych, wobec **władz** działających na tym samym obszarze.

Rzecznicy Pracowników i Właścicieli, na obszarach swojego działania, powinni **organizować współpracę** reprezentowanych grup społecznych, między sobą, z innymi organizacjami i z władzą oraz dążyć do kompromisów, w przypadku sprzecznych ich interesów.

7.4.3 Planowanie

Realizacja planu, opracowanego przez **Społeczny Zespół Planowania Społeczno Gospodarczego** i uchwalonego przez **Parlament** będzie możliwa, gdy będzie on odpowiednio uszczegółowiony i dotrze do **bezpośrednich jego wykonawców**, w postaci zobowiązującej ich do realizacji. Potrzebne jest **prawo** zobowiązujące wszystkie władze i organy wykonawcze państwowe oraz samorządowe, do opracowywania **Planów działań** społeczno gospodarczych i **Planów przedsięwzięć doskonalących** oraz **rozwijających** działania i System Społeczno Gospodarczy.

Jak wspominałem wyżej, przy każdym **samorządzie** terenowym powinny powstać **Społeczne Zespoły Planowania Społeczno Gospodarczego**.

Kompetentne, **profesjonalne Jednostki Planowania Społeczno Gospodarczego** powinny powstać **przy wszystkich organach wykonawczych** państwowych i samorządowych.

Plany uchwalone przez **władze** lub zatwierdzone przez **kierownictwa** organów wykonawczych, w zakresie ich kompetencji, powinny mieć **moc obowiązującą** do ich wykonania.

Profesjonalna kontrola wykonania planów państwowych i samorządowych powinna być **powierzona kierownictwom** jednostek zobowiązanych do ich wykonania oraz jednostkom nadrzędnym nad organami wykonawczymi, a **planów państwowych** również **Najwyższej Izbie Kontroli**.

Społeczną kontrolę wykonania planów państwowych oraz samorządowych będą prowadzić obywatele i organizacje społeczne.

Plany będą podstawowym **narzędziem kierowania** przez **władze i kierownictwa** działaniami organów wykonawczych państwowych oraz samorządowych.

Plany państwowe i samorządowe powinny być traktowane przez **organizacje społeczne**, jako **zalecenia**.

Każdy **organ władzy wykonawczej**, państwowy i samorządowy, powinien być **zobowiązany** do opracowania **Planu Społeczno Gospodarczego** działań w obszarach ich działania i w okresach objętych planem. Powinny powstać:

Plany działania

- Określające zakresy powszechnie dostępnych świadczeń socjalnych, indywidualnych i zbiorowych.
- Pozyskania środków potrzebnych na ich sfinansowanie.
- Uwzględniające minimalizowanie kosztów, w tym, kosztów obsługi zadłużenia, które ograniczają świadczenia socjalne i rozwój.

Plany przedsięwzięć doskonalących oraz **rozwijających** działania i system Społeczno Gospodarczy, określające:

- Przedsięwzięcia doskonalące system społeczno gospodarczy i działania organizacji.
- Przedsięwzięcia rozwijające lub ograniczające system społeczno gospodarczy i działania organizacji.

7.5 Doskonalenie prawa polskiego

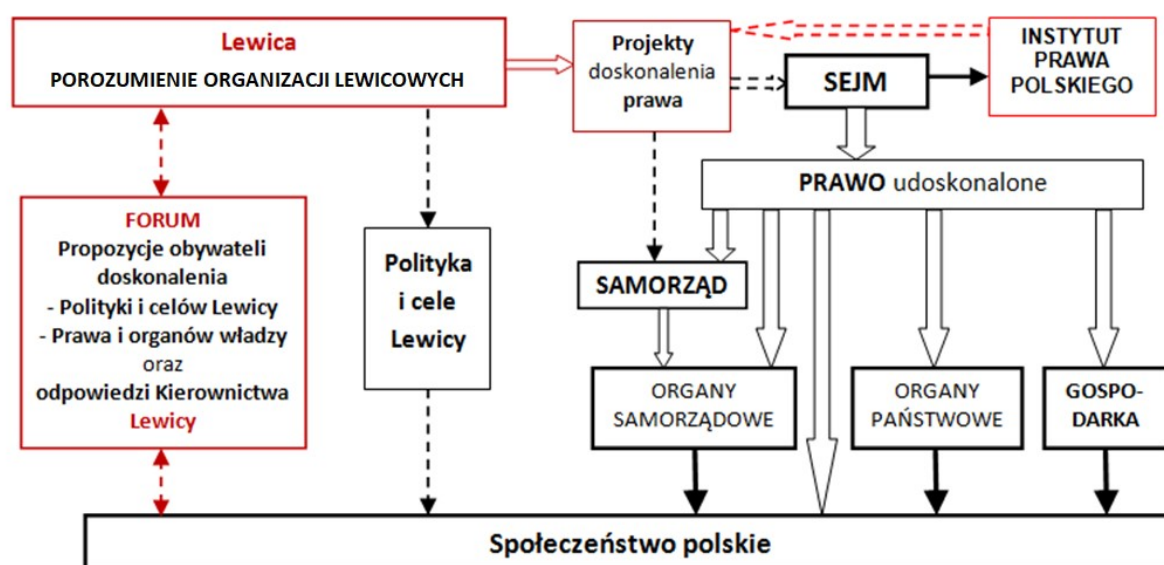
Jest wiele głosów krytycznych pod adresem prawa polskiego, jego spójności, treści i komunikatywności. Zdarzające się postulaty pisania prawa „od nowa” są nie realne. Rozwiązaniem praktycznym jest zorganizowanie **ciągłego doskonalenia prawa**, jego spójności i komunikatywności. Obecnie nie ma organizacji, która potrafi to realizować profesjonalnie, zachowując wysoką jakość efektów. **Instytut Prawa Polskiego** może być taką organizacją, działającą przy Parlamencie.

Określenie potrzeb, w zakresie doskonalenia prawa i organów władzy, wymaga **monitorowania działania prawa** oraz **organów** państwowych i samorządowych przez obywateli polskich i polskie organizacje. W razie potrzeby, przekazywania odpowiednim władzom informacji o potrzebie zmian.

Obowiązkiem **władzy** jest **doskonalenie prawa** oraz działania **organów** państwowych i samorządowych, w porozumieniu z partnerami społecznymi, uwzględniając:

- Zasady sprawiedliwości społecznej,
- Godzenie efektywności ze sprawiedliwością,
- Życzliwość dla obywateli.

7.5.1 Schemat doskonalenia prawa

7.5.2 Instytut Prawa Polskiego

Parlament może powołać **Instytut Prawa Polskiego**, działający przy Parlamencie. podobnie, jak obecnie działają jednostki organizacyjne w Kancelarii Sejmu, zajmujące się zagadnieniami aktów prawnych. Potrzebne są do tego wykorzystanie doświadczenia i kadry tych jednostek oraz wiedza organizacji naukowych i społecznych działających w obszarze prawa.

Sejm powinien określać **zadania Instytutu** oraz powoływać **Dyrektora** Instytutu, akceptowanego przez Radę Pracowniczą Instytutu. **Regulamin działania** Instytutu, zgodnego z zadaniami, powinien zatwierdzać Dyrektor Instytutu, po zaakceptowaniu przez Radę Pracowniczą Instytutu.

Zadaniami Instytutu powinny być zapewnienie **spójności prawa polskiego**, jego **zgodności** z obowiązującym Polskę prawem międzynarodowym oraz **opracowywanie**, na zlecenie i według wytycznych Sejmu, **projektów** nowych i zmienionych **aktów prawnych**, zapewniając ich **spójność** z obowiązującym prawem i **komunikatywność**. A w szczególności:

- **Badanie prawa** innych krajów i międzynarodowego w celu wykorzystania go do doskonalenia prawa polskiego.
- **Współpraca** z placówkami **naukowymi** prawa i ze **Społecznym Zespołem Planowania Społeczno gospodarczego**.
- **Badanie komunikatywności** prawa polskiego.
- **Inicjowanie doskonalenia** prawa polskiego. **Opracowywanie** projektów **udoskonalonego prawa**.
- **Administrowanie** powierzonymi Instytutowi **aktami** **prawa** polskiego i prawa międzynarodowego.
- **Udostępnianie**, dla obywateli i organizacji polskich, treści **aktów prawnych**, prawa polskiego i prawa międzynarodowego, powierzonych Instytutowi do administrowania

7.6 Podział dochodów na wspieranie rozwoju i świadczenia społeczne

Lewica powinna potraktować **zysk** i **podatki**, jako narzędzia realizacji **lewicowej polityki społecznej i gospodarczej**. Powinna dążyć do wprowadzenia **systemu sprawiedliwych i efektywnych podatków** oraz **podziału zysku**, które będą wspierać:

- 1) **Rozwój** gospodarczy i przedsiębiorczość, ponieważ są one drogą do ograniczenia bezrobocia i poprawy poziomu życia społeczeństwa.
- 2) **Sprawiedliwy podział** dochodu narodowego, a w tym:
 - a) **Ograniczenie** wielkiej, w odczuciu społecznym – nieuzasadnionej, **rozpiętości dochodów osób fizycznych**, przeznaczonych do zaspokojenie ich potrzeb osobistych.
 - b) **Inwestycje i świadczenia** na rzecz **eliminacji plag społecznych** i **konsumpcji zbiorowej**, zgodnie z **Polityką lewicy**.
 - c) **Solidarne świadczenie** obywateli, mających legalne dochody, na rzecz obywateli nieposiadających legalnych dochodów wystarczających na przeżycie, z przyczyn od nich niezależnych. Są nimi **składki** i **podatki** przeznaczane na świadczenia socjalne.

W Polsce jest szczególnie istotny **duży udział środków** przeznaczanych **na inwestycje gospodarcze**, od których zależy tempo rozwoju gospodarczego, a za tym, tempo wzrostu stopy życiowej. Jeszcze mamy daleko do czołówki europejskiej.

Kredyty i obsługa zadłużenia są szczególnie istotnymi elementami polityki rozwojowej. Kredyty wykorzystane na konsumpcję kończą się sytuacją, jaką obserwujemy w Grecji. Kredyty przeznaczone na rozwój odpowiednio go przyspieszają, ale mają również negatywne konsekwencje, podobnie , jak kredyty w latach 1970-tych. Wszystkie kredyty trzeba obsługiwać, a ich obsługa zmniejsza środki na rozwój i konsumpcję. Lepiej unikać zadłużenia i traktować je, jako wyjście awaryjne. W Polsce,

obsługa wielkiego zadłużenia, w większości skonsumowanego, jest znaczącym ograniczeniem wzrostu konsumpcji i rozwoju. Powinniśmy dążyć do **obniżania kosztów obsługi zadłużenia**.

Jednym ze sposobów mogą być **tanie kredyty** Społecznego Banku Rozwoju (Piszę o tym dalej).

7.7 Zachęcanie do rozwoju i jego ułatwianie

Szybki rozwój gospodarczy – jak wspomniałem wyżej – zależy od:

- **Dokształcanie kwalifikacji pracowników**, w tym **kierownictwa**.
- **Dokształcanie jakości infrastruktury**, w tym **wyposażenia**, w organizacjach.
- **Inwestycje w rozwój społeczno gospodarczy**

Sposobami zachęcania do rozwoju oraz **dokształcania** kwalifikacji pracowników i infrastruktury, a także do **ułatwiania** ich **rozwoju**, powinny być:

7.7.1 Wyróżnianie twórców udoskonaleń

Udoskonaleniom zawdzięczamy rozwój gospodarczy i społeczny oraz wzrost stopy życiowej społeczeństwa. **Wyróżnianie twórców udoskonaleń**, którzy je inicjują i wdrażają oraz tworzenie warunków do wprowadzania ich pomysłów do praktyki gospodarczo społecznej w organizacji, zachęca i aktywizuje twórców. To **zadanie dla najwyższych kierownictw** organizacji, o których pisałem wcześniej. Udział kierownictw w zysku organizacji będzie zachęcał je do takiego działania.

7.7.2 Zwolnienia z podatku dochodowego

Przyspieszenie rozwoju i dokształcania **zdolności** organizacji do wytwarzania wyrobów, przeznaczonych do zaspokajania **potrzeb społecznych**, można uzyskać przez:

- **Zwolnienie z podatku dochodowego zysku organizacji** wykorzystanego na rozwój i dokształcanie **infrastruktury, wyposażenia, procesów i kwalifikacji pracowników**.
- **Zwolnienie z podatku dochodowego wydatków osób fizycznych na inwestycje w rozwój gospodarczy** tak, jak zwalnia się koszty uzyskania przychodu. Dotyczy to wydatków takich jak np.: **kształcenie i szkolenie zawodowe** lub **zakupy wyposażenia** do własnej działalności gospodarczej, służącego **do wytwarzania wyrobów** przeznaczonych do sprzedaży lub do dystrybucji (przekazania z mocy prawa), a także, zakupy obligacji, akcji lub udziału w spółkach gospodarczych.
- **Zwolnienie z podatku dochodowego lokat** w Społecznym Banku Rozwoju, co umożliwi wykorzystanie ich na rozwój i dokształcanie w dogodnym czasie, a także, uzyskiwanie tanich kredytów z tego banku, o czym piszę w następnym punkcie.

7.7.3 Społeczny Bank Rozwoju

Utworzenie **Społecznego Banku Rozwoju**, pracującego non profit, jako organizacja pożytku publicznego, będzie wspierać **taniami kredytami** **rozwój** i **dokształcanie** polskiej gospodarki. Powinniśmy wykorzystać na ten cel dotacje Unii Europejskiej, przeznaczone na reindustrializację i rozwój miejsc pracy. Bank taki będzie wspierał rozwój, również po zakończeniu dotowania Polski przez Unię Europejską.

Intensywny **dopływ kapitału** do **Społecznego Banku Rozwoju** można spowodować, ustanawiając **prawo**, że **lokaty** w tym banku są traktowane jak koszty uzyskania przychodu i **zwolnione z podatku dochodowego**, a dopiero wycofanie lokaty, jako przychód. Wprowadzenie dużej progresji podatku

dochodowego od osób fizycznych, będzie zachętą do lokat w tym banku w okresach wysokich dochodów, a wycofywanie ich celu **inwestowania w rozwój**, też nie opodatkowany lub w okresie niskich dochodów, np. **na emeryturze**, w okresie bezrobocia, poniesionych strat itp.

7.8 Świadczenia społeczne

Kierując się lewicowymi zasadami sprawiedliwości społecznej, przedstawionymi wyżej, lewica powinna określić swój pogląd na **świadczenia społeczne** i kierować się nim podczas stanowienia **prawa**, dotyczącego świadczeń społeczeństwa na rzecz obywatela.

Władze lewicowe powinny:

- **Preferować** zaspokojenie potrzeb **pracowników**, jako twórców dochodu narodowego, uwzględniając efekty i warunki ich pracy. Zarobki pracowników powinny być wyższe niż świadczenia dla niepracujących.
- **Zapewnić ekwiwalent dla właścicieli wyposażenia** za używanie ich własności do tworzenia dochodu narodowego lub konsumpcji, uwzględniając uzyskiwane efekty i zużycie własności.
- **Zapewnić warunki do życia każdemu** obywatelowi polskiemu, uwzględniając:

1. Efekty ich byłej lub przyszłej pracy – **emeryci i młodzież**.
2. Niezdolność do świadczeń na rzecz społeczeństwa – **niezdolni do pracy, niepełnosprawni**.
3. Szkody wyrządzone społeczeństwu - **przestępcy**.

Przestępcy powinni otrzymywać świadczenia niższe niż ludzie uczciwi. Powinni mieć **możliwość i obowiązek zarabiania** na koszty odbywania kary oraz na pokrycie wyrządzonych szkód.

4. **Świadczenia dla bezrobotnych**, zdolnych do pracy, powinny być wypłacane pod warunkiem, że na wezwanie będą uczestniczyć, w ustalonym wymiarze godzin, w pracach potrzebnych dla społeczności lokalnych oraz w szkoleniach, organizowanych przez lokalne samorządy. Pozwoli to:

- Uniknąć deprawacji osób zdolnych do pracy, uzyskujących świadczenia bez pracy.
- Zaspokoić niektóre potrzeby społeczności lokalnych ze środków przeznaczonych na świadczenia dla bezrobotnych. Np. Opieka i pomoc ludziom samotnym i chorym, starym lub niepełnosprawnym.

Świadczenia dla bezrobotnych, zapewniające im warunki do życia, pozwolą zastosować dużą elastyczność rynku pracy, która, w niektórych przypadkach, ułatwia rozwój i doskonalenie gospodarki.

Władze lewicowe powinny **zapewnić w Planach** społeczno gospodarczych **środki** na **finansowanie świadczeń socjalnych**.

7.8.1 Ograniczenie wielkiej rozpiętości dochodów osób fizycznych

Ograniczenie wielkiej rozpiętości dochodów osób fizycznych, można uzyskać przez podwyższenie dochodów najniższych, w granicach możliwości i obniżenie najwyższych, wprowadzając:

- 1 Wysoką **progresję podatków** od sumy dochodów osób fizycznych. (Patrz Załącznik 1.)
- 2 **Minimalną płacę - 0,5 średniej płacy** krajowej.

- 3 **Wspólne rozliczanie podatku** dochodowego od **rodzin** objętych wspólnotą majątkową oraz dzieci na utrzymaniu rodziców lub opiekunów.
- 4 **Świadczenie socjalne** dla obywateli polskich, nie mających legalnych dochodów pozwalających na przeżycie, z przyczyn niezależnych od nich, w tym, dla dzieci. - **0,25 średniej płacy** krajowej.
- 5 **Zwolnienie od podatku dochodów niższych** od świadczenia socjalnego, przypadających na osobę samotną lub na członka rodziny.

Poprawę warunków emerytów i rencistów przez:

- 6 Podwyższenie **najniższych rent i emerytur** co najmniej do poziomu **0,25 średniej płacy** krajowej.
- 7 **Udział emerytów i rencistów** we wzroście średniej płacy krajowej, ponad % inflacji, o który renty i emerytury są rewaloryzowane. W formie **stałych, jednakowych dodatków** kwotowych, a nie %, do rent i emerytur, **w kwocie** równej wzrostowi średniej płacy krajowej, ponad poziom rewaloryzowany.

Podwyższony podatek od wysokich dochodów:

- Pozwoli ograniczyć wysokie dochody, bez naruszenia prawa kierownictw organizacji do ustalania wynagrodzeń na zasadach rynkowych.
- Będzie dodatkowym źródłem finansowania świadczeń społecznych, zgodnie z zasadą solidarności społecznej, według art. 20 Konstytucji RP.

7.8.2 Świadczenia na rzecz konsumpcji zbiorowej

W **Planie Rozwoju Społeczno Gospodarczego**, **Władze** lewicowe powinny **zapewnić realizację Polityki lewicy**, a w tym, **eliminację plag społecznych**: dyskryminacji, wyzysku, bezrobocia, nędzy i bezdomności oraz sprawiedliwy, powszechny **dostęp** każdego **obywatela polskiego** do:

- godnej i bezpiecznej pracy,
- mieszkania samodzielnego, dla każdej rodziny i osoby samotnej,
- nauki,
- opieki zdrowotnej,
- wymiaru sprawiedliwości,
- kultury i wypoczynku
- świadczeń społecznych dla ludzi niezdolnych do pracy.

Bardzo dużą **pomocą** w planowaniu i działaniach w zakresie organizacji powszechnych świadczeń socjalnych, może być współpraca z krajami skandynawskimi. Mają one duże osiągnięcia i doświadczenie w tym zakresie, a stosowane rozwiązania są wysoko oceniane przez społeczeństwo. Powszechne świadczenia sprzyjają rozwojowi poczucia wspólnoty i solidarności społecznej.

8 O strategii władzy lewicowej

Strategia dotyczy działania **władzy**. Żeby ją realizować, trzeba mieć władzę albo odpowiedni wpływ na nią. Jest to możliwe przy odpowiednio dużym poparciu społecznym. Strategię powinni tworzyć ludzie o możliwie najwyższych kwalifikacjach i etyce, ponieważ ma ona wielki wpływ na losy społeczeństwa. Proponowana strategia będzie miała takich twórców.

Społeczny Zespół Planowania Społeczno Gospodarczego będzie **projektował Strategię** społeczno gospodarczą Polski, w formie projektów Planów i Ustaw, szeroko konsultowanych ze społeczeństwem i Instytutem Prawa Polskiego, a następnie uchwalanych przez Parlament (Patrz Schemat planowania społeczno gospodarczego).

Strategia będzie inicjowana **Polityką lewicy**, jeżeli lewica będzie miała wystarczający wpływ na decyzje władz.

Propozycja **strategii gospodarczej Polski**, przedstawiona w książce pt. **Kontynuować czy zmieniać o strategii gospodarczej Polski** (spojrzenie eksperta), autora prof. dr hab. **Andrzeja Karpińskiego**, która jest dostępna przez Internet, może **wspomagać** projektowanie **Strategii społeczno gospodarczej Polski**.

8.1 Planowanie społeczno gospodarcze

Lewica, po wejściu do władzy, powinna zainicjować opracowanie, a w następnych latach pokierować realizacją **Wielkiego Planu Rozwoju Społeczno Gospodarczego**, podobnego jak w latach 1970-tych, wspartego dotacjami z Unii Europejskiej zamiast kredytami zagranicznymi. Korzystając z doświadczeń wcześniejszych, można uniknąć wielu błędów i skorzystać z pozytywnych rozwiązań.

Taki **Plan zapewni realizację Polityki lewicy**, a w tym, coraz lepsze **zaspakajanie potrzeb społecznych**.

Jestem przekonany, że większość Polaków zaakceptuje i będzie gotowa poprzeć czynnie taki plan rozwoju, dający nadzieję znacznej poprawy warunków społeczno gospodarczych.

8.2 Polskie drogi od nauki do gospodarki.

Innowacyjność polskiej gospodarki jest **warunkiem rozwoju** Polski. W tym celu rozwijane są placówki naukowe. W efekcie, wiele wartościowych osiągnięć nauki polskiej wykorzystywane jest przez gospodarki krajów bardziej rozwiniętych, a nie przez gospodarkę polską.

Powstaje pytanie dlaczego?

Zastosowanie w gospodarce osiągnięć nauki, wymaga odpowiedniego wyposażenia przedsiębiorstw przemysłowych. Wykonywanie wyrobów lub świadczenie usług wykorzystujących osiągnięcia nauki wymaga stosowania wielu specjalnych urządzeń, aparatury i instalacji, które są często bardzo specjalistyczne i drogie. Trzeba je zaprojektować i wykonać, a można to zrobić tylko w odpowiednich przedsiębiorstwach przemysłu elektro maszynowego. Niestety. Przedsiębiorstwa takie zostały w dużej części zlikwidowane w III RP. Stąd wniosek:

- **Twórzmy i rozwijajmy przedsiębiorstwa przemysłu elektro maszynowego. To będą drogi od nauki do gospodarki.**

Przedsiębiorstwa te muszą być wyposażone w odpowiednie obrabiarki i narzędzia, które również projektuje się i wykonuje w takich przedsiębiorstwach.

Bez przedsiębiorstw przemysłu elektro maszynowego nie będziemy mogli wykorzystać osiągnięć nauki. Pozostaną nam tylko hasła. Rozwijanie placówek naukowych będzie wykorzystywane przez gospodarki innych krajów, posiadających rozwinięty przemysł elektro maszynowy.

Zastosowanie w gospodarce **osiągnięć nauki**, wymaga również **zorganizowania** współdziałania przedsiębiorstw, placówek naukowych, uczelni, PAN, NOT, SIMP, SEP i odpowiednich Komisji Parlamentu. W tym celu:

- **Zorganizujemy Porozumienie Polskich Przedsiębiorstw Przemysłu Elektro Maszynowego.**

To będzie **polska autostrada od nauki do gospodarki**, która umożliwi sprawne funkcjonowanie dróg od nauki do gospodarki i zorganizuje przepływ osiągnięć polskiej nauki do polskiej gospodarki.

Najbardziej rozwinięte kraje mają rozwinięty przemysł elektro maszynowy. Np. USA, Niemcy.

W mirę ograniczania bezrobocia, jak to się dzieje obecnie, w okresie koniunktury gospodarczej, rośnie znaczenie **niedoboru siły roboczej**. Rozwiązujemy ten problem „importując siłę roboczą”, co spotyka się z krytyką społeczną.

Korzystnym rozwiązaniem **niedoboru siły roboczej** jest **zwiększanie wydajności** pracowników **bez zwiększania intensyfikacji** pracy. Jest to możliwe przez **dokształcanie** stosowanej **technologii** i **wyposażenia** stanowisk pracy. A do tego potrzebny jest **rozwinięty przemysł elektromaszynowy** oraz **przedsiębiorstwa zdolne do organizowania udoskonaleń** stosowanej technologii i wyposażenia. Tak działać mogą **przedsiębiorstwa zdolne do twórczej współpracy** z placówkami naukowymi i do skutecznego działania na rynkach międzynarodowych, o których piszę w następnym punkcie.

8.3 Duże społeczne przedsiębiorstwa rynkowe

Postulaty programowe Kongresów Polskiej Lewicy dotyczą różnych obszarów społeczno gospodarczych. Ich realizacja wymaga zaangażowania wielu ludzi i organizacji oraz zapewnienia niezbędnych środków na ich sfinansowanie, a także, twórczej koordynacji tych złożonych działań. Jest to zadanie na miarę władzy państwowej.

Obecnie tylko **rozwój przemysłu i eksportu** może zapewnić potrzebny **przyrost budżetu na wydatki socjalne**. Przez taki rozwój gospodarka niemiecka ma najlepszą sytuację w Europie. Pogląd taki podziela również Unia Europejska. W czerwcu 2012 r. Parlament Europejski zatwierdził Pakt na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia o ogromnej wartości 120 miliardów euro.

Ważnym elementem strategii władzy powinno być organizowanie i rozwijanie **dużych społecznych przedsiębiorstw rynkowych**, szczególnie w obszarach dużego bezrobocia. Będą one zdolne do **twórczej współpracy z placówkami naukowymi** i do skutecznego **działania na rynkach międzynarodowych**. W obecnym okresie globalizacji, takie przedsiębiorstwa mają największe szanse rozwoju, eksportu i zwiększania zatrudnienia oraz **tworzenia** należycie opłacanych **nowych miejsc pracy**. W okresie koniunktury gospodarczej i **niedoboru siły roboczej** będą zdolne do **dokształcania** stosowanej **technologii** i **wyposażenia** stanowisk pracy i w ten sposób do **zwiększanie wydajności** pracowników **bez zwiększania intensyfikacji** pracy.

Współpraca z placówkami naukowymi pozwala na wdrażanie nowoczesnych, efektywnych technologii oraz na zaprojektowanie i wyprodukowanie konkurencyjnych wyrobów, w tym usług, a działania na rynkach międzynarodowych, na ich efektywny eksport. Wzrasta wówczas również zapotrzebowanie na dostawy różnych elementów i usług, a za tym, na **tworzenie i rozwój** poddostawców, tj. **małych i średnich przedsiębiorstw** i **wspomaganie** ich w dokształcaniu **jakości** ich wyrobów i **wydajności** pracy.

Jeżeli poprzestaniemy na **rozwijaniu tylko małych** i średnich przedsiębiorstw, to nadal będziemy wyrobnikami zatrudniającymi wyłącznie pracowników wykonawczych i ich nadzorców; podwykonawcami, zdanymi na łaskę i niełaskę dużych zagranicznych przedsiębiorstw. Nasza sytuacja gospodarcza nie ulegnie istotnym zmianom.

Stąd **wniosek**, że **władza lewicowa**, szczególnie w tych obszarach gdzie jest duże bezrobocie, powinna tworzyć i rozwijać **duże przedsiębiorstwa przemysłowe**, zdolne do twórczej współpracy z placówkami naukowymi i do skutecznego działania na rynkach międzynarodowych.

Tworzone przez lewicę przedsiębiorstwa powinny mieć charakter **społecznych przedsiębiorstw rynkowych**, których **celem będzie spełnianie potrzeb ludzi**, przy przestrzeganiu równoprawności różnych form własności i uprawnień pracowników oraz przy utrzymaniu efektywności i konkurencyjności. Przedsiębiorstwa takie mogą być skutecznym sposobem realizacji wielu postulatów programowych I Kongresu lewicy. Np.:

Postulat 1. Równość we wszelkich wymiarach życia - przez równe traktowanie wszystkich pracowników.

Postulat 2. Równość różnych form własności – przez stosowanie różnych i mieszanych form własności: państwowej, samorządowej, społecznej i prywatnej.

Postulat 4. Zwiększenie zatrudnienia, stabilności na rynku pracy i tworzenie etatowych, należycie opłacanych miejsc pracy – przez doskonalenie i twórczą współpracę z placówkami naukowymi oraz skuteczne działania na rynkach międzynarodowych i rozwój eksportu.

Postulat 5. Tworzenie systemu w pełni bezpłatnej, publicznej służby zdrowia – przez organizowanie placówek opieki medycznej nad pracownikami w przedsiębiorstwach.

Postulat 6. Zapewnienia bezpłatnej, powszechnej edukacji dla dzieci i młodzieży – przez współpracę z placówkami oświatowymi i rozwijanie szkolenia zawodowego.

Postulat 9. Wzmocnienie roli związków zawodowych i ograniczenia samowoli pracodawców. Częścią demokracji jest demokracja pracownicza. – Przez tworzenie w przedsiębiorstwie warunków do funkcjonowania samorządu pracowników i związków zawodowych.

Postulat 10. Równoprawne traktowanie wszystkich grup światopoglądowych – przez równe traktowanie wszystkich pracowników.

Postulat 11. Realne zrównanie sytuacji kobiet i mężczyzn – przez równe traktowanie wszystkich pracowników.

Najwyższe kierownictwa społecznych przedsiębiorstw zapewnią coraz lepsze **zaspokajanie potrzeb społecznych**, w tym: **klientów, pracowników i okolicznych mieszkańców**, gdyż będzie ono od nich zależne.

Przedsiębiorstwa takie będą elementami rozwijanej **społecznej gospodarki rynkowej**, przewidzianej w Art. 20 Konstytucji.

Dodatkowym efektem istnienia i działania **społecznych przedsiębiorstw**, w sposób opisany wyżej, będzie oddziaływanie na przedsiębiorstwa kapitalistyczne podobnie, jak oddziaływały w Europie państwa socjalistyczne na państwa kapitalistyczne. Skłoniły je do tworzenia gospodarek dobrobytu, które są likwidowane po upadku państw socjalistycznych. Przedsiębiorstwa kapitalistyczne będą upodabniać warunki pracy pracowników do warunków w **przedsiębiorstwach społecznych**.

8.4 Lokalny rozwój społeczno gospodarczy

Władze samorządowe, w obszarach rządzonych z udziałem lewicy, powinny powołać **Zespoły planowania społeczno gospodarczego**, działające analogicznie do Zespołu centralnego.

W obszarach, gdzie jest duże bezrobocie, powinny tworzyć i rozwijać **duże społeczne przedsiębiorstwa przemysłowe**, zdolne do twórczej współpracy z placówkami naukowymi i do skutecznego działania na rynkach międzynarodowych. Pomóc w tym mogą dotacje Unii Europejskiej. W ten sposób lewica może rozpocząć **wdrażanie społecznej gospodarki rynkowej**, tworzącej warunki do realizacji polityki lewicy.

Mamy bardzo wielu absolwentów studiów o kierunkach zarządzania i marketingu. Wiele z nich wyjechało za granicę, poznało tam rynki i języki. Będą mieli pole do popisu, awansu i pożytecznej działalności.

Tworzenie, ciągłe doskonalenie i rozwój dużych przedsiębiorstw wywołają wzrost zapotrzebowania (ssanie, którego teraz brakuje) na pracowników o wysokich kwalifikacjach, wiedzę oraz na nowe wyroby, w tym usługi, o wysokiej jakości, oparte o najlepsze osiągnięcia nauki, techniki i organizacji. Wzrośnie również zapotrzebowanie na dostawy różnych elementów, a za tym, na tworzenie i rozwój poddostawców, tj., małych i średnich przedsiębiorstw.

Współpraca dużych przedsiębiorstw z placówkami naukowymi będzie dodatkowym źródłem finansowania ich rozwoju i umożliwi zatrudnienie wielu bezrobotnych z wyższym wykształceniem. Jednocześnie ukierunkuje rozwój nauki na tworzenie rozwiązań **potrzebnych** gospodarce i społeczeństwu.

Społeczny charakter przedsiębiorstw spowoduje zmianę priorytetów ich działania. Głównym celem będzie zaspokajanie potrzeb społecznych, w tym: klientów, pracowników i okolicznych mieszkańców. Efektywność działania i zysk będą warunkiem istnienia przedsiębiorstwa, o które zgodnie będą dbać wszystkie strony zainteresowane jego istnieniem. To znaczy: pracownicy, a w tym kierownictwo, właściciele wyposażenia i władze reprezentujące okolicznych mieszkańców oraz konsumentów wyrobów wytwarzanych w przedsiębiorstwie. Bardzo pomocny byłby sprawiedliwy udział tych zainteresowanych stron w zysku przedsiębiorstwa, o czym pisałem wcześniej.

Społeczne przedsiębiorstwo będzie skłonne do inwestowania w **budowę mieszkań do wynajęcia dla pracowników** oraz w **obiekty socjalne** służące **szkoleniu zawodowemu, ochronie zdrowia** i mienia oraz wypoczynkowi pracowników. Praktyki takie były powszechne w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Zaspokajanie tych potrzeb rozwojowych **zaowocuje nowymi inwestycjami i miejscami pracy**. **Wyroby**, w tym usługi, o wysokiej jakości będą bardziej konkurencyjne, co pozwoli na szybszy rozwój eksportu i gospodarki oraz na coraz lepsze zaspokojenie potrzeb społecznych.

W Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej często używano określeń: nasz zakład i nasza załoga. Określenia te dotyczyły przedsiębiorstwa, w którym mówiący pracował oraz zespołu życzliwych współpracowników. W przedsiębiorstwach było miejsce, w którym pracownik mógł uzyskać pomoc w trudnej sytuacji oraz obronę, gdy czuł się pokrzywdzony. Miejszem tym była **Rada Zakładowa**, siedziba władz zakładowych działającego wówczas związku zawodowego, do którego należeli prawie wszyscy pracownicy, w tym najwyższe kierownictwo. Niestety, nie w każdym przedsiębiorstwie były

takie stosunki. W wielu środowiskach negatywne cechy ludzi nie pozwalały wykorzystać takich możliwości.

W czasie wyborów Rady Zakładowej, dyrektor miał jeden głos, jak każdy pracownik. **Rada Zakładowa wchodziła w skład** Konferencji Samorządu Pracowniczego, zwanego KSR, **władzy samorządowej** w przedsiębiorstwie, podejmującej najważniejsze decyzje o jego działaniu. Warto rozważyć skorzystanie z ówczesnych dobrych doświadczeń.

Organizacja i rozwijanie pilotażowych **dużych społecznych przedsiębiorstw przemysłowych** zaangażuje bardzo wielu ludzi i organizacji, a doświadczenie zdobyte w tym czasie bardzo pomoże w projektowaniu i realizacji **wielkiego programu rozwoju społeczno gospodarczego** Polski.

Wyniki działania lewicy, w obszarach rządzonych z udziałem lewicy, będą miały duży wpływ na ocenę lewicy przez wyborców i przyszłe wyniki wyborów, a za tym na losy Polski i Jej obywateli.

8.5 *Lewicowa polityka zagraniczna*

Polityka zagraniczna ma duży wpływ na warunki społeczno gospodarcze i na zapewnienie bezpieczeństwa.

Władze lewicowe powinny:

- **Dążyć do zapewnienia Polsce bezpiecznego położenia**, nie na peryferiach zwalczających się organizacji lecz w centralnej części silnej organizacji gospodarczej, zasobnej w nowoczesną gospodarkę i potrzebne surowce. Taką organizacją może być Unia Europejska ściśle współdziałająca z Rosją i jej sojusznikami, tworzące wspólnie **Euro Azjatyckie centrum**, liczące się w globalnej gospodarce świata. Bądźmy pomostem nie barierą w budowaniu takiego centrum.
- **Unikać uczestniczenia w aktach agresji i interwencji zbrojnych**, takich jak np. w Iraku i Afganistanie.
- **Wspierać pokojowe** rozwiązywanie konfliktów. Wojna zawsze jest źródłem wielu nieszczęść i nieodwracalnych strat.

Polska inicjatywa na forum międzynarodowym

Ważnym problemem dla rozwoju gospodarki polskiej są ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery. Ograniczają one możliwości wykorzystania polskich zasobów węgla dla rozwoju polskiej energetyki i gospodarki.

Polska może zainicjować na forum międzynarodowym:

Drugą drogę ograniczania przyrostu temperatury atmosfery.

Starania międzynarodowe o zmniejszanie przyrostu temperatury atmosfery ziemskiej, koncentrują się wokół ograniczania emisji CO₂ do atmosfery. Mają one ograniczyć efekt cieplarniany, zmniejszający ucieczkę ciepła w przestrzeń kosmiczną. Dotychczasowe efekty tych starań wydają się nie wystarczające.

Istnieje **druga droga** ograniczania przyrostu temperatury atmosfery, o której mało słychać. Można **ograniczać nagrzewanie atmosfery**. Najintensywniejsze nagrzewanie atmosfery następuje nad pustyniami, w obszarach zwrotnikowych. Powietrze ogrzewa się od nagrzanego słońcem podłoża.

Obecny stan rozwoju techniki i gospodarek najbardziej rozwiniętych krajów pozwala na podjęcie następujących przedsięwzięć, zmniejszających nagrzewanie powietrza atmosferycznego:

- Pokrywanie najbardziej jałowych pustyń panelami fotowoltaicznymi, w celach zamiany części energii promieni słonecznych, nagrzewających podłoże, na energię elektryczną oraz odbijania części promieni słonecznych w przestrzeń kosmiczną. W efekcie obniży się temperatura podłoża i intensywność nagrzewanie powietrza atmosferycznego, na obszarach jego najintensywniejszego nagrzewania.

- Wykorzystanie wytworzonej w ten sposób energii elektrycznej do odsalania wody morskiej i nawadniania nią powierzchni pozostałych pustyń, w celu zamiany ich na tereny upraw zielonych, które mniej nagrzewają powietrze. Dodatkowo, ograniczymy efekt cieplarniany, ponieważ rośliny zielone **absorbują CO₂** z atmosfery, rozkładają go i oddają tlen do atmosfery. Tlenu zużywamy bardzo dużo w procesach spalania.

Proponowane wyżej rozwiązania przyniosą następujące **efekty**:

1. Ograniczenie intensywności nagrzewania atmosfery przez słońce.
2. Większy udział energii słonecznej w produkcji energii.
3. Większe wykorzystanie CO₂ z atmosfery, jako podstawowego surowca do produkcji żywności i ograniczenie efektu cieplarnianego.
4. Uzupełnienie ubytków tlenu w atmosferze zużywanego w procesach spalania.
5. Zatrudnienie bezrobotnych w najbiedniejszych regionach, z których emigrują.
6. Zwiększenie produkcji żywności i rozwój gospodarczy w najbiedniejszych regionach.

9 Bibliografia

Normy rodziny ISO 9000

Materiały szkoleniowe na temat zarządzania według norm rodziny ISO 9000 – Autor Władysław Bujwid

Rozwój produkcji sprzętu medycznego w Polsce, w latach 1940-1989 na przykładzie Fabryki Narzędzi Chirurgicznych i Dentystycznych w Milanówku – Autor Władysław Bujwid. Adres internetowy <http://bcpw.bg.pw.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=2542> .

Moje wcześniejsze **opracowania i listy** do organizacji i działaczy lewicowych i naukowych, związanych z polityką

Kontynuować czy zmieniać o strategii gospodarczej Polski (spojrzenie eksperta) - Autor prof. dr hab. Andrzej Karpiński

Wiedzę uzyskałem z bardzo wielu źródeł na które nie jestem w stanie powoływać się w tym opracowaniu. Bardzo przepraszam za to Autorów, z których wiedzy skorzystałem i bardzo Im za nią dziękuję. Tam gdzie mogłem, podaję źródło w tekście.

Załącznik 1 Podatek od sumy dochodów osób fizycznych

Jako **sumę dochodów osoby fizycznej** potraktowałem sumę dochodów ze **wszystkich źródeł** przychodu, służących zaspokojeniu jej potrzeb, w tym dochody: z pracy, z działalności gospodarczej, z opłat za użytkowanie własności, z wyłączeniem amortyzacji, z udziału w zysku organizacji, z handlu papierami wartościowymi i z darowizny – nie dziedziczenia.

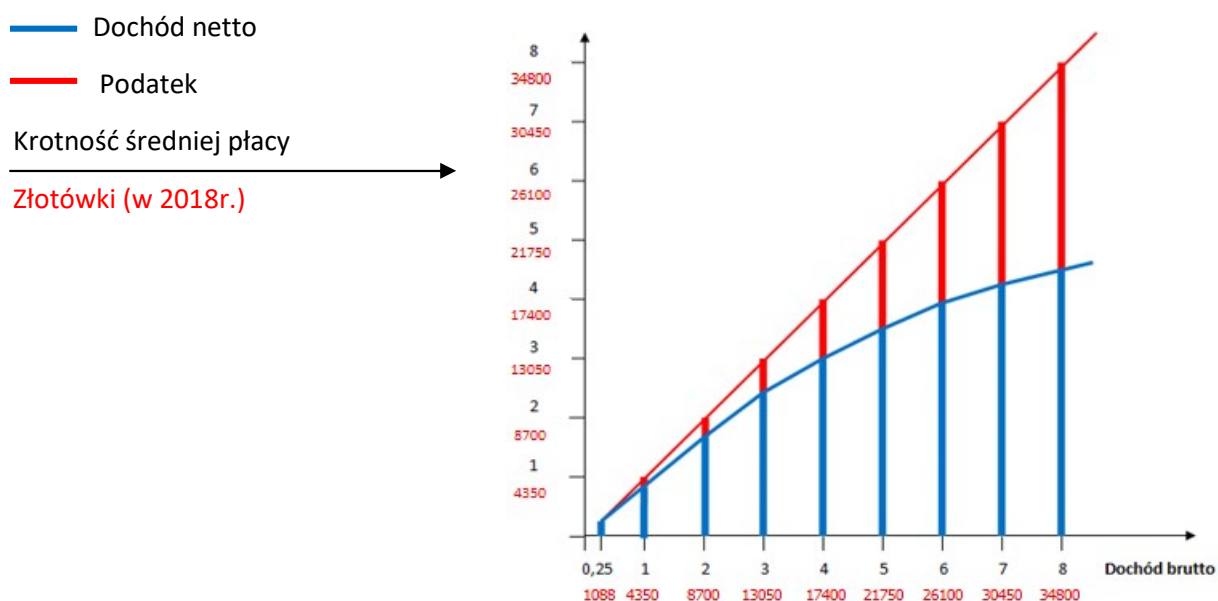
Jako **jednostkę dochodu** potraktowałem średnią płacę w okresie minionym. Np. za trzy kwartały roku ubiegłego. Nie przewiduję również jakichkolwiek ulg w podatku.

Tabela podatków od sumy dochodów osób fizycznych

Suma dochodów w przedziale. Krotność średniej płacy	Podatek w przedziale. % dochodu w danym przedziale	Suma dochodów obywatela. Krotność średniej płacy	Suma podatku Krotność średniej płacy	Suma podatku % od sumy dochodów
1	2	3	4	5
do 0,25	0	0,25	0	0
0,25-0,5	20	0,5	0,05	10
0,5-1		1	0,15	15
1-2		2	0,35	17,5
2-3	30	3	0,65	21,7
3-4	40	4	1,05	26,25
4-5	50	5	1,55	31
5-6	60	6	2,15	35,83
6-7	70	7	2,85	40,7
7-8 i powyżej	80	8	3,65	45,63

Według powyższych propozycji, np. rodzina cztero osobowa, której łączny dochód nie przekroczy jednej średniej płacy, nie będzie płacić podatku.

Ilustracja graficzna podatków od sumy dochodów osób fizycznych

Załącznik 2 Zestawienie proponowanych intencji oraz kierunków i celów działania lewicy

Lp.	W czym interesie	Kierunki i cele działania
1	Ogólnym	• Ciągłe podwyższanie stopy życiowej, przez rozwój gospodarczy i doskonalenie: - Jakości prawa, przez lewicowe władze, w porozumieniu z partnerami społecznymi. - Jakości kadr kierowniczych, przez otwarte konkursy na najwyższe kierownictwa organizacji. - Kwalifikacji i zaangażowania pracowników, przez zwolnienie szkolenia z podatku i udział pracown. w zysku. - Jakości infrastruktury przez zwolnienie z podatku dochodowego wydatków na rozwój i doskonalenie. • Dążenie do powszechnego dostępu do: pracy, mieszkania, nauki, opieki zdrowotnej, wymiaru sprawiedliwości, kultury i wypoczynku.
2	Większości	• Ograniczenie wielkiej, w odczuciu społecznym – nieuzasadnionej, rozpiętości dochodów osób fizycznych, przeznaczonych na zaspokojenie ich potrzeb.
3	Pracowników, we wszystkich sytuacjach, w jakich mogą się oni znaleźć, od ich narodzenia do śmierci:	
3.1	Pracowników	• Udział w zysku. • Udział we własności infrastruktury, zakupionej z zysku zwolnionej z podatku. • Płaca minimalna - 0,5 średniej krajowej.
3.2	Twórców udoskonaleń	Wyróżnienia i nagrody
3.3	Bezrobotnych , z przyczyn od nich niezależnych	Świadczenia minimum - 0,25 średniej płacy krajowej, warunkowane udziałem w pracach i w szkoleniach, organizowanych przez samorząd.
3.4	Osób bez środków do życia , z przyczyn od nich niezależnych.	• Świadczenia społeczne, minimum - 0,25 średniej płacy krajowej. • Pomoc samotnym, niesprawnym, udzielana m. in. przez bezrobotnych, zorganizowana przez samorządy.
3.5	Bezdomnych	Dostęp do mieszkania.
3.6	Emerytów i rencistów	• Podwyższenie najniższych rent i emerytur, co najmniej do 0,25 średniej płacy krajowej. • Udział emerytów i rencistów we wzroście średniej płacy krajowej, w formie dodatków do rent i emerytur, w jednakowej kwocie, nie %, równej wzrostowi średniej płacy krajowej, ponad % inflacji, o który renty i emerytury są rewaloryzowane.
4	Rodzin i osób samotnych,	• Wspólne rozliczenie podatku dochodowego rodzin, w tym dzieci na utrzymaniu rodziców lub opiekunów. • Zwolnienie z podatku dochodów nieprzekraczających świadczenia socjalnego, przypadających na każdą osobę w rodzinie lub samotną.

Załącznik 3 Prezentacja autora - inż. Władysław Bujwid

Kontakt: e-mail wbujwid@wp.pl

Wiedzę zdobywałem w czasie nauki w liceum ogólnokształcącym, a potem:

- Studia inżynierskie technologii budowy maszyn na Wieczorowej Szkole Inżynierskiej;
- Kurs Magisterski Ekonomiczny Wieczorowy na Politechnice Warszawskiej, kierunek planowanie, organizacja i ekonomika przedsiębiorstw przemysłu maszynowego (absolutorium bez dyplomu);
- Roczne studium Ekonomii politycznej zarządzania organizacjami gospodarczymi;
- Wiele kursów i szkoleń oraz samokształcenie w zakresie ekonomiki, organizacji i zarządzania, w tym, w zakresie systemów zarządzania jakością według Norm międzynarodowych rodziny ISO 9000, oraz systemów certyfikacji i akredytacji w Unii Europejskiej.

Doświadczenie zawodowe uzyskałem w ciągu pięćdziesięciu kilku lat pracy na stanowiskach:

- robotnika w rzemiośle, leśnictwie, motoryzacji, rolnictwie i lotnictwie;
- robotnika, pracownika technicznego, zastępcy dyrektora i dyrektora w dużych przedsiębiorstwach przemysłowych, od 1957 roku społeczno państwowych;
- wykładowcy, konsultanta i audytora DGQ, PCBC, TÜV, EOQ i ZETOM Cert, systemów zarządzania jakością według Norm międzynarodowych rodziny ISO 9000 oraz kierownika szkoleń, w tym zakresie, najwyższych kierownictw różnych organizacji, w różnych rejonach Polski.

Doświadczenie społeczne uzyskałem działając w organizacjach:

- ZHP- druh, zastępowy, przyboczny drużynowego oraz organizator i komendant podobozu drużyny.
- Aeroklub – pilot szybowcowy, wyczynowy, mechanik wyciągarkowy, społeczny instruktor i prezes.
- Samorząd klasy maturalnej – przewodniczący, organizator przygotowania do matury klasy, która na ostatnie półrocze miała połowę ocen niedostatecznych. Tylko jeden nie zdał matury.
- ZMP – członek, przewodniczący koła w fabryce.
- PZPR – członek, drugi sekretarz POP w fabryce, członek Komisji Ekonomicznej przy Komitecie wojewódzkim.
- Wojewódzka Rada Narodowa – radny, przewodniczący Komisji Przemysłu i Zatrudnienia.
- Uczestnik Zespołu Doradców Pełnomocnika ds. Reformy - Profesorów Władysława Baki i zastępcy Zdzisława Sadowskiego, w którym uczestniczyłem, jako dyrektor fabryki,
- Przewodniczący Rady Zrzeszenia Przedsiębiorstw Produkcji Sprzętu Medycznego OMEL.
- Wieloletni członek ZZ Metalowców, SIMP i TNOIK.
- Uczestnik działania Instytutu Badań nad Gospodarką Społeczno-Rynkową, Ruchu Odrodzenia Gospodarczego im. E. Gierka.

Staż pracy zawodowej:**Ilość lat stanowisko pracy:****pracy:**

- 2 ----- **rzemieślnik:** drwal, piekarz, sprzedawca
- 1 ----- **rolnik** w gospodarstwie 5 ha
- 1 ----- **mechanik** w warsztatach samochodowych i wyciągarkowy w aeroklubie
- 2 ----- **tokarz** w fabryce aparatury elektrycznej
- 1 ----- **kontroler jakości** w fabryce jw.
- 1 ----- **technolog** w fabrykach pras i koparek gąsienicowych
- 13 ----- **I z-ca dyrektora - główny inżynier** Fabryki Narzędzi Chirurgicznych I Dentystycznych w Milanówku
- 24 ----- **dyrektor fabryki** jw. Odznaczony srebrnym i złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia. Opis działania w Internecie pod adresem:
<http://bcpw.bg.pw.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=2542>
- 13 ----- **wykładowca, konsultant i auditor** systemów zarządzania jakością, według Norm rodziny ISO 9000, w tym: 10 lat główny specjalista OBJW ZETOM Warszawa oraz **kierownik szkoleń** dla najwyższego kierownictwa.